

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Diplomová práce

Analýza vývoje inkasa u vybraných druhů daní v České republice a v Ústeckém kraji

Bc. Hana Hošková

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Hana Hošková

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Analýza vývoje inkasa u vybraných druhů daní v České republice a v Ústeckém kraji

Název anglicky

Analysis of the development of collection for selected types of taxes in the Czech Republic and in the Ústí nad Labem Region

---

Cíle práce

Cílem práce je popsat a analyzovat s pomocí statistických metod dosavadní vývoj inkasa u vybraných druhů daní v České republice a v Ústeckém kraji. Vývoj inkasa bude hodnocen u daně z přidané hodnoty, daně z příjmů právnických osob, daně z příjmů fyzických osob – podnikatelů, daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a silniční daně. Následně bude proveden odhad budoucího vývoje na bezprostředně následující období. Podkladové údaje budou získány z údajů Finanční správy ČR, MF ČR a z ČSÚ.

Metodika

Získaná data budou analyzována vybranými statistickými metodami z oblasti časových řad a indexní analýzy.

Harmonogram:

Studium dostupné literatury a odborných textů: 03/2019-09/2019

Předložení literární rešerše: 10/2019

Sběr dat a jejich analýza: 08/2019-01/2020

Předložení konečné podoby textu diplomové práce: 02/2020

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

daň, inkaso daní, daň z přidané hodnoty, daň z příjmů, silniční daň, statistická analýza, časové řady, trend vývoje

---

Doporučené zdroje informací

- BEŇOVÁ, K.: Daně a daňová soustava. Ostrava: Vysoká škola podnikání, 2007. ISBN 978-80-86764-75-7
- FALADA, D., STARÝ, M.: Dějiny daní a poplatků. Praha: Havlíček Brain Team, 2009. ISBN 978-80-87109-15-1
- HENDL, J.: Přehled statistických metod zpracování dat : analýza a metaanalýza dat. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-123-9.
- HINDLS, R.: Statistika pro ekonomy. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-43-6.
- KÁBA, B., SVATOŠOVÁ, L.: Statistické metody II. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2008. ISBN 978-80-213-1736-9.
- KÁBA, B., SVATOŠOVÁ, L.: Statistické metody I. Praha: česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2007. ISBN 978-80-213-1672-0.
- KUBÁTOVÁ, K.: Daňová teorie a politika. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-841-3.
- MRKÝVKA, P., JÁNOŠÍKOVÁ, P.: Finanční a daňové právo. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2016. ISBN 978-80-7380-639-2.
- ŠIROKÝ, J.: Daňové teorie s praktickou aplikací. Praha: C.H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-005-8.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Marie Prášilová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2019

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 11. 02. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Analýza vývoje inkasa u vybraných druhů daní v České republice a v Ústeckém kraji" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 4. 4. 2020

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala paní doc. Ing. Marii Prášilové, CSc., vedoucí diplomové práce, za odbornou pomoc a cenné rady v průběhu zpracování této diplomové práce.

Analýza vývoje inkasa u vybraných druhů daní v České republice a v Ústeckém kraji

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá vývojem inkasa u vybraných druhů daní v České republice v období od roku 2008 do roku 2018 a v Ústeckém kraji v období od roku 2008 do roku 2017. Teoretická část popisuje daňový systém České republiky a zabývá se právní úpravou správy daní v České republice. Ve vlastní práci je pomocí elementárních charakteristik časových řad provedena analýza vývoje inkasa u vybraných druhů daní, kterými jsou daň z přidané hodnoty, daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů fyzických osob podnikatelů, daň z příjmů fyzických osob za závislé činnosti a silniční daň. Vývoj inkasa vybraných druhů daní v Ústeckém kraji je porovnán s vývojem inkasa předmětného druhu daně v České republice. Dynamika vývoje inkasa vybraných druhů daní v České republice a v Ústeckém kraji je porovnána pomocí tempa růstu. Pro porovnání vývoje inkasa vybraných druhů daní v České republice a v Ústeckém kraji bylo inkaso přepočteno na 1 000 aktivních daňových subjektů. Přínosem řešení je vyhodnocení výsledků provedené analýzy a predikce dalšího vývoje inkasa vybraných druhů daní v České republice pro rok 2019 a predikce dalšího vývoje inkasa vybraných druhů daní v Ústeckém kraji pro rok 2018. Na základě provedené analýzy je naznačen směr dalšího vývoje inkasa analyzovaných druhů daní v České republice a v Ústeckém kraji.

Klíčová slova:

daň, inkaso daní, daň z přidané hodnoty, daň z příjmů, silniční daň, statistická analýza, časové řady, trend vývoje

Analysis of the development of collection for selected types of taxes in the Czech Republic and in the Ústí nad Labem Region

Abstract

The diploma thesis deals with the development of collection of selected types of taxes in the Czech Republic in the period from 2008 to 2018 and in the Ústí region in the period from 2008 to 2017. The theoretical part describes the tax system of the Czech Republic and deals with the legal regulation of tax administration in the Czech Republic. The elementary characteristics of time series are used to analyze the development of collection for selected types of taxes, such as value added tax, corporate income tax, entrepreneurial income tax, natural person income tax for dependent activities and road tax. The development of collection of selected types of taxes in the Ústí Region is compared with the development of collection of the given type of tax in the Czech Republic. The dynamics of the collection of selected types of taxes in the Czech Republic and in the Ústí Region is compared by the growth rate. In order to compare the development of collection of selected types of taxes in the Czech Republic and in the Ústí Region, the collection was recalculated to 1,000 active tax subjects. The benefit of the solution is the evaluation of the results of the analysis and prediction of further development of the collection of selected types of taxes in the Czech Republic for 2019 and the prediction of further development of the collection of selected types of taxes in the Ústí region for 2018. Based on the performed analysis, the direction of further development of collected types of taxes is indicated in the Czech Republic and the Ústí Region.

Keywords: tax, tax collection, value added tax, income tax, road tax, statistical analysis, time series, trend

Obsah

1	ÚVOD.....	13
2	CÍL PRÁCE A METODIKA.....	14
2.1	Cíl práce	14
2.2	Metodika práce.....	14
2.2.1	Elementární charakteristiky časových řad	14
2.2.2	Modely časových řad	15
	Trendová funkce	16
2.2.3	Predikce budoucího vývoje.....	17
3	Teoretická východiska	18
3.1	Vlastnosti a funkce daní	18
3.2	Daňový systém České republiky od roku 1993.....	18
3.2.1	Daňová soustava České republiky	19
3.2.2	Finanční správa České republiky.....	20
3.2.3	Celní správa České republiky	21
3.3	Rozpočtová soustava a rozpočtové určení daní	21
3.4	Právní úprava správy daní.....	22
3.5	Daň z přidané hodnoty	26
3.6	Daň z příjmů.....	29
3.6.1	Daň z příjmů fyzických osob	29
3.6.2	Daň z příjmů právnických osob	32
3.7	Silniční daň.....	33
3.8	Daně a Evropská unie.....	34
4	Charakteristika Ústeckého kraje	36
5	Vlastní práce	38
5.1	Inkaso všech druhů daní v České republice	38
5.2	Daň z přidané hodnoty	38
5.2.1	Vývoj inkasa daně z přidané hodnoty v České republice	38
5.2.2	Vývoj inkasa daně z přidané hodnoty v Ústeckém kraji	43
5.2.3	Porovnání vývoje v České republice a v Ústeckém kraji	45
5.3	Daň z příjmů právnických osob	48
5.3.1	Vývoj inkasa daně z příjmů právnických osob v České republice	48
5.3.2	Vývoj inkasa daně z příjmů právnických osob v Ústeckém kraji.....	52
5.3.3	Porovnání vývoje v České republice a v Ústeckém kraji	54

5.4	Daň z příjmů fyzických osob	57
5.4.1	Vývoj inkasa DPFO podnikatelů v České republice	57
5.4.2	Vývoj inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji.....	61
5.4.3	Porovnání vývoje v České republice a v Ústeckém kraji	64
5.4.4	Vývoj inkasa DPFO ze závislé činnosti v České republice	67
5.4.5	Vývoj inkasa DPFO ze závislé činnosti v Ústeckém kraji	71
5.4.6	Porovnání vývoje v České republice a v Ústeckém kraji	74
5.5	Daň silniční	76
5.5.1	Vývoj inkasa silniční daně v České republice	77
5.5.2	Vývoj inkasa silniční daně v Ústeckém kraji.....	80
5.5.3	Porovnání vývoje v České republice a v Ústeckém kraji	83
6	Výsledky a doporučení	85
7	Závěr	90
8	Seznam použitých zdrojů.....	94
9	Přílohy.....	97

Seznam grafů

Graf č. 1: Inkaso DPH v ČR (v mil. Kč)

Graf č. 2: Inkaso DPH v Ústeckém kraji (v mil. Kč)

Graf č. 3: Inkaso DPPPO v ČR (v mil. Kč)

Graf č. 4: Inkaso DPPPO v Ústeckém kraji (v mil. Kč)

Graf č. 5: Inkaso DPFO podnikatelů v ČR (v mil. Kč)

Graf č. 6: Inkaso DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji (v mil. Kč)

Graf č. 7: Inkaso DPFO ZČ v ČR (v mil. Kč)

Graf č. 8: Inkaso DPFO ZČ v Ústeckém kraji (v mil. Kč)

Graf č. 9: Inkaso DSL v ČR (v mil. Kč)

Graf č. 10: Inkaso DSL v Ústeckém kraji (v mil. Kč)

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Podřízená ÚzP

Tabulka č. 2: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DPH (v mil. Kč) v ČR v letech 2008 – 2018

Tabulka č. 3: Podíl inkasa DPH v ČR na inkasu všech daní v ČR v letech 2008 – 2018 (v %)

Tabulka č. 4: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DPH (v mil. Kč) v Ústeckém kraji v letech 2008 – 2017

Tabulka č. 5: Podíl inkasa DPH v Ústeckém kraji na inkasu DPH v ČR v letech 2008 – 2017 (v %)

Tabulka č. 6: Porovnání inkasa DPH (v mil. Kč) v České republice a v Ústeckém kraji v letech 2008 – 2017

Tabulka č. 7: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DPPO (v mil. Kč) v ČR v letech 2008 – 2018

Tabulka č. 8: Podíl inkasa DPPO v ČR na inkasu všech daní v ČR v letech 2008 – 2018 (v %)

Tabulka č. 9: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DPPO (v mil. Kč) v Ústeckém kraji v letech 2008 – 2017

Tabulka č. 10: Podíl inkasa DPPO v Ústeckém kraji na inkasu DPPO v ČR v letech 2008 – 2017 (v %)

Tabulka č. 11: Porovnání inkasa DPPO (v mil. Kč) v České republice a v Ústeckém kraji v letech 2008 – 2017

Tabulka č. 12: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DPFO podnikatelů (v mil. Kč) v ČR v letech 2008 – 2018

Tabulka č. 13: Podíl inkasa DPFO podnikatelů v ČR na inkasu všech daní v ČR v letech 2008 – 2018 (v %)

Tabulka č. 14: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DPFO podnikatelů (v mil. Kč) v Ústeckém kraji v letech 2008 – 2017

Tabulka č. 15: Podíl inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji na inkasu DPFO podnikatelů v ČR v letech 2008 – 2017 (v %)

Tabulka č. 16: Porovnání inkasa DPFO podnikatelů (v mil. Kč) v České republice a v Ústeckém kraji v letech 2008 – 2017

Tabulka č. 17: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DPFO ZČ (v mil. Kč) v ČR v letech 2008 – 2018

Tabulka č. 18: Podíl inkasa DPFO ZČ v ČR na inkasu všech daní v ČR v letech 2008 – 2018 (v %)

Tabulka č. 19: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DPFO ZČ (v mil. Kč) v Ústeckém kraji v letech 2008 – 2017

Tabulka č. 20: Podíl inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji na inkasu DPFO ZČ v ČR v letech 2008 – 2017 (v %)

Tabulka č. 21: Porovnání inkasa DPFO ZČ (v mil. Kč) v České republice a v Ústeckém kraji v letech 2008 – 2017

Tabulka č. 22: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DSL (v mil. Kč) v ČR v letech 2008 – 2018

Tabulka č. 23: Podíl inkasa DSL v ČR na inkasu všech daní v ČR v letech 2008 – 2018 (v %)

Tabulka č. 24: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DSL (v mil. Kč) v Ústeckém kraji v letech 2008 – 2017

Tabulka č. 25: Podíl inkasa DSL v Ústeckém kraji na inkasu DSL v ČR v letech 2008 – 2017 (v %)

Tabulka č. 26: Porovnání inkasa DSL (v mil. Kč) v České republice a v Ústeckém kraji v letech 2008 – 2017

Seznam použitých zkratek

ČR – Česká republika

DIČ – daňové identifikační číslo

DPH – daň z přidané hodnoty

DPFO – daň z příjmů fyzických osob

DPFO ZČ – daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

DPPO – daň z příjmů právnických osob

DŘ – zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

DS – daňový subjekt

DSL – daň silniční

EET – elektronická evidence tržeb

EU – Evropská unie

SFÚ – Specializovaný finanční úřad

ÚLK – Ústecký kraj

ÚzP – územní pracoviště

Zákon o daních z příjmů – zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o DPH – zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon o DSL – zákon č. 16/1993 S., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů

1 ÚVOD

Daňová problematika je v současnosti stále diskutované téma. Důvodem, proč jsou daně stále v popředí zájmu, je především skutečnost, že ovlivňují život všech obyvatel. Člověk, který je zaměstnán, musí ze svého platu odvést daň z příjmů. Stejně tak příjmy podnikatelů, ať už se jedná o fyzické nebo právnické osoby, podléhají dani z příjmů. Daně se týkají i osob, které nejsou zaměstnané nebo nepodnikají, jako jsou například matky na mateřské dovolené nebo důchodci, kteří pobírají pouze starobní důchod. Všichni platí daň z přidané hodnoty, která je zahrnuta v každém zboží nebo službě. V neposlední řadě každý vlastník nemovitosti má povinnost platit daň z nemovitostí.

Daně mají velký význam i pro stát. Důvodem je skutečnost, že daně tvoří největší příjem veřejných rozpočtů. Kdyby stát nevybíral daně, tak by nemohl zajišťovat financování veřejných výdajů. V zájmu zajištění správného výběru daní se stát snaží různými prostředky bojovat proti daňovým únikům. V České republice se od roku 2014 začaly zavádět opatření sloužící k zamezení daňovým únikům. V tomto roce byl vytvořen tým s názvem Daňová Kobra. Tento tým je složen ze zástupců Národní centrály proti organizovanému zločinu, Generálního finančního ředitelství a Generálního ředitelství cel. Hlavním úkolem Daňové Kobry je bojovat proti daňovým únikům, a to především u daně z přidané hodnoty a spotřebních daní.

Dalším opatřením bylo zavedení kontrolního hlášení u daně z přidané hodnoty a elektronické evidence tržeb od roku 2016. Kontrolní hlášení slouží především k odhalování řetězových podvodů na dani z přidané hodnoty. Elektronická evidence tržeb je opatřením, které má omezit krácení tržeb. Vztahuje se na podnikatele, kteří přijímají platby v hotovosti. Bez tohoto nástroje stát neměl možnost krácení tržeb účinně zabránit. Zavedení kontrolního hlášení i elektronické evidence tržeb bylo a stále je velmi diskutovaným tématem mezi politiky, daňovými poradci i mezi veřejností.

Od roku 1993 platí zcela nová daňová soustava, která byla vytvořena po politických změnách v roce 1989. Od 1. 1. 1991 byl rovněž zaveden nový systém územních finančních orgánů. Nově zavedený systém daní se vyznačuje svou složitostí a náročností a na výběr daní jsou vynakládány velké finanční prostředky. Proto se stále hledá optimální řešení, jak celý systém výběru daní upravit, aby byl srozumitelný, přehledný a efektivnější.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je analýza a komparace dlouhodobého vývoje inkasa u vybraných druhů daní v České republice v letech 2008 až 2018 a v Ústeckém kraji v letech 2008 až 2017. Vstupní data byla získána ze zdrojů Finanční správy České republiky a jsou hodnocena prostřednictvím metod statistické analýzy časových řad. Vývoj inkasa je hodnocen u daně z přidané hodnoty, daně z příjmů právnických osob, daně z příjmů fyzických osob podnikatelů, daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a silniční daně. Pro porovnání dynamiky vývoje inkasa u vybraných druhů daní v České republice a v Ústeckém kraji budou údaje o výši inkasa přepočteny na 1 000 aktivních daňových subjektů. U každého druhu daně bude na základě provedených analýz provedena krátkodobá prognóza vývoje v České republice a v Ústeckém kraji. Na základě provedené analýzy budou formulovány perspektivy dalšího vývoje inkasa daně z přidané hodnoty, daně z příjmů právnických osob, daně z příjmů fyzických osob podnikatelů, daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a silniční daně v České republice a v Ústeckém kraji.

2.2 Metodika práce

Diplomová práce je rozdělena na dvě části - teoretická východiska a vlastní práce. V teoretické části jsou čerpány informace z odborné literatury a internetových zdrojů. Vlastní práce se zabývá analýzou vývoje inkasa vybraných druhů daní v České republice a v Ústeckém kraji.

2.2.1 Elementární charakteristiky časových řad

Analýza časových řad umožňuje získat rychlé informace o chování a charakteru sledovaného ukazatele v závislosti na čase.

V diplomové práci jsou použity následující elementární charakteristiky časových řad:

- **První absolutní diference**

První absolutní diference vyjadřuje absolutní přírůstek nebo úbytek daného ukazatele ve vybraném období proti období bezprostředně předcházejícímu. Prvních absolutních diferencí je $(n - 1)$ [6].

$$dy_t = y_t - y_{t-1} \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (2.1)$$

- **Tempo přírůstku**

Tempo přírůstku je hodnota vyjádřená v procentech a odvozuje se od koeficientu růstu. Znázorňuje relativní postupnou rychlost změn hodnot v časové řadě [4].

$$r_t = \frac{y_t - y_{t-1}}{y_{t-1}} \cdot 100\% \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (2.2)$$

- **Tempo růstu**

Tempo růstu je hodnota vyjádřená v procentech a odvozuje se od koeficientu růstu. Znázorňuje relativní postupnou rychlost změn hodnot v časové řadě.

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}} \cdot 100\% \quad t = 2, 3, \dots, n \quad (2.3)$$

- **Průměrný koeficient růstu**

Průměrný koeficient růstu se stanovuje za celou časovou řadu. Používá se k odhadu vývoje zvoleného ukazatele v následujícím období.

$$\bar{k} = \sqrt[n]{k_1 \cdot k_2 \cdot \dots \cdot k_n}, \quad \bar{k} = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}} \quad (2.4)$$

2.2.2 Modely časových řad

Časová řada obsahuje tři složky:

- **trend** - vyjadřuje dlouhodobou a hlavní tendenci vývoje,
- **periodické kolísání** – hodnoty v časové řadě střídavě rostou nebo klesají, podle délky periody se rozlišuje cyklické kolísání (období delší než jeden rok), sezónní kolísání (roční perioda) a krátkodobé kolísání (období kratší než rok),
- **náhodná kolísání** – nelze je předvídat a projevují se nepravidelnými výkyvy.

Pro analýzu neperiodických časových řad je zásadní stanovení jejich trendu.

Trendová funkce

Trendová funkce se využívá k odhadu budoucího vývoje sledovaného ukazatele. Parametry trendové funkce se nejčastěji odhadují prostřednictvím metody nejmenších čtverců.

V diplomové práci byla použita lineární a kvadratická trendová funkce, které mají tvar:

- **lineární trendová funkce**

$$T_t = \beta_0 + \beta_1 t \quad (2.5)$$

- **kvadratická trendová funkce**

$$T_t = \beta_0 + \beta_1 t + \beta_2 t^2, \quad (2.6)$$

kde β_0 , β_1 a β_2 jsou neznámé parametry a $t = 1, 2, \dots, n$ je časová proměnná.

Pro zjištění míry shody modelu se skutečnými údaji se používá index determinace I^2 a index korelace I .

Index determinace I^2 je bezrozměrné číslo a dosahuje hodnot z intervalu $I^2 \in \langle 0; 1 \rangle$. Čím více se hodnota indexu determinace blíží jedné, tím lépe model popisuje zkoumaný jev.

$$I^2 = 1 - \frac{\sum (y_t - y'_t)^2}{\sum (y_t - \bar{y}_t)^2}, \quad (2.7)$$

kde y'_t je očekávaná (teoretická) hodnota v časové řadě.

Jako nejvhodnější model trendové funkce byla vybrána funkce, u které byly zjištěny hodnoty indexu determinace nejvíce se blíží jedné. Platí, že v případě více podobných hodnot indexu determinace byla vybrána jednodušší trendová funkce.

Pro ověření volby vhodné trendové funkce byla použita také střední absolutní procentuální chyba MAPE.

$$M.A.P.E. = \frac{100}{n} \cdot \sum \left| \frac{y_t - y'_t}{y_t} \right| \quad (2.8)$$

Pokud hodnoty M.A.P.E. nepřekračují 10 %, dá se trendová funkce považovat za vhodnou [6].

2.2.3 Predikce budoucího vývoje

Pro odhadu budoucího vývoje sledovaného ukazatele byla použita

- bodová predikce,
- intervalová predikce.

Intervalová predikce

U intervalové predikce se jedná o stanovení předpovědního intervalu, ve kterém se s předem zvolenou pravděpodobností bude nacházet budoucí hodnota zvoleného ukazatele.

Tvar intervalové předpovědi hodnoty y'_t v čase T , kde $T > n$ je dán vztahem

$$(u_t - \Delta < y'_t < u_t + \Delta), \quad (2.9)$$

kde Δ je přípustná chyba předpovědi a u_t je bodová předpověď.

$$\Delta = t_{\alpha}^{(n-2)} \cdot s_y \cdot \sqrt{(1 - I^2) \cdot \frac{n \cdot (n^2 - 1) + 12k^2}{(n^2 - 1) \cdot (n - 2)}}, \quad (2.10)$$

kde t_{α} je kritická hodnota Studentova t-rozdělení pro hladinu významnosti α a $(n-2)$ stupňů volnosti, n je počet členů časové řady a k je počet kroků dopředu.

$$s_y^2 = \frac{\sum y_t^2}{n} - (\bar{y}_t)^2 \quad s_y = \sqrt{s_y^2} \quad (2.11)$$

V práci byla zvolena hladina významnosti $\alpha = 0,05$, to znamená, že interval spolehlivosti byl konstruován s 95 % spolehlivostí [7].

3 Teoretická východiska

3.1 Vlastnosti a funkce daní

Daň lze charakterizovat jako povinnou a zákonem určenou platbu, která je příjmem veřejného rozpočtu. Povinnost platit daně je odvozena od skutečnosti, že převážně z výnosu z daní se financují veřejné statky, které spotřebovávají všichni občané a nelze nikoho z jejich spotřeby vyloučit [18].

Mezi další vlastnosti daní patří nenávratnost, neekvivalentnost a neúčelovost. Nenávratnost lze vysvětlit tím, že jedinci zaplacením daně nevzniká nárok na její vrácení [3]. Neekvivalentnost znamená, že podíl, kterým jedinec prostřednictvím daní přispívá do společných příjmů, nesouvisí s jeho podílem na výdajích veřejných rozpočtů. Neúčelovost daní znamená, že jedinec při placení daní nezná účel, na který budou takto vybrané finanční prostředky použity.

Mezi hlavní funkce daní patří funkce fiskální, alokační, redistribuční, stimulační a stabilizační. Nejdůležitější funkcí je funkce fiskální, která souvisí s nutností získat prostředky do veřejného rozpočtu. Redistribuční funkce souvisí s narovnáním rozdílů v důchodech jednotlivců. Stimulační funkce představuje možnost státu přiznat různé druhy daňových úspor nebo uvalit vyšší daně tam, kde je potřeba regulovat spotřebu. Stabilizační funkce představuje opatření, která jsou využívána k zeslabení výkyvů ekonomických cyklů [18].

3.2 Daňový systém České republiky od roku 1993

Daňový systém zahrnuje soustavu daní, instituce, které vykonávají správu daní a systém nástrojů, metod a pracovních postupů, které tyto instituce využívají při správě daní. Institucemi, které v České republice zajišťují správu daní, jsou Finanční správa ČR a Celní správa ČR [11]. Do kompetencí Celní správy ČR spadá správa cel a správa spotřebních a energetických daní. Celní správa vystupuje také jako správce daně z přidané hodnoty, ale jenom v záležitostech dovozu zboží do třetích zemí, kdy deklarant není v České republice registrován jako plátc DPH [24]. Do kompetence Finanční správy ČR spadá správa daně z příjmů právnických a fyzických osob, daně z přidané hodnoty, daně silniční, daně z nemovitých věcí, daně z nabytí nemovitých věcí, daně darovací a daně dědické [23].

3.2.1 Daňová soustava České republiky

Daňovou soustavu můžeme definovat jako soustavu daní, která je upravována právními předpisy příslušné země. Cílem je zabezpečení výběru daní, které slouží k zajištění fungování státní správy. Daňová soustava České republiky byla upravena zákonem č. 212/1992 Sb., o soustavě daní. Zavést jiné daně, než ty, které upravoval tento zákon, nebylo možné. K 31. 12. 2003 došlo ke zrušení uvedeného zákona o soustavě daní. Zrušený zákon o soustavě daní nebyl nahrazen jiným zákonem. Daňová soustava České republiky zahrnuje přímé a nepřímé daně. Přímé daně zahrnují daně důchodové a majetkové, nepřímé daně zahrnují daně ze spotřeby [11, 13].

Členění přímých daní:

1. Důchodové daně:
  - daň z příjmů fyzických osob,
  - daň z příjmů právnických osob.
2. Majetkové daně:
  - daň z nemovitých věcí,
  - daň silniční,
  - daň z nabytí nemovitých věcí [11].

Pro přímé daně platí, že se vztahují ke konkrétní fyzické či právnické osobě, jejíž příjem nebo majetek je podroben dani [1].

Členění nepřímých daní:

Daň ze spotřeby

1. Univerzální:
  - daň z přidané hodnoty.
2. Selektivní:
  - Spotřební
    - minerální oleje,
    - alkohol,
    - tabákové výrobky.
  - Clo
  - Energetické daně
    - zemní plyn,

- uhlí,
- elektřina [11].

Pro nepřímé daně platí, že se vztahují k určitým výrobkům nebo službám [1]. Nepřímé daně jsou zahrnuty v cenách výrobků nebo služeb a spotřebitel je hradí v rámci kupní ceny. Daň odvádí prodejce, který ji zahrnul do prodejní ceny výrobku či služby [11].

3.2.2 Finanční správa České republiky

Správu daní v České republice vykonává Finanční správa ČR a je upravena zákonem č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, který vstoupil v platnost 1. 1. 2013. Na základě tohoto zákona byla vytvořena nová organizační struktura Finanční správy ČR.

Finanční správa ČR zahrnuje:

- Generální finanční ředitelství,
- Odvolací finanční ředitelství,
- finanční úřady [23].

Generální finanční ředitelství sídlí v Praze a má celostátní působnost. Jako jediné z orgánů finanční správy je samostatnou účetní jednotkou. Z toho vyplývá jeho kompetence hospodařit s majetkem státu. Tuto činnost může vykonávat i za podřízené orgány – Odvolací finanční ředitelství a finanční úřady, které jsou v postavení podřízených organizačních jednotek. V kompetenci Generálního finančního ředitelství je především řízení o správních deliktech. Dále vede centrální evidence a registry, které jsou nepostradatelné pro finanční správu. Rovněž se účastní při tvorbě návrhů právních předpisů [11, 23].

Odvolací finanční ředitelství sídlí v Brně. V celostátní působnosti zajišťuje vyřizování opravných prostředků daňových subjektů. Pro finanční úřady představuje nejbližší nadřízený orgán [11].

Finančních úřadů je 14, stejně jako krajů, od kterých je odvozen jejich název i působnost. V rámci finančních úřadů existují územní pracoviště, která vykonávají správu daní v rámci jeho působnosti. Územní pracoviště se dělí na ty, které se nalézají v sídle finančního úřadu a na ty, které se v sídle finančního úřadu nenalézají. Zvláštní postavení má Specializovaný finanční úřad, který zajišťuje správu u vybraných daňových subjektů a je patnáctým finančním úřadem. K vybraným daňovým subjektům, které tento úřad

spravuje, patří právnické osoby založené za účelem podnikání s obratem větším než 2 000 000 000 Kč, banky, pojišťovny, penzijní společnosti a další. Specifikem tohoto úřadu je, že nespravuje daně z nemovitých věcí a daně z nabytí nemovitých věcí.

Všechny orgány finanční správy jsou podřízeny Ministerstvu financí [11, 23].

3.2.3 Celní správa České republiky

Do kompetence Celní správy ČR nepatří pouze činnost správního orgánu, ale je zároveň i bezpečnostním sborem a zajišťuje celní dohled nad zbožím v rámci jednotného celního území Evropské unie. Vybrané útvary Celní správy ČR jsou v postavení policejního orgánu [24]. Soustavu orgánů celní správy upravuje zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, který vstoupil v platnost 1. 1. 2013.

Celní správa zahrnuje:

- Generální ředitelství cel,
- celní úřady.

Generální ředitelství cel je podřízeno Ministerstvu financí a představuje nejvyšší orgán celní správy. Působnost celních úřadů je vymezena stejně jako u finančních úřadů. Celní úřady spravují cla a vybrané daně [11].

3.3 Rozpočtová soustava a rozpočtové určení daní

Výnosy z jednotlivých daní jsou zahrnovány do příjmů veřejných rozpočtů. Veřejné rozpočty tvoří rozpočtovou soustavu. V České republice tvoří soustavu veřejných rozpočtů rozpočty centrální vlády a místní rozpočty. Mezi nejdůležitější rozpočet centrální vlády patří státní rozpočet. Mezi místní rozpočty řadíme rozpočty krajů a rozpočty regionálních rad regionů.

Státní rozpočet lze definovat jako finanční plán hospodaření státu na určitý kalendářní rok. Zahrnuje očekávané příjmy a výdaje. Významný podíl na příjmech státního rozpočtu představují daně. Výnosy z daní tvoří přibližně jednu polovinu všech příjmů státního rozpočtu. Výnosy z daní spolu s pojistným na sociální zabezpečení a příspěvkem na státní politiku zaměstnanosti tvoří téměř 90 % všech příjmů státního rozpočtu [3].

Rozpočtové určení daní upravuje zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům [23]. Podle hlediska příjmů rozpočtů lze daně členit na svěřené a sdílené. Pro svěřené daně platí,

že celý jejich výnos plyne do rozpočtu obce. Mezi svěřené daně patří daň z nemovitých věcí a daň z příjmů právnických osob placená obcí. Pro sdílené daně platí, že jejich výnos plyne do více rozpočtů, a to do státního rozpočtu a rozpočtů obcí a krajů. V příloze č. 1 zákona o rozpočtovém určení daní je uvedeno procento, které představuje podíl krajů na celostátním hrubém výnosu ze sdílených daní. Procentní podíl obcí na celostátním hrubém výnosu ze sdílených daní je určen vyhláškou. Pro rok 2019 tento podíl určuje vyhláška č. 219/2019 Sb. Mezi sdílené daně patří daň z přidané hodnoty, daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob a daň z hazardních her. Výnos z daně silniční plyne celý do Státního fondu dopravní infrastruktury [10].

3.4 Právní úprava správy daní

Základním právním předpisem, který upravuje správu daní, je zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon nabyl účinnosti dne 1. 1. 2011 a nahradil zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, který upravoval správu daní od roku 1993. Daňový řád upravuje postup správců daní, práva a povinnosti daňových subjektů a třetích osob, které jim vznikly při správě daní (§ 1 odst. 1 DŘ). Daňový řád je procesním předpisem, který se použije v případě, když věc není samostatně upravena hmotným zákonem [11].

V úvodní části DŘ je definován předmět a účel úpravy a základní zásady správy daní. Správa daně je v § 1 odst. 2 daňového řádu definována jako postup, jehož cílem je správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady. Daňový subjekt podává o svých daňových povinnostech daňová přiznání, hlášení nebo vyúčtování (daňová tvrzení), která jsou základem pro správné zjištění a stanovení daně (§ 1 odst. 3 DŘ). Rovněž je zde definován pojem daň a veřejný rozpočet [8, 19].

V obecné části daňový řád definuje kdo je správce daně a osoby zúčastněné na správě daní. Správcem daně se rozumí správní orgán nebo jiný státní orgán (§10 odst. 1 DŘ). Do jeho pravomoci spadá vedení daňových a jiných řízení podle daňového zákona, vyhledávací činnost, kontrola plnění povinností osob zúčastněných na správě daní, vyzývání ke splnění povinností a zajištění placení daní (§ 11 odst. 1 DŘ) [7]. Výkon pravomoci správce daně zabezpečují úřední osoby. Úřední osobou se rozumí zaměstnanec nebo osoba, která je zákonem nebo na jeho základě zmocněna k výkonu pravomoci správce daně (§ 12 DŘ). Místní příslušnost správce daně je určena u fyzické osoby místem

jejího pobytu (trvalý pobyt u občanů ČR nebo hlášené místo pobytu u cizinců), a u právnické osoby jejím sídlem (adresa zapsaná v obchodním rejstříku nebo adresa, kde právnická osoba skutečně sídlí v případě, že tato osoba v obchodním rejstříku zapsaná není) [13]. V případě nemovitostí se místní příslušnost řídí místem, kde se nemovitost nachází (§ 13 DŘ). Místní příslušnost k výkonu správy daní může být delegována na jiného správce daně. Může k tomu dojít na základě žádosti daňového subjektu nebo z podnětu správce daně (§ 18 DŘ) [8].

Za daňový subjekt je dle ustanovení § 20 DŘ považována osoba, kterou tak označuje zákon a osoba která je zákonem označena jako poplatník nebo plátce daně. Třetí osobou jsou osoby odlišné od daňového subjektu, které mají práva a povinnosti při správě daní nebo jejichž práva a povinnosti jsou správou daní dotčena (§ 22 DŘ) [13, 19].

Obecná část dále upravuje lhůty, doručování, ochranu a poskytování informací a dokumentaci. Řízení zahajuje buď správce daně, nebo je zahájeno podáním daňového subjektu. Způsoby podání a postup v případě vad podání jsou upraveny v § 70 až § 74 DŘ [19].

Daňový řád stanovuje postupy při správě daní, kterými jsou vyhledávací činnost (§ 78 DŘ), vysvětlení (§ 79 DŘ), místní šetření (§ 80 – § 84 DŘ), daňová kontrola (§ 85 – § 88 DŘ) a postup k odstranění pochybností (§ 89 – § 90 DŘ) [8, 19].

V rámci daňového řízení lze ukládat povinnosti nebo přiznávat práva rozhodnutím (§ 101 DŘ). Rozhodnutím dle daňového řádu je rovněž platební výměr, exekuční příkaz nebo výzva. Náležitosti, které musí rozhodnutí mít, upravuje § 102 DŘ [11].

Nedostatek rozhodnutí spočívající v absenci či nesprávné formulaci náležitosti rozhodnutí může způsobit opravu rozhodnutí (§ 104 DŘ), nezákonnost rozhodnutí a nicotnost rozhodnutí (§ 105 DŘ).

Všechna řízení při správě daní, musí být ukončena předepsaným způsobem. Jedním ze způsobů ukončení daňového řízení je zastavení řízení, které upravuje § 106 DŘ. Uvedené ustanovení obsahuje výčet důvodů pro zastavení řízení [11].

Možnosti změny či zrušení rozhodnutí upravují opravné a dozorčí prostředky, mezi které patří řádný opravný prostředek, mimořádný opravný prostředek a dozorčí prostředek (§ 108 – § 124a DŘ). Řádný opravný prostředek lze uplatnit proti rozhodnutí, které není v právní moci a jedná se o odvolání a rozklad. Mimořádným opravným prostředkem je návrh na obnovu řízení, který lze uplatnit proti rozhodnutí, které nabylo právní moci.

Řízení o opravném prostředku se zahajuje pouze z podnětu daňového subjektu. Řízení o dozorčím prostředku zahajuje správce daně, daňový subjekt může pouze podat podnět. Mezi dozorčí prostředky patří nařízení obnovy řízení a přezkoumání rozhodnutí. Dozorčí prostředky se uplatní proti rozhodnutím, která jsou pravomocná [8, 19].

Daňový subjekt, který získá k provozované činnosti oprávnění nebo povolení má registrační povinnost vůči správci daně. Registrační povinnost se vztahuje na fyzické osoby, právnické osoby a plátcovu pokladnu. Registrační řízení upravuje § 125 – § 131 DŘ. Dalším řízením dle daňového řádu je řízení o závazném posouzení. Spadá do povinností správce daně, který v případě žádosti daňového subjektu vydá rozhodnutí o dopadu dané skutečnosti před tím, než musí daňový subjekt podat daňové přiznání. Závazné posouzení se vztahuje pouze k zvláštnímu problému daného daňového subjektu (§ 132 – § 133 DŘ) [8].

Zvláštní část o správě daní dále vymezuje řízení nalézací, řízení při placení daní a řízení o mimořádných opravných a dozorčích prostředcích. Daňové řízení probíhá po celou dobu trvání daňové povinnosti. Nalézací řízení je zahájeno podáním daňového tvrzení nebo oznámením výzvy správce daně k podání daňového tvrzení. Nalézací řízení je zahájeno rovněž zaplacením např. správního poplatku, a to v případě, kdy daňový subjekt nemá povinnost učinit podání.

Součástí nalézacího řízení tvoří vyměřovací řízení, doměřovací řízení a řízení o řádném opravném prostředku [8, 19].

Do vyměřovacího řízení spadá povinnost daňového subjektu podat řádné daňové tvrzení, vypočítat daň a udat další skutečnosti, které mají vliv na stanovení daně (§ 135 DŘ). Uvedené ustanovení DŘ vztahuje splatnost daně k poslednímu dni lhůty pro podání daňového přiznání. Toto neplatí univerzálně, v některých případech je splatnost daně upravena hmotným zákonem odlišně. V případě daní, u kterých trvá zdaňovací období nejméně 12 měsíců, je v § 136 DŘ stanovena lhůta pro podání daňového přiznání. Daňové přiznání se v tomto případě podává 3 měsíce po uplynutí zdaňovacího období. V případě, kdy daňové přiznání zpracovává a předkládá daňový poradce nebo advokát nebo má daňový subjekt povinnost ověření účetní závěrky auditorem, je lhůta pro podání daňového přiznání prodloužena na 6 měsíců po uplynutí zdaňovacího období. Prodloužená lhůta se uplatní pouze v případě, že je správci daně předložena plná moc pro daňového poradce nebo advokáta před uplynutím původní tříměsíční lhůty. Lhůty po podání daňových

přiznání za zdaňovací období kratší než 12 měsíců daňový řád neupravuje. K vyměření daně dochází na základě daňového přiznání nebo vyúčtování nebo z moci úřední (§ 139 DŘ) [8]. Za zákonem stanovených podmínek má daňový subjekt povinnost nebo možnost podat dodatečné daňové přiznání, a to na daň vyšší nebo nižší. Správce daně může daň doměřit rovněž z moci úřední [11]. Lhůta pro stanovení daně je upravena v § 148 DŘ a po jejím uplynutí již nelze daň stanovit [8].

Evidenci daní zajišťuje správce daně prostřednictvím osobních daňových účtů. Na osobním daňovém účtu jsou zaznamenány informace o vzniku a případném zániku daňových povinností a o úhradách ze strany daňového subjektu. Osobní daňový účet je veden zvlášť pro každý daňový subjekt a pro každý druh příjmu. Seznam jednotlivých druhů příjmů uveřejňuje Ministerstvo financí ČR. Z osobního daňového účtu je zřejmé, zda správce daně eviduje u daňového subjektu přeplatek nebo nedoplatek, případně osobní daňový účet vykazuje nulový zůstatek [13]. Daňový řád rovněž definuje nedoplatek (§ 153 DŘ) a přeplatek (§ 154 DŘ) [8].

Daňový subjekt může při naplnění důvodů uvedených v § 156 DŘ požádat správce daně o povolení posečkání úhrady daně, popřípadě o její rozložení na splátky. V případě povolení posečkání daně nebo splátek je stanovena náhradní splatnost daně a do uplynutí náhradní splatnosti není nedoplatek vymahatelný a nevzniká úrok z prodlení. Za dobu povoleného posečkání daně nebo splátek je daňový subjekt povinen zaplatit úrok z posečkané částky. Způsob jeho výpočtu je uveden v § 157 DŘ. Správce daně může daň zajistit, a to vydáním zajišťovacího příkazu, zástavním právem, ručením nebo prostřednictvím záloh (§ 167 – §174 DŘ).

Způsoby placení daně jsou uvedeny v § 163 DŘ. Daně lze platit bezhotovostním převodem, hotově, kolkovými známkami a přeplatkem na jiné dani. Součástí řízení o placení daní je rovněž vymáhání daní a exekuční řízení, které jsou upraveny v § 175 – § 232 DŘ.

Daňový řád upravuje různé typy sankcí, které lze uložit úředním osobám správce daně, daňovým subjektům a ostatním fyzickým osobám. K těmto sankcím patří pokuta za porušení mlčenlivosti, pořádková pokuta, pokuta za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy, pokuta za opožděné tvrzení daně, penále, úrok z prodlení a úrok z neoprávněného jednání správce daně (§ 246 – § 254 DŘ) [19].

Poslední část daňového řádu obsahuje ustanovení týkající se postavení advokátů a daňových poradců, zmocnění Ministerstva financí k zabezpečení vztahu se zahraničím, převodů výnosů daní do veřejných rozpočtů, prominutí daně, příslušenství daně, penále a úroků. V § 261 DŘ je daňovým subjektům umožněno podat stížnost proti nevhodnému chování úředních osob správce daně nebo proti postupu správce daně [8].

3.5 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je součástí daňové soustavy České republiky od roku 1993 a patří do nepřímých daní. Původně tuto daň upravoval zákon č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, který byl od 1. 5. 2004 nahrazen novým zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Nutnost nové právní úpravy DPH souvisí se vstupem České republiky do Evropské unie, ke kterému došlo právě 1. 5. 2004. Systém DPH v České republice musel být sladěn s předpisy Evropské unie.

DPH zatěžuje více osoby s nižšími příjmy, protože postihuje spotřebu. Proto je důležité vhodně zvolit sazby této daně, aby byla zachována sociální rovnováha. Z tohoto důvodu jsou uplatňovány dvě sazby DPH. Snížená sazba DPH se uplatňuje na výrobky a služby, které jsou důležité pro osoby s nižšími příjmy. Základní vyšší sazba DPH se vztahuje na zbývající výrobky a služby. DPH není odváděna přímo spotřebiteli, kteří výrobky nebo služby nakupují, ale povinnost odvést DPH mají plátcí na základě registrace. Předmětem DPH je vytvořená (přidaná) hodnota k výrobku či službě. Plátce daně má nárok na odpočet daně na vstupu. V praxi to znamená, že si plátce daně odečte část daně uhrazenou za výrobek nebo službu dodavateli. Plátce proto odvádí DPH pouze z hodnoty, kterou k výrobku nebo službě sám přidal [11].

Jako subjekty daně označuje zákon o DPH osoby povinné k dani. Osoba povinná k dani je definována jako fyzická nebo právnická osoba, která uskutečňuje ekonomické činnosti. Uskutečňování ekonomických činností se vztahuje k tuzemsku i k zahraničí. Plátcem daně je označována osoba povinná k dani, která je registrována k DPH. Registraci plátce DPH upravuje § 94 a § 94a zákona o DPH a rozlišuje povinnou a dobrovolnou registraci. Povinnost registrovat se jako plátce DPH se odvíjí od dosaženého obratu. Pokud obrat osoby povinné k dani překročí za předcházejících 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců 1 mil. Kč, stává se plátcem DPH a vzniká jí povinnost registrovat se k DPH. Obrat vzhledem k DPH je definován v §4a zákona o DPH. Osoba povinná k dani může požádat o

dobrovolnou registraci plátce DPH. Podmínkou je pouze to, že uskutečňuje nebo bude uskutečňovat plnění s nárokem na odpočet daně. Splnění této podmínky je nutné prokázat správci daně při žádosti o dobrovolnou registraci. Skupina spojených osob může požádat o skupinovou registraci. Podmínky skupinové registrace vymezuje § 95a zákona o DPH. Osoba povinná k dani se může stát identifikovanou osobou, a to v případě pokud v tuzemsku pořizuje zboží z jiného členského státu, které je předmětem daně. Identifikovaná osoba nemá na rozdíl od plátce daně nárok na odpočet daně a její povinnost se vztahuje pouze na přiznání daně z pořízení zboží z jiného členského státu. Plátcům daně a identifikované osobě přiděluje správce daně daňové identifikační číslo. DIČ je tvořeno kódem země CZ. U fyzické osoby se za kód země uvádí její rodné číslo a u právnické osoby její identifikační číslo [15].

Zdaňovacím obdobím pro účely DPH je dle § 99 zákona o DPH kalendářní měsíc. Pokud je obrat plátce za předcházející kalendářní rok nižší než 10 mil. Kč, může se rozhodnout, že se stane čtvrtletním plátcem DPH. Změna zdaňovacího období je vázána na další podmínky – nesmí se jednat o nespolehlivého plátce, nesmí jít o skupinu a změna zdaňovacího období musí být správci daně ohlášena do konce ledna daného kalendářního roku. Změnit zdaňovací období na čtvrtletní není možné v roce, kdy byl plátcem registrován k DPH a v roce následujícím [20].

Ke zrušení registrace plátce DPH může dojít z moci úřední (§ 106 zákona o DPH) nebo na žádost plátce (§ 106b zákona o DPH). Podmínkou, aby mohl správce daně zrušit registraci plátce DPH z moci úřední je, že plátcem daně porušil závažným způsobem povinnosti, které se vážou ke správě této daně. Druhou podmínkou je, že nepřekročil obrat 1 mil. Kč za 12 předcházejících kalendářních měsíců. Obě podmínky musí být splněny současně. Zrušení registrace plátce DPH na základě žádosti plátce je opět vázáno na podmínku nepřekročení obratu 1 mil. Kč za předcházejících 12 kalendářních měsíců. Druhou podmínkou je, že uplynul jeden rok ode dne registrace plátce DPH [11].

Předmětem daně je dle § 2 zákona o DPH dodání zboží, poskytnutí služby, pořízení zboží a nového dopravního prostředku z jiného členského státu a dovoz zboží.

Základ daně upravuje § 36 zákona o DPH. Podle tohoto ustanovení je základem daně částka, kterou plátcem daně dostal nebo dostane za uskutečněná zdanitelná plnění od toho, pro koho toto plnění uskutečnil.

Zákon o DPH rozlišuje v § 47 tři sazby daně. Základní sazba daně činí 21 %, první snížená sazba daně činí 15 % a druhá snížená sazba daně činí 10 %. Seznam služeb podléhajících první snížené sazbě daně je uveden v příloze č. 2 k zákonu o DPH, seznam zboží podléhajícího první snížené sazbě je uveden v příloze č. 3 k zákonu o DPH. Seznam zboží podléhajícího druhé snížené sazbě je uveden v příloze č. 3a k zákonu o DPH [11, 20].

Daň se stanoví součinem základu daně a sazby daně v procentech. Výslednou daň je možné matematicky zaokrouhlit. V daňovém přiznání se základ daně a daň uvádí vždy zaokrouhlené na celé koruny [15].

Lhůta pro podání daňového přiznání k DPH je upravena zákonem o DPH v § 101. Dle tohoto ustanovení se daňové přiznání k DPH podává do 25 dnů po skončení zdaňovacího období. Vyměřením může vzniknout daňová povinnost nebo nadměrný odpočet. Lhůta pro zaplacení daně je stejná jako lhůta pro podání daňového přiznání. Nadměrný odpočet vrací správce daně nejpozději do 30 dnů od vyměření daně. Nadměrný odpočet správce daně vrátí, pokud jeho vyměřením vznikne přeplatek, který činí více než 100 Kč. Nadměrný odpočet se vrací bez žádosti. To neplatí v případě, že přeplatek vznikne na základě vyměření dodatečného daňového přiznání [11].

Od 1. 1. 2016 byla pro plátce DPH zavedena povinnost podávat kontrolní hlášení. Povinnost podat kontrolní hlášení má plátce v případě, že uskutečnil nebo přijal zdanitelné plnění s místem plnění v tuzemsku. Pokud vznikne povinnost podat kontrolní hlášení právnické osobě, podává ho za kalendářní měsíc, a to do 25 dnů po skončení kalendářního měsíce. To platí i v případě, že jejím zdaňovacím obdobím je kalendářní čtvrtletí. Fyzická osoba může podávat kontrolní hlášení za kalendářní měsíc i za kalendářní čtvrtletí, a to podle toho, zda je měsíčním nebo čtvrtletním plátcem. Zákon o DPH stanoví v §101h sankce ve formě pokut za opožděné podání kontrolního hlášení nebo za nepodání kontrolního hlášení. Povinnost uhradit pokutu vzniká i v případě, že plátce ve stanovené lhůtě nereaguje na výzvu správce daně k odstranění pochybností souvisejících s údaji uvedenými v kontrolním hlášení.

V případě dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v jiném členském státě, vzniká povinnost podat souhrnné hlášení. Souhrnné hlášení podává plátce nebo identifikovaná osoba.

Pro podávání daňového přiznání, kontrolního hlášení a souhrnného hlášení stanoví zákon o DPH povinnost elektronického podání [15].

V souvislosti s bojem proti daňovým únikům byl zaveden institut nespolehlivého plátce, který je upraven v §106a zákona o DPH. Rozhodnutí správce daně o ustanovení nespolehlivého plátce je spojeno se závažným porušováním povinností souvisejících se správou DPH plátcem. Porušování povinností musí vykazovat určitou intenzitu a musí ohrožovat veřejný zájem na řádném výběru DPH. Informace o tom, zda je plátce nespolehlivým plátcem, se zveřejňuje ve volně dostupném registru plátců DPH. Nespolehlivým plátcem zůstává plátce po dobu minimálně 1 roku. Potom může správce daně požádat o vydání rozhodnutí, že není nespolehlivým plátcem. Podmínkou je, že nebude závažným způsobem porušovat své povinnosti.

Obdobně se postupuje v případě, že závažným způsobem porušuje povinnosti osoba, která není plátcem DPH. Dle ustanovení § 106aa zákona o DPH se tato osoba rozhodnutím správce daně stává nespolehlivou osobou. Nespolehlivou osobou se rovněž stává nespolehlivý plátce, kterému je zrušena registrace k DPH [15, 20].

3.6 Daň z příjmů

Daň z příjmů řadíme mezi přímé daně a od 1. 1. 1993 je upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Daň z příjmů představují po dani z přidané hodnoty a spotřebních daních, které patří do nepřímých daní, druhý nejdůležitější příjem státního rozpočtu [11].

3.6.1 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob v sobě zahrnuje původní daň ze mzdy, daň z příjmů z literární a umělecké činnosti, daň z příjmů obyvatelstva a zemědělskou daň. Vznik této daně znamenal odstranění různého zdaňování dílčích druhů příjmů odlišnými daněmi. Daní z příjmů fyzických osob se zdaňují celkové příjmy fyzické osoby [14].

Za poplatníka DPFO jsou považovány fyzické osoby a může se jednat i o nezletilou osobu nebo osobu zbavenou způsobilosti k právním úkonům. DPFO rozlišuje jako poplatníky daně daňové rezidenty a nerezidenty. Rozdíl mezi rezidenty a nerezidenty spočívá v tom, zda předmětem DPFO budou celosvětové příjmy poplatníka (daňový rezident), nebo pouze příjmy poplatníka, které získá ze zdrojů na území České republiky (daňový nerezident). Rozhodující pro určení rezidence poplatníka je bydliště. Daňovým

rezidentem je poplatník, který má na území České republiky bydliště, nebo se zde obvykle zdržuje. Termín „obvykle zdržuje“ je vymezen počtem alespoň 183 dnů, po které musí být poplatník v kalendářním roce na území České republiky. Poplatníky DPFO upravuje § 2 zákona o daních z příjmů [11].

Zákon č. 586/92 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů v § 3 definuje pět druhů příjmů, které jsou předmětem DPFO:

- příjmy ze závislé činnosti,
- příjmy ze samostatné činnosti,
- příjmy z kapitálového majetku,
- příjmy z nájmu,
- ostatní příjmy.

V ustanovení § 3 zákona o daních z příjmů jsou rovněž definovány příjmy, které předmětem této daně nejsou. Příjmy osvobozené od DPFO jsou uvedeny v § 4 zákona o daních z příjmů. Příjmy, které nejsou předmětem daně a příjmy osvobozené od daně se neuvádějí v daňovém přiznání k DPFO, to znamená, že nejsou součástí základu DPFO.

Příjmy ze závislé činnosti jsou definovány v § 6 zákona o daních z příjmů. Mezi nejznámější příjmy ze závislé činnosti patří příjmy z pracovněprávního, služebního nebo členského poměru. Charakteristické pro tyto příjmy je, že poplatník musí postupovat podle příkazů plátce. Mezi další příjmy ze závislé činnosti patří například odměny členů orgánů právnických osob a příjmy za práci členů družstev. Dílčím základem daně dle § 6 je takzvaná „superhrubá mzda“. Tímto termínem se označuje fiktivní zvýšení hrubé mzdy o povinné pojistné, které za zaměstnance odvádí zaměstnavatel. Toto fiktivní zvýšení hrubé mzdy se použije pouze pro výpočet DPFO.

Příjmy z podnikatelské a nepodnikatelské činnosti jsou vymezeny v § 7 zákona o daních z příjmů jako příjmy ze samostatné činnosti. Mezi nejznámější příjmy ze samostatné činnosti patří příjmy z živnostenského podnikání a příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství. Za tyto příjmy jsou považovány rovněž příjmy lékařů, advokátů a podobně. Dílčím základem daně dle § 7 jsou příjmy snižené o výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Druhou možností je uplatnění výdajů ve výši výdajových paušálů, tzn., že místo skutečných výdajů jsou uplatněny výdaje procentem z příjmů. Výše výdajových paušálů pro jednotlivé druhy samostatné činnosti je uvedena v § 7 odst. 7 zákona o daních z příjmů.

Příjmy z kapitálového majetku upravuje § 8 zákona o daních z příjmů. Mezi tyto příjmy patří zejména úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách, úroky z finančních prostředků na nepodnikatelských účtech, úroky z poskytnutých úvěrů nebo zápůjček, podíly na zisku na obchodní korporaci, podíly na zisku tichého společníka apod.

Za příjmy z nájmu jsou dle ustanovení § 9 zákona o daních z příjmů považovány příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů a příjmy z nájmu movitých věcí. Pokud těchto příjmů dosahují manželé z nájmu věci ve společném jmění manželů, zdaňuje celý příjem z nájmu pouze jeden z manželů. Poplatník může od příjmů dle § 9 odečíst výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Druhou možností je uplatnit výdaje ve výši 30 % z příjmů, a to maximálně do částky 600 000 Kč.

Ostatní příjmy jsou vymezeny v § 10 zákona o daních z příjmů. Jedná se především o příjmy, které jsou nahodilé, nebo o jiné příjmy než jsou příjmy vymezené v § 6 – § 9 zákona o daních z příjmů. U ostatních příjmů je možné uplatnit výdaje pouze v prokazatelné výši a může se jednat pouze o výdaje na dosažení těchto příjmů. Výjimku tvoří příjmy ze zemědělské činnosti, kde je umožněno uplatnit výdaje ve výši 80 % z příjmů [14, 21].

Zákon o daních z příjmů rozlišuje nezdanitelnou část základu daně, slevy na dani a daňové zvýhodnění. Nezdanitelné části základu daně upravuje § 15 zákona o daních z příjmů. Jedná se o částky, které může poplatník odečíst od základu daně. Patří mezi ně bezúplatná plnění, pro která se dříve používal termín „dary“. Poplatník může od základu daně odečíst úroky z poskytnutého úvěru ze stavebního spoření nebo z hypotečního úvěru. Další možností je např. odečet příspěvků na penzijní pojištění zaplacených poplatníkem a příspěvků na soukromé životní pojištění. U obou těchto příspěvků je stanoven maximální roční odpočet ve výši 12 000 Kč. Nezdanitelné části základu daně lze uplatnit za podmínek definovaných zákonem.

Slevy na dani, pro poplatníky DPFO upravuje § 35ba zákona o daních z příjmů. Tyto slevy se na rozdíl od nezdanitelných částí základu daně odečítají přímo od daně. Mezi slevy na dani patří základní sleva na poplatníka ve výši 24 840 Kč, sleva na manželku nebo manžela, pokud výše jeho vlastního příjmu nepřesáhla stanovenou hranici, slevy na invaliditu, sleva na držitele průkazu ZTP/P, sleva na studenta a sleva za umístění dítěte. Fyzické osoby mohou na základě tohoto ustanovení uplatnit rovněž slevu na evidenci tržeb.

Daňové zvýhodnění pro poplatníky DPFO je upraveno v § 35c a § 35d zákona o daních z příjmů. V případě, že poplatník sám podává daňové přiznání k DPFO, použije se ustanovení § 35c. Dle ustanovení § 35d postupuje plátcе daně, pokud u něj poplatník daně uplatňuje daňové zvýhodnění. Jedná o zvýhodnění na vyživované dítě, které žije s poplatníkem ve společné domácnosti. Daňové zvýhodnění může mít formu slevy na dani, daňového bonusu nebo kombinace slevy na dani a daňového bonusu. Daňové zvýhodnění se odečítá od daně až po odečtu všech ostatních slev na dani. Částka daňového zvýhodnění, která převyšuje daň, od které se odečítá, je daňovým bonusem. To znamená, že poplatník nemá povinnost zaplatit žádnou daň a navíc je mu ještě vyplacen daňový bonus [14].

Základ daně je definován v § 5 zákona o daních z příjmů. Dle tohoto ustanovení je základem daně částka, o kterou jsou příjmy poplatníka dle § 6 až § 10 vyšší než výdaje, které lze k těmto příjmům uplatnit dle zákona o daních z příjmů. Celkový základ daně je tvořen součtem dílčích základů daně dle § 6 – § 10. Pokud jsou výdaje vyšší než příjmy, jedná se o daňovou ztrátu.

Sazba DPFO dle § 16 zákona o daních z příjmů činí 15 %. Za podmínek stanovených v § 16a zákona o daních z příjmů se sazba daně zvýší o solidární zvýšení daně, které činí 7 % [11].

Dle ustanovení § 16b zákona o daních z příjmů je zdaňovacím obdobím kalendářní rok. Povinnost podávat daňové přiznání k DPFO upravuje § 38g zákona o daních z příjmů [21].

3.6.2 Daň z příjmů právnických osob

Právnickou osobu definuje zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník jako organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná. Daň z příjmů právnických osob je pojmuta jako univerzální daň, poplatníky této daně zákon vyjmenovává [14].

Poplatníci daně z příjmů právnických osob jsou vyjmenováni v § 17 zákona o daních z příjmů. Kromě právnických osob, které definuje občanský zákoník, jsou za poplatníky DPFO považovány rovněž organizační složky státu, fondy penzijní společnosti, svěřenský fond a další uvedené v předmětném ustanovení zákona o daních z příjmů. Poplatníci DPFO jsou rovněž rozděleni na daňové rezidenty a nerezidenty. Za daňového rezidenta je považován poplatník, který má na území České republiky sídlo nebo místo svého

podnikání. U daňových rezidentů podléhají DPPO celosvětové příjmy, u daňových nerezidentů pouze příjmy z území České republiky.

Ustanovení § 18 zákona o daních z příjmů definuje, co je předmětem daně a rovněž, co předmětem daně není. Předmět daně je zde obecně vymezen jako příjem z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem.

Příjmy, které jsou od DPPO osvobozeny jsou vyjmenovány v § 19 zákona o daních z příjmů. Tyto příjmy sice předmětem daně jsou, ale jsou od ní osvobozeny. Znamená to, že nemohou podléhat jiné dani [11].

Zákon o daních z příjmů definuje v § 17a veřejně prospěšného poplatníka, jako poplatníka, který jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním. V předmětném ustanovení je rovněž definováno, kdo se za veřejně prospěšného poplatníka nepovažuje. Pro veřejně prospěšného poplatníka platí, že může dosahovat příjmů, které jsou předmětem DPPO. V §18a zákona o daních z příjmů je uvedeno, které příjmy veřejně prospěšných poplatníků předmětem daně nejsou [14].

Základem daně je stejně jako u DPFO rozdíl mezi příjmy a výdaji. Položky snižující základ daně jsou vyjmenovány v § 20 zákona o daních z příjmů. Jako položku snižující základ daně lze za stanovených podmínek uplatnit například hodnotu bezúplatných plnění. Odčitatelné položky upravuje §34 zákona o daních z příjmů. Dle tohoto ustanovení lze za stanovených podmínek od základu daně odečíst jako odčitatelnou položku daňovou ztrátu [11].

Sazba DPPO s výjimkou investičních fondů, podílových a penzijních fondů je dle §21 zákona o daních z příjmů 19 %. Zdaňovacím obdobím DPPO je dle ustanovení § 21a zákona o daních z příjmů kalendářní rok, hospodářský rok, období od rozhodného dne fúze nebo rozdělení a účetní období pokud je delší než 12 měsíců [14].

3.7 Silniční daň

Silniční daň patří do skupiny přímých daní a jedná se o daň majetkovou. To znamená, že předmětem této daně nejsou příjmy poplatníka, ale jeho majetek. V případě silniční daně se postupuje podle zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů [11].

Poplatníkem DSL je dle § 4 zákona o DSL provozovatel vozidla zapsaný v technickém průkaze vozidla a zaměstnavatel, pokud vyplácí zaměstnanci cestovní náhrady

za použití vozidla. Poplatníkem DSL je rovněž organizační složka osoby se sídlem nebo trvalým pobytem v zahraničí.

Předmětem DSL jsou silniční a motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrovaná a provozovaná v České republice. Podmínkou je používání vozidla k podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. Výjimku tvoří nákladní automobily a přípojná vozidla s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny, která jsou předmětem silniční daně vždy bez ohledu na používání k podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti.

Základ daně se dle § 5 zákona o DSL stanovuje podle druhu vozidel. Pro osobní automobily je rozhodující zdvihový objem motoru v cm^3 , pro ostatní vozidla je to součet největších povolených hmotností na nápravy v tunách a počet náprav.

Sazba daně je dle § 6 zákona o DSL roční a je stanovena zvlášť podle druhu vozidel. Zaměstnavatel, který vyplácí cestovní náhrady zaměstnanci za použití jeho vozidla, může použít denní sazbu daně 25 Kč za den. Uvedené ustanovení dále upravuje podmínky a výši možného snížení daně [22].

Vozidla, která jsou osvobozena od daně, jsou uvedena v § 3 zákona o DSL. Jedná se například o vozidla provozovaná ozbrojenými silami, vozidla civilní obrany, sboru dobrovolných hasičů nebo poskytovatele zdravotních služeb. Osvobozena od daně jsou rovněž vozidla na elektrický a hybridní pohon a další. V případě kombinované dopravy je možné využít slevu na dani, která za podmínek stanovených v § 12 zákona o DSL může činit až 100 % [11, 22].

Zdaňovacím obdobím u silniční daně je kalendářní rok. Daňové přiznání se podává do 31. ledna následujícího roku po skončení zdaňovacího období. Ve stejné lhůtě je daň splatná.

V průběhu zdaňovacího období mají poplatníci povinnost platit čtvrtletní zálohy na daň. Zálohy na daň se platí vždy do 15 dne v měsíci následujícím po skončení čtvrtletí. Za říjen a listopad je záloha splatná 15. prosince [22].

3.8 Daně a Evropská unie

Evropská unie má v současné době 27 členských států. Česká republika se stala jejím členem v roce 2004. V rámci Evropské unie neexistuje žádná společná daň, která by byla

příjmem rozpočtu EU. Do rozpočtu EU proto odvádějí členské státy procento z národního výnosu DPH.

V oblasti daňové politiky si členové Evropské unie stále zachovávají určitou národní suverenitu. Vzhledem k jednotnému trhu, který v rámci Evropské unie funguje, je potřeba, aby členské státy v daňové oblasti úzce spolupracovaly. Tato spolupráce může probíhat prostřednictvím výměny informací a harmonizace nebo koordinace daňových systémů [17].

Daňovou harmonizací rozumíme postup, v jehož průběhu dochází k vytváření společných pravidel, na základě kterých se přibližují daňové soustavy jednotlivých států.

V procesu daňové harmonizace rozlišujeme tři fáze:

- určení daně, kterou je potřeba harmonizovat,
- harmonizace daňového základu,
- harmonizace daňové sazby.

Platí, že harmonizační proces nemusí vždy zahrnovat všechny tři fáze [12]. Harmonizace se uskutečňuje zpravidla pomocí směrnic, u kterých mají členské státy povinnost je začlenit do svého právního řádu [18].

Koordinací daňových systémů rozumíme jejich sladování. V průběhu tohoto procesu dochází k dojednávání dohod, jejichž účelem je znemožňování praní špinavých peněz nebo redukce škodlivé daňové konkurence. Příkladem jsou smlouvy o zamezení dvojího zdanění [17].

Výměna informací probíhá mezi daňovými správami jednotlivých členských států EU a může mít formu výměny informací na dožádání, automatické výměny informací nebo spontánní výměny informací. Výměna informací na dožádání probíhá na základě žádosti jednoho členského státu o poskytnutí informací od druhého členského státu. Automatická výměna informací se týká záležitostí, které byly předem vymezeny. Tyto informace jsou jednotlivými členskými státy poskytovány pravidelně bez žádosti. Spontánní výměna informací probíhá rovněž bez žádosti a jsou určeny situace, při jejichž naplnění je informace poskytnuta [12].

4 Charakteristika Ústeckého kraje

Ústecký kraj se nachází v severozápadní části České republiky. Sousedí s krajem Karlovarským, Libereckým, Plzeňským a Středočeským. Na severozápadu tvoří Ústecký kraj státní hranici se Spolkovou republikou Německo, a to její spolkovou zemí Sasko. Na území Ústeckého kraje se nachází sedm okresů (Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Most, Teplice a Ústí nad Labem) a 354 obcí. Status města má 59 obcí.

K 1. 1. 2019 žilo na území Ústeckého kraje 820 789 obyvatel. Nejvíce obyvatel žilo v okrese Děčín, nejméně v okrese Louny. Rozloha kraje je 5 339 km². Z okresů má největší rozlohu okres Louny a nejmenší okres Ústí nad Labem. K 31. 3. 2019 bylo na území kraje evidováno 26 925 uchazečů o zaměstnání. Ke stejnému datu bylo v evidenci úřadů práce evidováno 16 003 pracovních míst. To znamená, že o jedno pracovní místo se ucházelo 1,7 nezaměstnaných. Nejvíce uchazečů o zaměstnání bylo evidováno v okrese Chomutov, nejvíce uchazečů připadajících na jedno pracovní místo bylo evidováno v okrese Ústí nad Labem. Ústecký kraj je třetím krajem s nejvyšším počtem nezaměstnaných v České republice a druhým s nejvyšším počtem uchazečů na jedno pracovní místo.

Na území Ústeckého kraje provozovalo k 31. 3. 2019 činnost 176 562 ekonomických subjektů, z toho bylo 139 554 fyzických osob, 20 648 obchodních společností a 458 družstev. Nejvíce ekonomických subjektů se nacházelo v okrese Ústí nad Labem.

V 1. čtvrtletí 2019 bylo v Ústeckém kraji 255,4 tisíc zaměstnanců, průměrná mzda činila 29 076 Kč. Ústecký kraj je šestým krajem s nejvyšší průměrnou mzdou v České republice.

V Ústeckém kraji se nacházejí oblasti, které jsou velmi rozdílné. Nachází se zde rozvinuté průmyslové oblasti (Chomutov, Most, Teplice) a oblast vyznačující se těžbou hnědého uhlí (Hnědouhelná pánev). Naproti tomu Litoměřicko a Lounsko jsou oblasti vyznačující se pěstováním chmele a zeleniny. Litoměřicko je známé rovněž pěstováním vinné révy. Pěstování vinné révy se rozšiřuje rovněž na Mostecku, kde jsou tímto způsobem využívána území po těžbě hnědého uhlí. Oblast Děčína se nevyznačuje ani zemědělstvím ani těžkým průmyslem a Šluknovsko lze vzhledem ke složité dostupnosti a odlehlosti řadit mezi periferní území.

Poloha Ústeckého kraje je významná z hlediska mezinárodní dopravy. Mezinárodní silniční trasa E 55, která propojuje sever a jih Evropy vede přes okres Teplice a Litoměřice. Úsek dálnice D 8, který je veden přes Krušné hory, je významný vzhledem ke svému napojení na německou dálnici. Železniční doprava je významná hlavním tahem z Německa do Ústí nad Labem a Prahy. Vodní dopravu zastupuje doprava na řece Labi, která je provozována až do přístavního města Hamburk [25].

Správu daní v Ústeckém kraji zajišťuje Finanční úřad pro Ústecký kraj, který sídlí na adrese Velká Hradební 61, Ústí nad Labem. Správu daní na Finančním úřadě pro Ústecký kraj a podřízených územních pracovištích zajišťuje cca 900 zaměstnanců. Finanční úřad pro Ústecký kraj je označen číslem úřadu 2500 a má pro placení daní u České národní banky zřízen účet č. 77621411/0710.

Pod Finanční úřad pro Ústecký kraj spadají pořízená Územní pracoviště v Ústí nad Labem, Děčíně, Chomutově, Teplicích, Litoměřicích, Lounech a Mostě. Tato územní pracoviště tvoří sekce Finančního úřadu. Do řídicí působnosti některých územních pracovišť patří podřízená územní pracoviště. Řídící a podřízená ÚzP v rámci Finančního úřadu pro Ústecký kraj jsou uvedena v tabulce č. 1 [23].

Tabulka č. 1: Podřízená ÚzP

Řídící ÚzP	Podřízené ÚzP
Děčín	Rumburk
Chomutov	Kadaň
Litoměřice	Libochovice Roudnice nad Labem
Louny	Podbořany Žatec
Most	Litvínov
Teplice	Bílina

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

5 Vlastní práce

5.1 Inkaso všech druhů daní v České republice

Výběrem jednotlivých daní je zajištěno plnění veřejných rozpočtů. Pro placení daní má každý finanční úřad zřízen účet u České národní banky. Každá daň je evidována u správce daně na jiném druhu příjmu a hradí se s jiným předčíslem. V příloze č. 1 a 2 jsou uvedeny údaje o výši inkasa vybraných druhů daní – daně z přidané hodnoty, daně z příjmů právnických osob, daně z příjmů fyzických osob podnikatelů, daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a silniční daně v České republice v období let 2008 – 2018, ze kterých se vycházelo při detailní specifikaci vývoje inkasa těchto daní zpracované v dalších částech diplomové práce.

5.2 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty (DPH) patří mezi nepřímé daně. Jedná se o sdílenou daň, tzn., že výnos této daně se rozděluje mezi více veřejných rozpočtů. Inkaso této daně představuje nejvyšší podíl na inkasu všech daní v ČR. Daň z přidané hodnoty je u správce daně evidována na druhu příjmu 70 a hradí se na číslo účtu s předčíslem 705.

5.2.1 Vývoj inkasa daně z přidané hodnoty v České republice

Vývoj inkasa daně z přidané hodnoty v ČR byl hodnocen prostřednictvím elementárních charakteristik časových řad - 1. absolutní diference, přírůstku a tempa růstu. Elementární charakteristiky časových řad byly spočítány podle vzorců (2.1) – 1. absolutní diference, (2.2) – přírůstek a (2.3) – tempo růstu. Údaje o vývoji inkasa DPH v ČR včetně vybraných elementárních charakteristik časových řad jsou uvedeny v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DPH (v mil. Kč) v ČR v letech 2008 – 2018

Rok	Inkaso DPH v mil. Kč	1. absolutní diference	Tempo růstu	Přírůstek v %
2008	254 939	-	-	-
2009	253 464	-1 475	0,9942	-0,58
2010	269 582	16 118	1,0636	6,36
2011	275 188	5 606	1,0208	2,08
2012	278 052	2 864	1,0104	1,04
2013	308 300	30 248	1,1088	10,88
2014	322 662	14 362	1,0466	4,66
2015	331 604	8 842	1,0277	2,77
2016	349 460	17 856	1,0538	5,39
2017	381 435	31 975	1,0915	9,15
2018	413 013	31 578	1,0828	8,28
Průměr	312 518	15 807,4	1,0494	4,94

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Z údajů uvedených v tabulce č. 2 lze vyčíst, že inkaso DPH v České republice ve sledovaném období stále rostlo. Výjimkou byl pouze rok 2009, kdy došlo ke snížení inkasa DPH o 1 475 mil. Kč, což představuje snížení o 0,58 % oproti roku 2008 a tempo růstu 0,9942. V roce 2009 byla hodnota inkasa DPH v ČR nejnižší, a to 253 464 mil. Kč. K největšímu nárůstu inkasa DPH v ČR došlo v roce 2017, kdy bylo inkaso této daně vyšší o 31 975 mil. Kč oproti roku 2016. V roce 2013 a 2018 inkaso DPH v ČR vzrostlo rovněž o více než 30 000 mil. Kč. Nejvyšší přírůstek byl zaznamenán v roce 2013, kdy inkaso DPH v ČR vzrostlo o 10,88 % oproti roku 2012. Průměrně se inkaso DPH v ČR ve sledovaném období každý rok zvýšilo o 4,94 %, to představuje průměrný nárůst inkasa DPH v ČR o 15 807,4 mil. Kč ročně a průměrné tempo růstu 1,0494. Nejvyšší hodnota inkasa DPH v ČR byla zaznamenána v posledním roce sledovaného období, kdy inkaso DPH v ČR dosáhlo částky 413 013 mil. Kč. Prostý aritmetický průměr inkasa DPH v ČR ve sledovaném období činil 312 518 mil. Kč a medián činil 308 300 mil. Kč.

V roce 2009 byl zaznamenán nepříznivý trend ve vývoji inkasa DPH, protože došlo k jeho snížení oproti roku 2008. Snížení inkasa DPH v roce 2009 lze vysvětlit ekonomickou recesí způsobenou celosvětovou ekonomickou krizí. Dalším důvodem snížení inkasa DPH byly legislativní změny. Daňovým subjektům bylo umožněno uplatňovat od 1. 4. 2009 odpočet daně při pořízení osobního automobilu. Rovněž byla v tomto roce nově zavedena možnost skupinové registrace.

V roce 2010 došlo i přes přetrvávající ekonomickou krizi k nárůstu inkasa DPH o 6,36 % oproti roku 2009. Jedním z důvodů bylo zvýšení snížené sazby daně z 9 % na 10 % a základní sazby daně z 19 % na 20 %.

Nejvýznamnější změnou, která ovlivnila inkaso DPH v roce 2011, bylo zavedení režimu přenesení daňové povinnosti pro dodání zlata, dodání zboží (šroty a odpady) a převod povolenek na emise skleníkových plynů. Principem režimu přenesení daňové povinnosti je to, že daň je povinen přiznat a zaplatit příjemce zdanitelného plnění uskutečněného v tuzemsku.

V roce 2012 bylo zaznamenáno druhé nejnižší tempo růstu ve sledovaném období, a to pouze 1,0104. Hlavní legislativní změnou v roce 2012 bylo zvýšení snížené sazby daně z 10 % na 14 % a rozšíření režimu přenesení daňové povinnosti i na stavební práce. I přes zvýšení sazby daně došlo ke zvýšení inkasa DPH pouze o 2 864 mil. Kč. Nízké tempo růstu lze zdůvodnit snížením spotřeby domácností vlivem zvýšení snížené sazby daně na 14 %.

V roce 2013 bylo zaznamenáno nejvyšší tempo růstu, a to 1,1088. Inkaso DPH vzrostlo o 30 248 mil. Kč. To představuje jeden z nejvyšších nárůstů ve sledovaném období. Pozitivně ovlivnily inkaso DPH v tomto roce především opatření pro zamezení daňovým únikům. Byl zaveden institut nespolehlivého plátce a v registru plátců DPH se začaly zveřejňovat bankovní účty. Dalším opatřením bylo rozšíření titulů ručení příjemce zdanitelného plnění za daň neuhrazenou dodavatelem. V tomto roce došlo také k dalšímu zvýšení sazeb daně. Snížená i základní sazba daně byly zvýšeny o 1 %.

Na růstu inkasa v roce 2014 se pozitivně projevovala již dříve zavedená opatření pro zamezení daňovým únikům a režim přenesení daňové povinnosti vztahující se na stavební práce, který eliminuje daňové úniky z důvodu nezaplacení daňové povinnosti dodavatelem. Příznivě se v inkasu DPH odrazila nová povinnost kauce pro obchodníky s pohonnými hmotami. Důležité bylo také oživení ekonomiky, které podpořilo spotřebu.

V roce 2015 pokračoval pozitivní trend ve vývoji inkasa DPH, které dále rostlo. Pozitivní vliv měly, stejně jako v předchozích letech, opatření pro zamezení daňovým únikům a režim přenesení daňové povinnosti, který byl rozšířen o další komodity, na které se vztahuje.

Nejvýznamnější legislativní změnou bylo v roce 2016 zavedení kontrolního hlášení, které poskytuje důležité informace o transakcích realizovaných mezi plátcí DPH. Pomocí

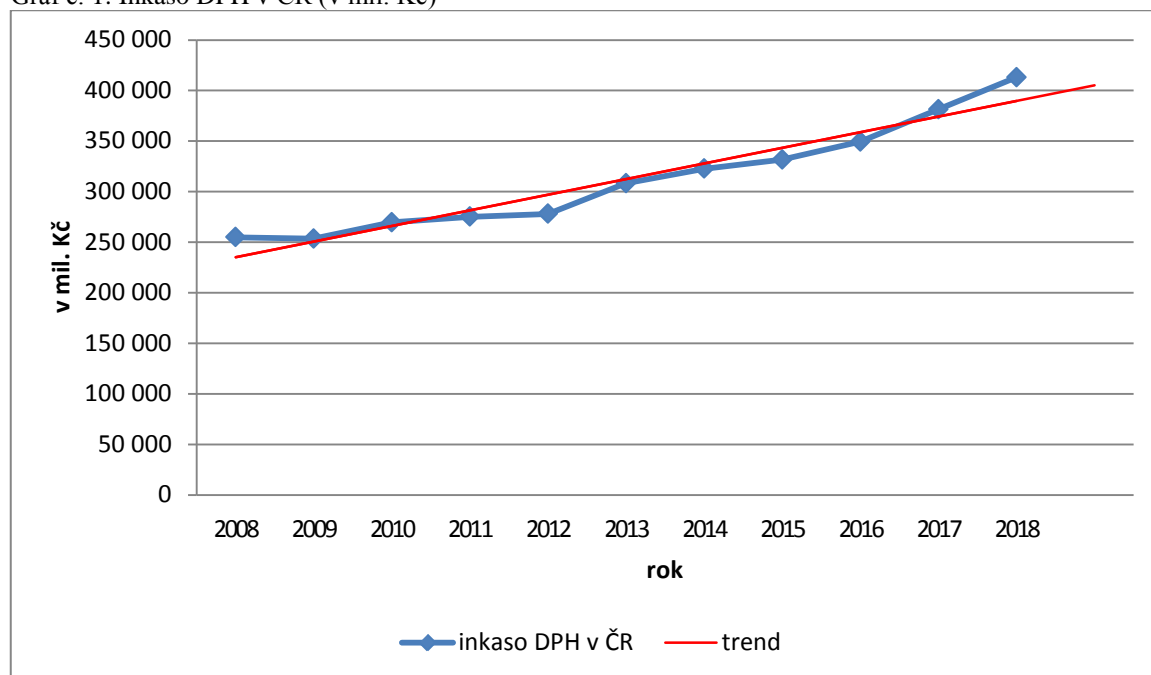

kontrolního hlášení je možné identifikovat podezřelá zapojení plátců DPH do řetězců a tím zamezit daňovým únikům. Zavedením kontrolního hlášení se zvýšila efektivita výběru DPH, zejména vlivem poklesu hodnoty nadměrných odpočtů. Pozitivní vliv režimu přenesení daňové povinnosti byl v roce 2016 zvýšen dalším rozšířením komodit, na které se vztahuje, o dodání elektřiny, plynu, dodání certifikátů elektřiny a o poskytnutí služby elektronických komunikací.

V roce 2017 pokračoval pozitivní vliv zavedení kontrolního hlášení, který se projevoval vyšší efektivitou výběru DPH. V prosinci 2016 byla spuštěna první fáze elektronické evidence tržeb. Povinnost evidovat tržby se vztahovala na poskytovatele stravovacích a ubytovacích služeb. Od 1. 3. 2017 se ve druhé fázi tato povinnost rozšířila na maloobchod a velkoobchod. V roce 2017 došlo rovněž k dalšímu rozšíření komodit, na které se vztahuje režim přenesení daňové povinnosti.

Důvodem růstu inkasa DPH v roce 2018 byla, stejně jako v předchozích letech, opatření pro zamezení daňovým únikům, režim přenesení daňové povinnosti a zavedení kontrolního hlášení, které přispělo k vyšší efektivitě výběru DPH. Zavedení elektronické evidence tržeb, která stejně jako kontrolní hlášení, umožnila efektivnější výběr daně, mělo pozitivní dopad na narovnávání podnikatelského prostředí.

Graf č. 1: Inkaso DPH v ČR (v mil. Kč)

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Skutečný vývoj inkasa DPH v ČR ve sledovaném období zobrazuje graf č. 1. V tomto grafu je zároveň zobrazena trendová funkce a odhad vývoje pro rok 2019. Inkaso DPH v ČR ve sledovaném období rostlo. Proto byla pro odhad vývoje inkasa DPH v ČR v roce 2019 jako nejvhodnější zvolena lineární trendová funkce, která má tvar:

$$y'_t = 219\,827,3636 + 15\,448,4546 \cdot t$$

Pro lineární trendovou funkci byl dle vzorce (2.7) vypočítán index determinace $I^2 = 0,9401$ a index korelace $I = 0,9696$. Pro ověření vhodnosti zvoleného modelu trendu byla dle vzorce (2.8) vypočítána střední absolutní procentuální chyba M.A.P.E., která pro lineární trend činila pouze 3,2725 %. Výpočet parametrů trendové funkce je uveden v příloze č. 8 a výpočty indexu determinace, indexu korelace a střední absolutní procentuální chyby M.A.P.E. jsou uvedeny v příloze č. 9.

Podle bodového odhadu bude v roce 2019 činit inkaso DPH v ČR 405 208,8188 mil. Kč a klesne o 1,89 % proti roku 2018. Podle intervalového odhadu se bude inkaso DPH v ČR v roce 2019 pohybovat v rozmezí (374 218,7909; 436 198,8468) mil. Kč, přípustná chyba předpovědi, vypočtená dle vzorce (2.10), činí 30 990,0279 mil. Kč. Dle intervalového odhadu může inkaso DPH v roce 2019 klesat i růst.

Porovnání vývoje inkasa DPH v ČR vůči vývoji inkasa všech daní v ČR ve sledovaném období je uvedeno v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3: Podíl inkasa DPH v ČR na inkasu všech daní v ČR v letech 2008 – 2018 (v %)

Rok	Inkaso všech daní v ČR v mil. Kč	Inkaso DPH v ČR v mil. Kč	Podíl inkasa DPH v ČR na inkasu všech daní v ČR v %
2008	606 645	254 939	42,02
2009	522 801	253 464	48,48
2010	548 466	269 582	49,15
2011	561 183	275 188	49,04
2012	583 567	278 052	47,65
2013	610 597	308 300	50,49
2014	638 982	322 662	50,50
2015	670 167	331 604	49,48
2016	732 197	349 460	47,72
2017	795 572	381 435	47,94
2018	853 634	413 013	48,38
Průměr	647 619	312 509	48,26

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Ve sledovaném období činil podíl inkasa DPH v ČR na inkasu všech daní v ČR v průměru 48,26 %. Nejvyšší podíl inkasa DPH v ČR na inkasu všech daní v ČR byl zaznamenán v roce 2014, kdy činil 50,50 %, nejnižší podíl 42,02 % byl zaznamenán v roce 2008. Medián podílu inkasa DPH v ČR na inkasu všech daní v ČR činil 48,48 %.

Z údajů uvedených v tabulce č. 3 lze vyčíst, že podíl inkasa DPH v ČR na inkasu všech daní v ČR se v průběhu sledovaných let výrazně neměnil.

5.2.2 Vývoj inkasa daně z přidané hodnoty v Ústeckém kraji

Údaje o vývoji inkasa DPH ve sledovaném období v Ústeckém kraji, který je vyhodnocen pomocí elementárních charakteristik časových řad – 1. absolutní difference, přírůstku a tempa růstu, je zachycen v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DPH (v mil. Kč) v Ústeckém kraji v letech 2008 – 2017

Rok	Inkaso DPH v mil. Kč	1. absolutní difference	Tempo růstu	Přírůstek v %
2008	20 031	-	-	-
2009	17 819	-2 212	0,8896	-11,04
2010	19 723	1 904	1,1069	10,69
2011	22 395	2 672	1,1355	13,55
2012	16 250	-6 145	0,7256	-27,44
2013	4 653	-11 597	0,2863	-71,37
2014	4 514	-139	0,9701	-2,99
2015	5 253	739	1,1637	16,37
2016	5 741	488	1,0929	9,29
2017	5 886	145	1,0253	2,53
Průměr	12 227	-1 572	0,8728	-12,72

Zdroj : <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Nejvyšší hodnota inkasa DPH v Ústeckém kraji byla zaznamenána v roce 2011, kdy inkaso této daně činilo 22 395 mil. Kč. To představovalo zvýšení inkasa o 2 672 mil. Kč oproti roku 2010, přírůstek ve výši 13,55 % a tempo růstu 1,1355. Průměrně činilo inkaso DPH v Ústeckém kraji za celé sledované období 12 227 mil. Kč ročně a snížilo se každý rok o 1 572 mil. Kč. To představovalo průměrné snížení inkasa o 12,72 % a průměrné tempo růstu 0,8728.

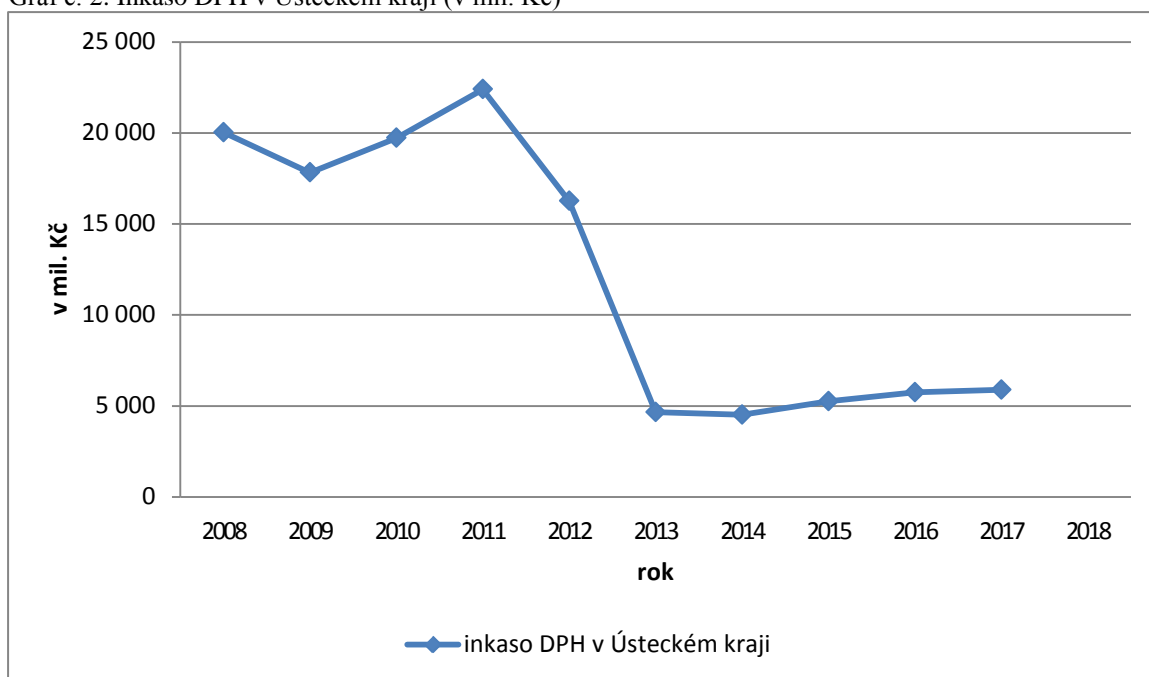
Vývoj inkasa DPH v Ústeckém kraji byl významně ovlivněn především vznikem Specializovaného finančního úřadu k 1. 1. 2012. Na Specializovaný finanční úřad přešla příslušnost velkých daňových subjektů. Jednalo se o právnické osoby zřízené za účelem

podnikání s obratem více než 2 000 mil. Kč, banky a pobočky zahraniční banky, spořitelni a úvěrní družstva, pojišťovny, penzijní společnosti a některé další vybrané subjekty. V průběhu roku 2012 docházelo k přesunu velkých daňových subjektů z jednotlivých finančních úřadů na Specializovaný finanční úřad. Pro inkaso DPH v Ústeckém kraji tato změna znamenala snížení inkasa o 6 145 mil. Kč v roce 2012 oproti roku 2011. To představovalo snížení o 27,44 %. V roce 2013 se inkaso DPH v Ústeckém kraji snížilo ještě více, a to o 11 597 mil. Kč oproti roku 2012, tedy o 71,37 %. Snížení inkasa DPH se z důvodu stěhování velkých daňových subjektů na Specializovaný finanční úřad projevilo více v roce 2013, protože stěhování daňových subjektů bylo zahájeno až v polovině roku 2012 a probíhalo postupně. Do okamžiku přestěhování daňového subjektu se inkaso DPH promítalo ještě do inkasa DPH v Ústeckém kraji. Od přestěhování se inkaso DPH zahrnovalo do inkasa Specializovaného finančního úřadu.

Na základě stěhování velkých daňových subjektů na Specializovaný finanční úřad lze vývoj inkasa DPH v Ústeckém kraji rozdělit na dvě období, a to od roku 2008 do roku 2012 a od roku 2013 do roku 2017. V prvním období činilo inkaso DPH v Ústeckém kraji každý rok průměrně 19 244 mil. Kč. Ve druhém období činilo inkaso DPH v Ústeckém kraji průměrně 5 209 mil. Kč. Kromě let 2012 a 2013 bylo tempo růstu inkasa DPH v Ústeckém kraji podobné jako tempo růstu inkasa DPH v ČR. Medián inkasa DPH v Ústeckém kraji činil 11 068 mil. Kč.

Vývoj inkasa DPH v Ústeckém kraji v období let 2008 – 2017 je znázorněn v grafu č. 2.

Graf č. 2: Inkaso DPH v Ústeckém kraji (v mil. Kč)

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Vzhledem k tomu, že ve vývoji inkasa DPH v Ústeckém kraji došlo v roce 2012 a především v roce 2013 k velkému výkyvu způsobenému přestěhováním velkých daňových subjektů na Specializovaný finanční úřad, nelze odhad budoucího vývoje stanovit pomocí trendové funkce. Odhad budoucího vývoje byl stanoven pomocí průměrného koeficientu růstu, který byl vypočítán dle vzorce (2.4) za období let 2013 – 2017. Dle tohoto odhadu bude inkaso DPH v Ústeckém kraji v roce 2018 činit 6 242 mil. Kč. To znamená, že inkaso DPH v Ústeckém kraji v roce 2018 dále poroste a přírůstek bude činit 6,05 %. To představuje tempo růstu 1,0605 a zvýšení inkasa DPH o 356 mil. Kč.

5.2.3 Porovnání vývoje v České republice a v Ústeckém kraji

Vývoj inkasa DPH v Ústeckém kraji byl ve sledovaném období porovnán s vývojem inkasa DPH v ČR. Údaje o tomto vývoji jsou uvedeny v tabulce č. 5.

Tabulka č. 5: Podíl inkasa DPH v Ústeckém kraji na inkasu DPH v ČR v letech 2008 – 2017 (v %)

Rok	Inkaso DPH v ČR v mil. Kč	Tempo růstu	Inkaso DPH v ÚLK v mil. Kč	Tempo růstu	Podíl inkasa DPH v ÚLK na inkasu DPH v ČR v %
2008	254 939	-	20 031	-	7,86
2009	253 464	0,9942	17 819	0,8896	7,03
2010	269 582	1,0636	19 723	1,1069	7,32
2011	275 188	1,0208	22 395	1,1355	8,14
2012	278 052	1,0104	16 250	0,7256	5,84
2013	308 300	1,1088	4 653	0,2863	1,51
2014	322 662	1,0466	4 514	0,9701	1,40
2015	331 604	1,0277	5 253	1,1637	1,58
2016	349 460	1,0538	5 741	1,0929	1,64
2017	381 435	1,0915	5 886	1,0253	1,54
Průměr	302 469	1,0494	12 227	0,8728	4,39

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Nejvyšší podíl inkasa DPH v Ústeckém kraji na inkasu DPH v České republice byl zaznamenán v roce 2011, kdy činil 8,14 %. Do roku 2012 podíl inkasa DPH v Ústeckém kraji na inkasu DPH v České republice činil v průměru 7,24 %, od roku 2013 tento podíl klesl na průměrně 1,53 %. V podílu inkasa DPH v Ústeckém kraji na inkasu DPH v ČR se opět výrazně projevilo zřízení Specializovaného finančního úřadu v roce 2012 a přesun největších daňových subjektů pod správu tohoto úřadu. Prostý aritmetický průměr podílu inkasa DPH v Ústeckém kraji na inkasu DPH v ČR činil 4,39 %. Medián tohoto podílu činil 3,74 %. Inkaso DPH v České republice vykazovalo ve sledovaném období vyšší průměrné tempo růstu (1,0494) v porovnání s průměrným tempem růstu inkasa DPH v Ústeckém kraji (0,8728). V letech 2010, 2011, 2015 a 2016 vykazovalo vyšší tempo růstu inkaso DPH v Ústeckém kraji. V ostatních letech vykazovalo vyšší tempo růstu inkaso DPH v České republice.

V příloze č. 3 je uvedeno celkové inkaso DPH v ČR za období let 2008 – 2017 členěné dle jednotlivých finančních úřadů. Nejvyšší hodnoty inkasa DPH ve sledovaném období byly zaznamenány na Finančním úřadu pro hlavní město Praha. Druhá nejvyšší hodnota inkasa DPH byla zaznamenána u Specializovaného finančního úřadu, a to i přesto, že vznikl až v roce 2012 a až od tohoto roku jsou mu hodnoty inkasa DPH započítávány. Finanční úřad pro Ústecký kraj byl v inkasu DPH na šestém místě. Inkaso DPH v ČR za období let 2008 – 2017 činilo celkem 3 024 686 mil. Kč. Podíl Finančního úřadu pro Ústecký kraj ve sledovaném období na celkovém inkasu DPH v ČR činil 4,0422 %.

Pro porovnání vývoje inkasa DPH v České republice a v Ústeckém kraji byla hodnota inkasa přepočtena na 1 000 aktivních daňových subjektů.

Tabulka č. 6: Porovnání inkasa DPH (v mil. Kč) v České republice a v Ústeckém kraji v letech 2008 - 2017

Rok	Inkaso DPH v ČR v mil. Kč			Inkaso DPH v ÚLK v mil. Kč			Komparace úrovně inkasa DPH na 1 000 DS v ÚLK s ČR v %
	Inkaso	Počet DS	Inkaso na 1 000 DS	Inkaso	Počet DS	Inkaso na 1000 DS	
2008	254 939	518 389	491,79	20 031	50 474	396,86	80,70
2009	253 464	531 750	476,66	17 819	51 081	348,84	73,18
2010	269 582	532 055	506,68	19 723	49 755	396,40	78,24
2011	275 188	534 904	514,46	22 395	48 746	459,42	89,30
2012	278 052	534 880	519,84	16 250	47 285	343,66	66,11
2013	308 300	534 643	576,65	4 653	27 679	168,11	29,15
2014	322 662	558 835	577,38	4 514	27 312	165,28	28,62
2015	331 604	563 736	588,23	5 253	26 944	194,96	33,14
2016	349 460	556 684	627,75	5 741	26 619	215,67	34,36
2017	381 435	569 010	670,35	5 886	27 058	217,53	32,45
Průměr	302 469	543 489	554,98	12 227	38 295	290,67	54,53

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Inkaso DPH v České republice přepočtené na 1 000 aktivních daňových subjektů dosahovalo každý rok vyšší hodnoty než inkaso DPH v Ústeckém kraji přepočtené na 1 000 aktivních daňových subjektů. Přepočtená hodnota inkasa DPH v Ústeckém kraji se nejvíce přiblížila přepočtené hodnotě inkasa DPH v České republice v roce 2011, kdy činila 89,3 % přepočtené hodnoty inkasa DPH v České republice. Nejnížší přepočtená hodnota inkasa DPH v Ústeckém kraji v porovnání s přepočtenou hodnotou inkasa DPH v České republice byla zaznamenána v roce 2014. V tomto roce dosáhlo inkaso DPH v Ústeckém kraji pouze 28,62 % hodnoty inkasa DPH v České republice. Přepočtená hodnota inkasa DPH v České republice činila průměrně 554,98 mil. Kč ročně a přepočtená hodnota inkasa DPH v Ústeckém kraji činila průměrně 290,67 mil. Kč ročně. Přepočtená hodnota inkasa DPH v Ústeckém kraji činila průměrně 54,53 % přepočtené hodnoty inkasa DPH v České republice. I zde je patrný vliv přesunu velkých daňových subjektů na Specializovaný finanční úřad.

5.3 Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob (DPPO) je po dani z přidané hodnoty druhou daní, která se nejvíce podílí na celkovém inkasu daní v České republice. Jedná se o přímou důchodovou daň. V případě daně z příjmů právnických osob, kde je poplatníkem obec nebo kraj, se jedná o daň svěřenou (výlučnou). To znamená, že výnos této daně je zcela příjmem obce nebo kraje. V ostatních případech se jedná o daň sdílenou, tzn., že výnos z této daně je rozdělován do více veřejných rozpočtů.

Z pohledu daně z příjmů právnických osob zaujímají rozhodující pozici v inkasu této daně daňové subjekty podnikající v peněžnictví, telekomunikacích, zpracování ropy, výroby a rozvodu elektřiny, plynu, páry a teplé vody, zpracování železa a oceli, těžby černého a hnědého uhlí, výroby motorových vozidel, výroby pryžových pneumatik a vzdušnic a výroby tabákových výrobků a piva.

Daň z příjmů právnických osob je u správce daně evidována na druhu příjmu 770 a hradí se na účet s předčíslem 7704.

5.3.1 Vývoj inkasa daně z příjmů právnických osob v České republice

V tabulce č. 7 jsou uvedeny údaje o vývoji inkasa DPPO v České republice ve sledovaných letech 2008 – 2018. Vývoj inkasa DPPO je hodnocen pomocí elementárních charakteristik časových řad – 1. absolutní diference, přírůstku a tempa růstu.

Tabulka č. 7: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DPPO (v mil. Kč)
v ČR v letech 2008 – 2018

Rok	Inkaso DPPO v mil. Kč	1. absolutní diference	Tempo růstu	Přírůstek v %
2008	173 590	-	-	-
2009	110 543	-63 047	0,6370	-36,32
2010	114 746	4 203	1,0380	3,80
2011	109 312	-5 434	0,9526	-4,74
2012	120 461	11 149	1,1020	10,20
2013	113 052	-7 409	0,9385	-6,15
2014	123 179	10 127	1,0896	8,96
2015	138 140	14 961	1,1215	12,15
2016	156 401	18 261	1,1322	13,22
2017	161 803	5 402	1,0345	3,45
2018	166 131	4 328	1,0267	2,67
Průměr	135 214	-746	0,9956	-0,44

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Nejvyšší hodnoty inkasa DPPO v ČR bylo dosaženo již v prvním roce sledovaného období, a to v roce 2008, kdy inkaso DPPO v ČR činilo 173 590 mil. Kč. V roce 2009 došlo k nejvyššímu poklesu inkasa DPPO v ČR, kdy inkaso DPPO kleslo o 63 047 mil. Kč oproti roku 2008, to znamená, že došlo k poklesu o 36,32 %. Tempo růstu bylo v tomto roce rovněž nejnižší, a to 0,6370. K poklesu inkasa DPPO v ČR oproti předcházejícímu roku došlo ještě v roce 2011 a 2013. Od roku 2014 inkaso DPPO v ČR stále rostlo. Nejvyšší nárůst inkasa DPPO v ČR byl zaznamenán v roce 2016, kdy inkaso DPPO vzrostlo o 18 261 mil. Kč, přírůstek inkasa činil 13,22 % a tempo růstu činilo 1,1322. Prostý aritmetický průměr inkasa DPPO v ČR činil 135 214 mil. Kč, medián činil 123 179 mil. Kč. Průměrný koeficient růstu činil 0,9956 a průměrný přírůstek (úbytek) -0,44 % ročně. Prostý aritmetický průměr 1. absolutní diference činil -746 mil. Kč. To znamená, že inkaso DPPO v ČR každý rok kleslo průměrně o 746 mil. Kč. Tento údaj je ovlivněn velkým snížením inkasa DPPO v ČR v roce 2009.

Inkaso DPPO v roce 2008 bylo ovlivněno doznívající příznivou ekonomickou situací let 2006 a 2007. Daňová povinnost DPPO a zálohy splatné v roce 2008 se vztahovaly k hospodářským výsledkům dosaženým v roce 2007. Vývoj inkasa DPPO nebyl v roce 2008 ovlivněn změnou právních předpisů, protože pro zdaňovací období roku 2007 nebyly přijaty žádné změny související s daní z příjmů právnických osob. Pro výpočet DPPO za rok 2007, která byla splatná v roce 2008, se použila sazba daně ve výši 24 %.

V roce 2009 došlo k nejvyššímu propadu ve výši inkasa DPPO. Nižší inkaso DPPO v tomto roce bylo ovlivněno změnou sazby daně z 24 % na 21 %, která se poprvé použila pro výpočet daňové povinnosti za zdaňovací období roku 2008. Inkaso DPPO v roce 2009 nepříznivě ovlivnila rovněž začínající celosvětová ekonomická krize.

V roce 2010 inkaso DPPO mírně vzrostlo. Tento nárůst byl způsoben především nižší částkou vrácených přeplatků na dani v roce 2010 z titulu vypořádání mezi výší zaplacených záloh na daň a skutečnou výší daňové povinnosti za rok 2009. Nepříznivě se na inkasu DPPO projevilo další snížení sazby daně z 21 % na 20 % platné pro výpočet daňové povinnosti za rok 2009.

V roce 2011 inkaso DPPO opět mírně kleslo. Důvodem tohoto poklesu inkasa DPPO bylo snížení sazby daně z 20 % na 19 % platné pro výpočet daňové povinnosti za

rok 2010. Další příčinou nižšího inkasa DPPO byla doznívající celosvětová ekonomická krize, která nepříznivě ovlivňovala i ekonomiku České republiky.

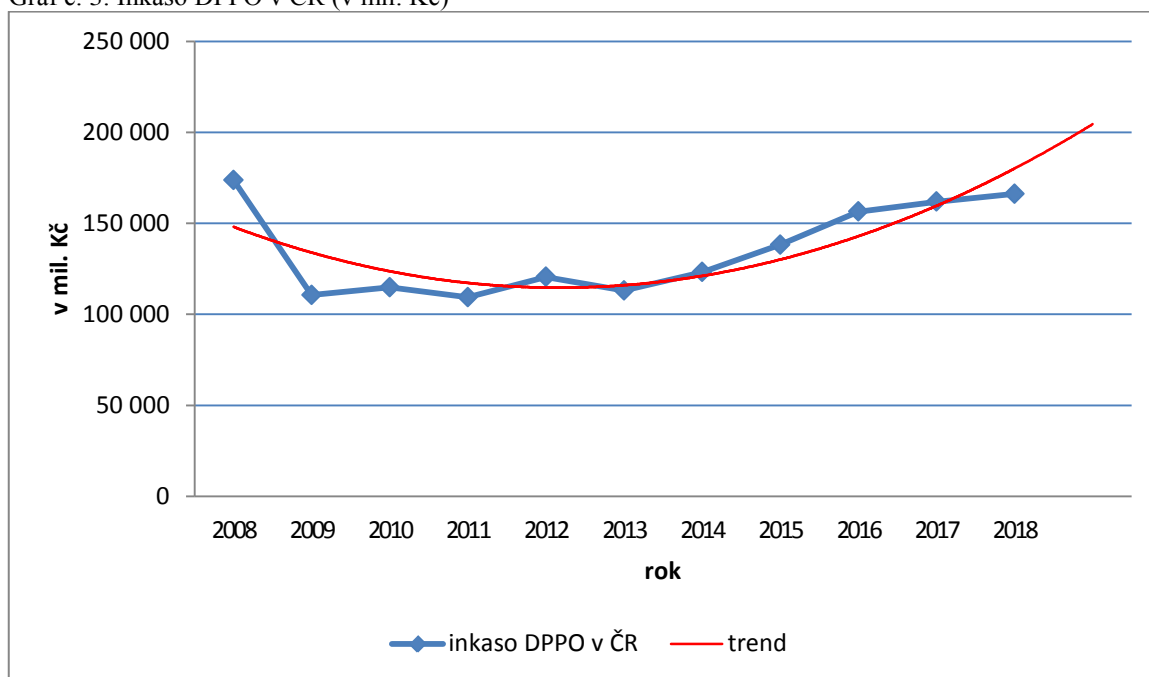
V roce 2012 se na inkasu DPPO začalo příznivě projevovat oživení ekonomiky v roce 2011. Příznivě se rovněž projevíly menší částky vrácených přeplatků na dani z titulu vypořádání mezi výší zaplacených záloh na daň a skutečnou výší daňové povinnosti za rok 2011. Nižší výše těchto vratek byla důsledkem reálněji stanovené výše záloh na daň, když správci daně v roce 2011 prostřednictvím rozhodnutí o stanovení záloh jinak snižovali výši předepsaných záloh na daň.

V roce 2013 inkaso DPPO opět kleslo. Jedním z důvodů snížení inkasa byla změna v právních předpisech, kdy s účinností pro zdaňovací období roku 2012 byla zrušena daňová neuznatelnost výdajů uplatněných z titulu vyplacených odměn členům statutárních a dalších orgánů právnických osob. Dalším důvodem poklesu inkasa DPPO bylo uplatňování vyšších částek u položek snižujících základ daně. V důsledku toho docházelo k vykázání nižšího základu daně a následně i nižší daňové povinnosti. Poplatníci DPPO tímto způsobem, často ve spolupráci s daňovými poradci, využívali ve zvyšující se míře zákonných možností, jak snížit základ daně a daň.

V důsledku příznivého ekonomického vývoje inkaso DPPO začalo v roce 2014 opět růst. Byl tak nastartován příznivý vývoj v inkasu DPPO, který pokračoval až do konce sledovaného období v roce 2018.

Vývoj inkasa DPPO v ČR v letech 2008 – 2018 včetně trendové funkce a předpokládaného vývoje inkasa této daně v roce 2019 je znázorněn v grafu č. 3.

Graf č. 3: Inkaso DPPO v ČR (v mil. Kč)

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Pro odhad vývoje inkasa DPPO v ČR v roce 2019 byla použita kvadratická trendová funkce, pro kterou byl vypočítán index determinace $I^2 = 0,7013$ a index korelace $I = 0,8374$. Index determinace říká, že zvolená funkce vystihuje ze 70,13 % skutečný vývoj inkasa DPPO v ČR. Podle indexu korelace lze dovodit, že kvadratická trendová funkce popisuje zákonitosti vývoje tohoto ukazatele z 83,74 %. Střední absolutní procentuální chyba M.A.P.E. pro kvadratický trend činila 7,65 %. Vzhledem k tomu, že hodnota střední absolutní procentuální chyby M.A.P.E. nepřekročila 10%, lze zvolenou funkci považovat za spolehlivou. Výpočet indexu determinace, indexu korelace a střední absolutní procentuální chyby M.A.P.E. je uveden v příloze č. 11, výpočet trendové funkce v příloze č. 10.

Trendová funkce má tvar:

$$y'_t = 165\,978,0242 - 19\,877,5860 \cdot t + 1\,923,9534 \cdot t^2$$

Dle bodového odhadu bude inkaso DPPO v ČR v roce 2019 činit 204 496,2818 mil. Kč. To znamená, že inkaso DPPO v ČR v roce 2019 dle odhadu vzroste o 23,09 %. Pro přesnější odhad inkasa DPPO v ČR v roce 2019 byl vypočítán intervalový odhad. Dle tohoto odhadu se výše inkasa DPPO v ČR v roce 2019 bude pohybovat v intervalu (172 043,7547; 236 948,8089) mil. Kč. Přípustná chyba předpovědi pro tento ukazatel

činí 32 452,5271 mil. Kč. Bodový i intervalový odhad předpokládá pro rok 2019 růst inkasa DPPO v ČR.

Přehled inkasa všech daní v ČR, inkasa DPPO v ČR a podíl inkasa DPPO v ČR na inkasu všech daní v ČR za období let 2008 až 2018 je uveden v tabulce č. 8.

Tabulka č. 8: Podíl inkasa DPPO v ČR na inkasu všech daní v ČR v letech 2008 – 2018 (v %)

Rok	Inkaso všech daní v ČR v mil. Kč	Inkaso DPPO v ČR v mil. Kč	Podíl inkasa DPPO v ČR inkasu všech daní v ČR v %
2008	606 645	173 590	28,61
2009	522 801	110 543	21,14
2010	548 466	114 746	20,92
2011	561 183	109 312	19,48
2012	583 567	120 461	20,64
2013	610 597	113 052	18,51
2014	638 982	123 179	19,28
2015	670 167	138 140	20,61
2016	732 197	156 401	21,36
2017	795 572	161 803	21,34
2018	853 634	166 131	19,46
Průměr	647 619	135 214	20,94

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Podíl inkasa DPPO v ČR na inkasu všech daní v ČR v období let 2008 – 2018 činil průměrně 20,94 %. Největším podílem se inkaso DPPO v ČR odráželo v inkasu všech daní v ČR v roce 2008, kdy tento podíl činil 28,61 %. Nejnižší podíl byl zaznamenán v roce 2018, a to 19,46 %. Medián podílu inkasa DPPO v ČR na inkasu všech daní v ČR činil 20,64 %. Z tabulky č. 8 je zřejmé, že podíl inkasa DPPO v ČR na inkasu všech daní v ČR se v průběhu jednotlivých let výrazně neměnil.

5.3.2 Vývoj inkasa daně z příjmů právnických osob v Ústeckém kraji

Údaje o vývoji inkasa DPPO v Ústeckém kraji včetně elementárních charakteristik časových řad – 1. absolutní diference, přírůstku a tempa růstu ve sledovaném období jsou zachyceny v tabulce č. 9.

Tabulka č. 9: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DPPO (v mil. Kč) v Ústeckém kraji v letech 2008 - 2017

Rok	Inkaso DPPO v mil. Kč	1. absolutní diference	Tempo růstu	Přírůstek v %
2008	8 647	-	-	-
2009	5 016	-3 631	0,5801	-41,99
2010	5 373	358	1,0712	7,12
2011	6 047	674	1,1254	12,54
2012	5 065	-982	0,8376	-16,24
2013	2 124	-2 941	0,4193	-58,07
2014	2 280	156	1,0734	7,34
2015	2 939	659	1,2890	28,90
2016	2 871	-68	0,9769	-2,31
2017	2 881	10	1,0035	0,35
Průměr	4 324	-641	0,8850	-11,50

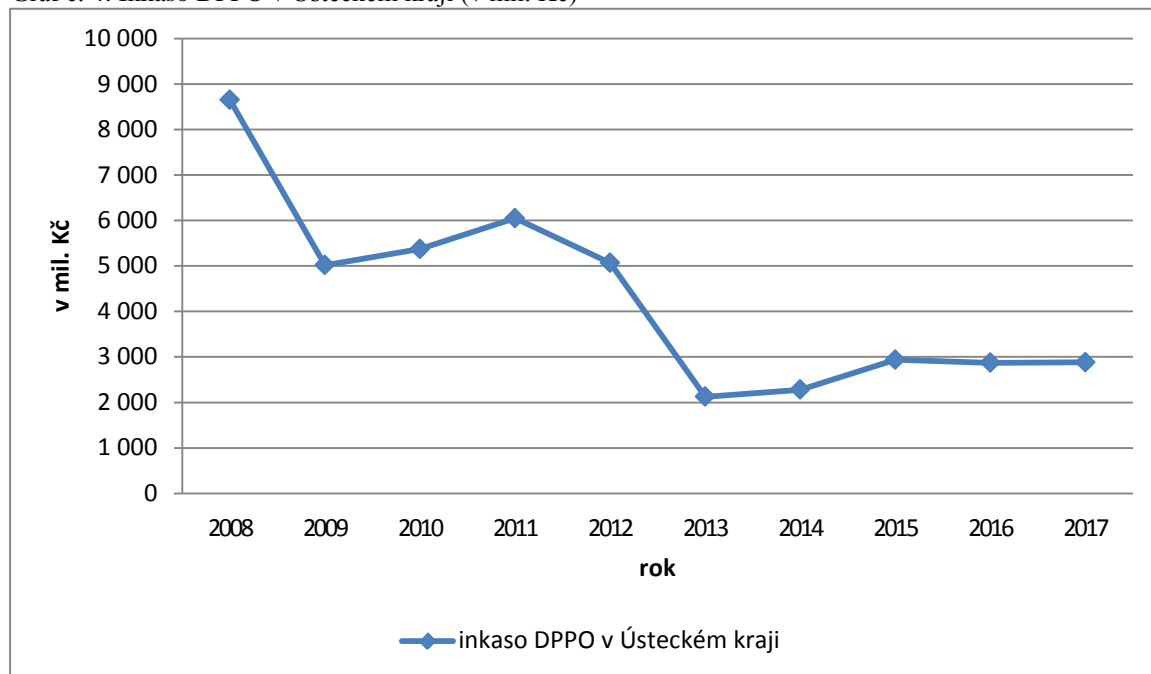
Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Vývoj inkasa DPPO v Ústeckém kraji ve sledovaném období značně kolísal. Nejvyšší hodnota inkasa DPPO v Ústeckém kraji byla zaznamenána v roce 2008, kdy inkaso této daně činilo 8 647 mil. Kč. V roce 2009 došlo ke snížení inkasa DPPO v Ústeckém kraji o 3 631 mil. Kč oproti roku 2008. To představovalo snížení inkasa o 41,99 %. Tento vývoj kopíruje vývoj inkasa DPPO v ČR. K dalšímu velkému snížení inkasa DPPO v Ústeckém kraji došlo v roce 2012 a 2013, což souviselo se zřízením Specializovaného finančního úřadu a přesunem velkých daňových subjektů do jeho působnosti. Snížení inkasa DPPO v Ústeckém kraji bylo v roce 2013 nejvyšší za sledované období. Inkaso DPPO v Ústeckém kraji se oproti roku 2012 snížilo o 58,07 %, to představovalo snížení inkasa DPPO o 2 941 mil. Kč a tempo růstu pouze 0,4193. Do roku 2012 činilo inkaso DPPO v Ústeckém kraji průměrně 6 030 mil. Kč ročně, od roku 2013 se inkaso DPPO v Ústeckém kraji snížilo na průměrně 2 619 mil. Kč ročně. V celém sledovaném období se inkaso DPPO v Ústeckém kraji každý rok průměrně snižovalo o 641 mil. Kč, to znamená, že se každý rok snížilo průměrně o 11,5 %. Tyto průměrné hodnoty odrážejí velké snížení inkasa DPPO v roce 2012 a především 2013, ke kterému došlo přesunem velkých daňových subjektů na Specializovaný finanční úřad. Medián inkasa DPPO v Ústeckém kraji činil 3 977,5 mil. Kč.

Vývoj inkasa DPPO v Ústeckém kraji v období let 2008 – 2017 je znázorněn v grafu č. 4. V grafu jsou patrné velké výkyvy v inkasu DPPO v Ústeckém kraji v roce

2009 a především v roce 2012 a 2013, kdy došlo k přestěhování velkých daňových subjektů na Specializovaný finanční úřad.

Graf č. 4: Inkaso DPPO v Ústeckém kraji (v mil. Kč)

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Vzhledem k velkým výkyvům v inkasu DPPO v Ústeckém kraji, nelze odhad budoucího vývoje stanovit pomocí trendové funkce. Odhad budoucího vývoje byl stanoven pomocí průměrného koeficientu růstu, který byl vypočítán za období let 2013 – 2017. Dle průměrného koeficientu růstu bude inkaso DPPO v Ústeckém kraji v roce 2018 činit 3 109 mil. Kč. Dle tohoto odhadu inkaso DPPO v Ústeckém kraji v roce 2018 vzroste o 228 mil. Kč. To představuje přírůstek 7,91 % a tempo růstu 1,0791.

5.3.3 Porovnání vývoje v České republice a v Ústeckém kraji

Porovnání inkasa DPPO v Ústeckém kraji s celkovým inkasem DPPO v ČR včetně tempa růstu a podílu inkasa DPPO v Ústeckém kraji na inkasu DPPO v ČR je zachyceno v tabulce č. 10.

Tabulka č. 10: Podíl inkasa DPPO v Ústeckém kraji na inkasu DPPO v ČR v letech 2008 – 2017 (v %)

Rok	Inkaso DPPO v ČR v mil. Kč	Tempo růstu	Inkaso DPPO v ÚLK v mil. Kč	Tempo růstu	Podíl inkasa DPPO v ÚLK na inkasu DPPO v ČR v %
2008	173 590	-	8 647	-	4,98
2009	110 543	0,6370	5 016	0,5801	4,54
2010	114 746	1,0380	5 373	1,0712	4,68
2011	109 312	0,9526	6 047	1,1254	5,53
2012	120 461	1,1020	5 065	0,8376	4,20
2013	113 052	0,9385	2 124	0,4193	1,88
2014	123 179	1,0896	2 280	1,0734	1,85
2015	138 140	1,1215	2 939	1,2890	2,13
2016	156 401	1,1322	2 871	0,9769	1,84
2017	161 803	1,0345	2 881	1,0035	1,78
Průměr	132 123	0,9956	4 324	0,8850	3,34

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Nejvyšší podíl inkasa DPPO v Ústeckém kraji na inkasu DPPO v České republice byl zaznamenán v roce 2011, kdy činil 5,53 %. Nejnižší podíl byl zaznamenán v roce 2017, kdy tento podíl činil 1,78 %. Do roku 2012 podíl inkasa DPPO v Ústeckém kraji na inkasu DPPO v České republice činil průměrně 4,79 %, od roku 2013 tento podíl klesl na 1,89 %. V podílu inkasa DPPO v Ústeckém kraji na inkasu DPPO v ČR se opět výrazně projevilo zřízení Specializovaného finančního úřadu v roce 2012 a přesun největších daňových subjektů pod správu tohoto úřadu. Prostý aritmetický průměr podílu inkasa DPPO v Ústeckém kraji na inkasu DPPO v ČR činil 3,34 % za celé sledované období. Medián za celé sledované období činil 3,17 %.

Inkaso DPPO v České republice vykazovalo vyšší průměrné tempo růstu než inkaso DPPO v Ústeckém kraji. U inkasa DPPO v České republice bylo vypočítáno průměrné tempo růstu 0,9956, u inkasa DPPO v Ústeckém kraji 0,8850. Vyšší tempo růstu vykazovalo inkaso DPPO v Ústeckém kraji v porovnání s tempem růstu inkasa DPPO v České republice v roce 2010, 2011 a 2015. V ostatních letech bylo vyšší tempo růstu zjištěno u inkasa DPPO v České republice

Celkové inkaso DPPO v ČR za období let 2008 – 2017 členěné dle jednotlivých finančních úřadů je uvedeno v příloze č. 4. Nejvyšší hodnoty inkasa DPPO ve sledovaném období byly zaznamenány na Specializovaném finančním úřadu (437 839 mil. Kč), druhý v pořadí byl Finanční úřad pro hlavní město Praha (435 028 mil. Kč). Výše inkasa DPPO na těchto dvou finančních úřadech výrazně převyšovala výši inkasa na ostatních finančních

úřadech, kde se inkaso DPPO ve sledovaném období pohybovalo v rozmezí 12 104 – 81 339 mil. Kč. Finanční úřad pro Ústecký kraj byl v inkasu DPPO na šestém místě. Inkaso DPPO v ČR za období let 2008 – 2017 činilo celkem 1 321 227 mil. Kč. Podíl Finančního úřadu pro Ústecký kraj ve sledovaném období na celkovém inkasu DPPO činil 3,2729 %.

Tabulka č. 11: Porovnání inkasa DPPO (v mil. Kč) v České republice a v Ústeckém kraji v letech 2008 - 2017

Rok	Inkaso DPPO v ČR v mil. Kč			Inkaso DPPO v ÚLK v mil. Kč			Komparace úrovně inkasa DPPO na 1 000 DS v ÚLK s ČR v %
	Inkaso	Počet DS	Inkaso na 1 000 DS	Inkaso	Počet DS	Inkaso na 1 000 DS	
2008	173 590	415 514	417,77	8 647	35 563	243,15	58,20
2009	110 543	439 620	251,45	5 016	37 025	135,48	53,88
2010	114 746	462 340	248,19	5 373	38 266	140,41	56,58
2011	109 312	484 715	225,52	6 047	39 350	153,67	68,14
2012	120 461	505 976	238,08	5 065	40 324	125,61	52,76
2013	113 052	527 707	214,23	2 124	25 703	82,64	38,57
2014	123 179	549 242	224,27	2 280	26 181	87,09	38,83
2015	138 140	567 865	243,26	2 939	26 507	110,88	45,58
2016	156 401	590 248	264,98	2 871	27 212	105,50	39,82
2017	161 803	614 024	263,51	2 881	27 896	103,28	39,19
Průměr	132 123	515 725	259,13	4 324	32 403	128,77	49,15

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

V tabulce č. 11 jsou hodnoty inkasa DPPO v České republice a v Ústeckém kraji přepočtené na 1 000 aktivních daňových subjektů. Přepočtené hodnoty inkasa DPPO v Ústeckém kraji jsou výrazně nižší než přepočtené hodnoty inkasa DPPO v České republice. Největší rozdíl byl zaznamenán v roce 2013, kdy přepočtená hodnota inkasa DPPO v Ústeckém kraji činila pouze 38,57 % přepočtené hodnoty inkasa DPPO v České republice. Nejvíce se inkaso DPPO v Ústeckém kraji přiblížilo inkasu DPPO v České republice v roce 2011. Přepočtená hodnota inkasa DPPO v Ústeckém kraji v tomto roce činila 68,14 % přepočtené hodnoty inkasa DPPO v České republice. Inkaso DPPO přepočtené na 1 000 aktivních daňových subjektů činilo v České republice průměrně 259,13 mil. Kč a v Ústeckém kraji 128,77 mil. Kč. Přepočtená hodnota inkasa DPPO v Ústeckém kraji dosahovala průměrně 49,15 % přepočtené hodnoty inkasa v České republice.

5.4 Daň z příjmů fyzických osob

Třetí daní, která se nejvíce podílí na celkovém inkasu daní v České republice, je daň z příjmů fyzických osob. Jedná se o přímou důchodovou daň. DPFO patří mezi daně sdílené, její výnos je rozdělován mezi více rozpočtů. V daňové soustavě ČR představuje DPFO daň, která je velmi složitě koncipovaná. Předmětem této daně jsou nahodilé i pravidelné příjmy. Tato daň se vztahuje k jednotlivé fyzické osobě a zároveň zohledňuje prostřednictvím slevy na manžela nebo manželku, daňového zvýhodnění na vyživované děti a dalších slev, rodinné poměry poplatníka této daně. Tato daň zahrnuje daň z příjmů fyzických osob podnikatelů a daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Tyto druhy příjmů jsou u správců daně evidovány odděleně a hradí se na různá čísla účtů. Daň z příjmů fyzických osob podnikatelů je u správce daně evidována na druhu příjmu 72 a hradí se na číslo účtu s předčíslem 721. Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti je evidována na druhu příjmu 71 a hradí se na číslo účtu s předčíslem 713.

5.4.1 Vývoj inkasa DPFO podnikatelů v České republice

Daň z příjmů fyzických osob podnikatelů je rovněž označována také jako daň z příjmů fyzických osob (DPFO) ze samostatné činnosti. Daňová povinnost je poplatníkům této daně předepisována na základě podaného daňového přiznání.

Tabulka č. 12: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DPFO podnikatelů (v mil. Kč) v ČR v letech 2008 – 2018

Rok	Inkaso DPFO podnikatelů v mil. Kč	1. absolutní diference	Tempo růstu	Přírůstek v %
2008	17 749	-	-	-
2009	5 565	-12 184	0,3135	-68,65
2010	7 987	2 422	1,4352	43,52
2011	2 939	-5 048	0,3680	-63,20
2012	3 261	322	1,1096	10,96
2013	2 680	-581	0,8218	-17,82
2014	1 128	-1 552	0,4209	-57,91
2015	2 498	1 370	2,2145	121,45
2016	6 849	4 351	2,7418	174,18
2017	7 617	768	1,1121	11,21
2018	7 841	224	1,0294	2,94
Průměr	6 010	-991	0,9216	-7,84

Zdroj: : <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

V tabulce č. 12 jsou uvedeny údaje o vývoji inkasa DPFO podnikatelů v ČR, které jsou analyzovány prostřednictvím elementárních charakteristik časových řad – 1. absolutní difference, přírůstku a tempa růstu v období let 2008 – 2018.

Nejvyšší hodnota inkasa DPFO podnikatelů v ČR byla vykázána v roce 2008, kdy inkaso této daně činilo 17 749 mil. Kč. V roce 2014 bylo inkaso DPFO podnikatelů v ČR nejnižší, činilo pouze 1 128 mil. Kč. V porovnání s předchozím rokem kleslo inkaso DPFO podnikatelů v ČR nejvíce v roce 2009, a to o 12 184 mil. Kč. To představovalo pokles o 68,65 %. Druhé nejvyšší snížení inkasa DPFO podnikatelů v ČR bylo zaznamenáno v roce 2011, kdy inkaso této daně kleslo o 5 048 mil. Kč, tj. o 63,20 %. Inkaso této daně klesalo ještě v roce 2013 a 2014. Nejvyšší tempo růstu ve výši 2,7418 bylo zaznamenáno v roce 2016. Inkaso DPFO podnikatelů v ČR v tomto roce vzrostlo o 4 351 mil. Kč, tedy o 174,18 % oproti roku 2015. Na základě prostého aritmetického průměru činilo inkaso DPFO podnikatelů v ČR ve sledovaném období 6 010 mil. Kč ročně. Medián činil 5 565 mil. Kč. Průměrný koeficient růstu sledovaného období činil 0,9216 a průměrný přírůstek (úbytek) dosáhl hodnoty -7,48 %.

V roce 2008 bylo dosaženo výrazně vyšší hodnoty inkasa DPFO podnikatelů v ČR než v následujících letech. Vývoj inkasa DPFO podnikatelů byl v tomto roce ovlivněn především doznívající příznivou ekonomickou situací.

V roce 2009 inkaso DPFO podnikatelů významně kleslo. Jedním z důvodů negativního vývoje inkasa v tomto roce bylo protikrizové opatření Ministerstva financí, na základě kterého byly zrušeny zálohy na DPFO splatné v roce 2009 všem poplatníkům s maximálně pěti zaměstnanci. Negativně se v inkasu DPFO podnikatelů projevilo i zavedení jednotné sazby daně ve výši 15 % v roce 2008. Do té doby platila progresivní sazba daně (12 %, 19 %, 25 % a 32 %). Rovněž došlo k podstatnému zvýšení slev na dani a daňového zvýhodnění a zvýšil se limit vlastního příjmu manžela/manželky, na základě kterého si druhý z manželů může uplatnit slevu na dani na manžela/manželku.

V roce 2010 inkaso DPFO podnikatelů mírně rostlo. Na růstu inkasa se podílela především výše doměřené daně na základě daňových kontrol.

V roce 2011 došlo k dalšímu velkému snížení inkasa DPFO podnikatelů, a to až pod hranici 3 000 mil. Kč. Za tohoto stavu, kdy náročnost správy této daně stoupá, se daňový výnos z hlediska státního rozpočtu stal nevýznamný. Na nízkém inkasu DPFO podnikatelů se projeví nepříznivé hospodářské výsledky minulých let, kdy spousta

daňových poplatníků vykazovala daňovou ztrátu, kterou si v předmětném roce odečítala od základu daně a tím si snižovala daňovou povinnost. Dalším důvodem byl stoupající počet vyživovaných dětí, na které poplatníci DPFO čerpali daňové zvýhodnění.

Po roce 2012, kdy inkaso DPFO podnikatelů mírně vzrostlo, následovalo další snížení inkasa DPFO podnikatelů v roce 2013. Na snížení inkasa měly vliv povodně, kdy bylo postiženým poplatníkům prominuto placení daně z příjmů včetně příslušenství.

V roce 2014 se inkaso této daně dostalo na nejnižší částku 1 128 mil. Kč. V roce 2014 docházelo k vracení přeplatků na DPFO na základě dodatečně uplatňovaných slev na poplatníka u pracujících starobních důchodců. Dalším důvodem poklesu inkasa této daně byl zvýšený počet zaměstnanců, kteří z důvodu souběhu více pracovních poměrů, souběhu závislé činnosti a podnikání nebo pronájmu podávali daňová přiznání a nárokovali vrácení přeplatků na dani. Tyto přeplatky pak byly vráceny z jiného účtu (721) než na který byly odváděny zálohy na DPFO za tyto zaměstnance (713).

V roce 2015 byl u inkasa DPFO podnikatelů zaznamenán nárůst o 1 370 mil. Kč. Pozitivně se projevilo především oživení české ekonomiky, solidární zvýšení daně, omezení výdajů stanovených procentem a zrušení možnosti daňového zvýhodnění na vyživované děti v případě uplatnění výdajů procentem z příjmů.

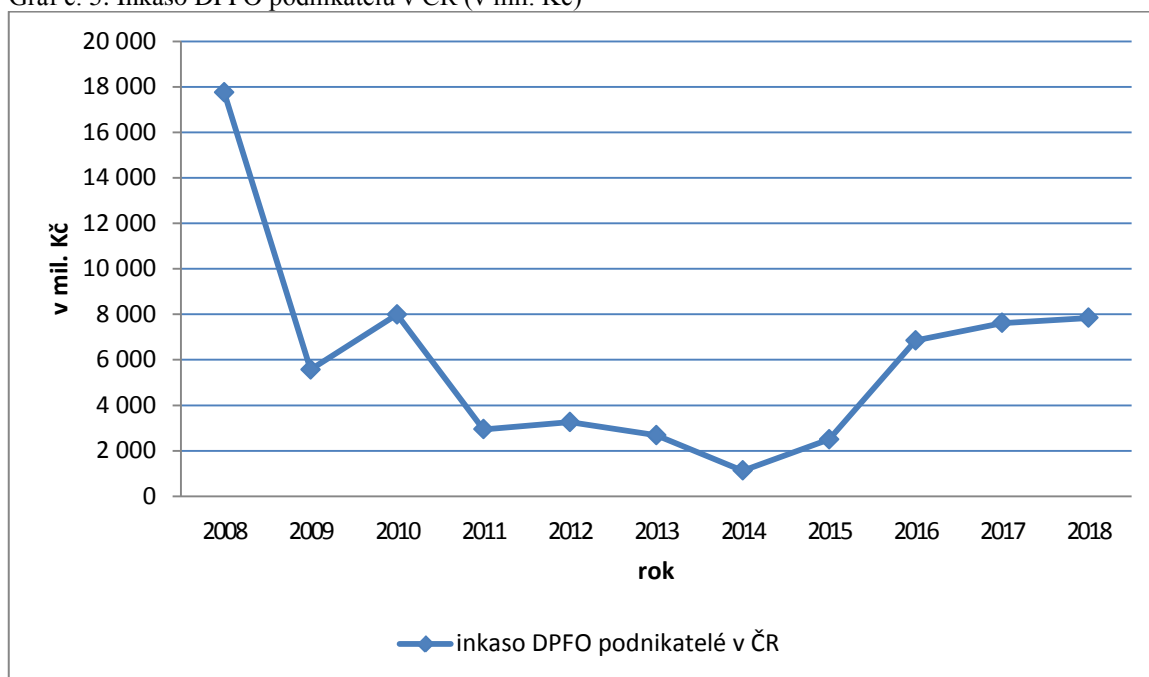
Na růstu inkasa této daně v roce 2016 se kromě stejných faktorů jako v roce 2015, projevíly některé další legislativní změny, především zrušení možnosti uplatnit slevu na dani na vyživovanou manželku/manžela a daňové zvýhodnění na vyživované děti při uplatnění výdajů procentem. Příznivě se projevovalo solidární zvýšení daně a došlo k omezení výdajů stanovených procentem z příjmů.

V roce 2017 se na inkasu DPFO podnikatelů příznivě projevovaly výše uvedené faktory. Významně se na inkasu DPFO podnikatelů v ČR začaly projevat nově zavedená elektronická evidence tržeb a kontrolní hlášení DPH.

Příznivý trend ve vývoji inkasa DPFO podnikatelů pokračoval i v roce 2018. Kromě oživení české ekonomiky a elektronické evidence tržeb se příznivě projevíly rovněž kontrolní akce zaměřené na oprávněné uplatňování slev na manžela/manželku a daňového zvýhodnění na vyživované děti.

Vývoj inkasa DPFO podnikatelů v ČR v období let 2008 – 2018 je znázorněn v grafu č. 5.

Graf č. 5: Inkaso DPFO podnikatelů v ČR (v mil. Kč)

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Jak je patrné z grafu č. 5, docházelo ve vývoji inkasa DPFO podnikatelů v ČR v průběhu sledovaného období k velkým výkyvům. Proto nebylo možné pro predikci dalšího vývoje použít trendovou funkci a byl použit průměrný koeficient růstu. Průměrný koeficient růstu byl vypočítán za období let 2009 – 2018. Dle průměrného koeficientu růstu bude inkaso DPFO podnikatelů v ČR v roce 2019 činit 8 147 mil. Kč. Dle tohoto odhadu inkaso DPFO podnikatelů v ČR v roce 2019 vzroste o 306 mil. Kč. To představuje přírůstek 3,04 % a tempo růstu 1,0390.

Vývoj inkasa DPFO podnikatelů v ČR byl porovnán s vývojem inkasa všech daní v ČR. Údaje o podílu inkasa DPFO podnikatelů v ČR na inkasu všech daní v ČR jsou uvedeny v tabulce č. 13.

Tabulka č. 13: Podíl inkasa DPFO podnikatelů v ČR na inkasu všech daní v ČR v letech 2008 – 2018 (v %)

Rok	Inkaso všech daní v ČR v mil. Kč	Inkaso DPFO podnikatelů v ČR v mil. Kč	Podíl inkasa DPFO podnikatelů v ČR na inkasu všech daní v ČR v %
2008	606 645	17 749	2,93
2009	522 801	5 565	1,06
2010	548 466	7 987	1,46
2011	561 183	2 939	0,52
2012	583 567	3 261	0,56
2013	610 597	2 680	0,44
2014	638 982	1 128	0,18
2015	670 167	2 498	0,37
2016	732 197	6 849	0,94
2017	795 572	7 617	0,96
2018	853 634	7 841	0,92
Průměr	647 619	6 010	0,94

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

V průměru činil podíl inkasa DPFO podnikatelů v ČR na inkasu všech daní v ČR 0,94 %. Nejvyššího podílu bylo dosaženo v roce 2008, a to 2,93 %. Nejmenší podíl inkasa této daně na všech daních v ČR byl zaznamenán v roce 2014, kdy činil pouze 0,18 %. Medián podílu inkasa DPFO podnikatelů v ČR na inkasu všech daní v ČR činil 0,92 %. Na základě podílu inkasa DPFO podnikatelů v ČR na inkasu všech daní v ČR lze zkonstatovat, že inkaso DPFO podnikatelů v ČR se na příjmech rozpočtů podílí v porovnání s inkasem všech daní v ČR pouze v malé míře.

5.4.2 Vývoj inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji

Údaje o vývoji inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji a elementární charakteristiky časových řad – 1. absolutní diference, přírůstek a tempo růstu v období let 2008 – 2017 jsou uvedeny v tabulce č. 14.

Tabulka č. 14: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DPFO podnikatelů (v mil. Kč) v Ústeckém kraji v letech 2008 - 2017

Rok	Inkaso DPFO podnikatelů v mil. Kč	1. absolutní diference	Tempo růstu	Přírůstek v %
2008	883	-	-	-
2009	252	-631	0,2854	-71,46
2010	472	220	1,8730	87,30
2011	197	-275	0,4174	-58,26
2012	124	-73	0,6294	-37,06
2013	118	-6	0,9516	-4,84
2014	-42	-160	-0,3559	-135,59
2015	44	86	1,0476	204,76
2016	272	228	6,1818	518,18
2017	302	30	1,1103	11,03
Průměr	262	-65	0,8876	-11,24

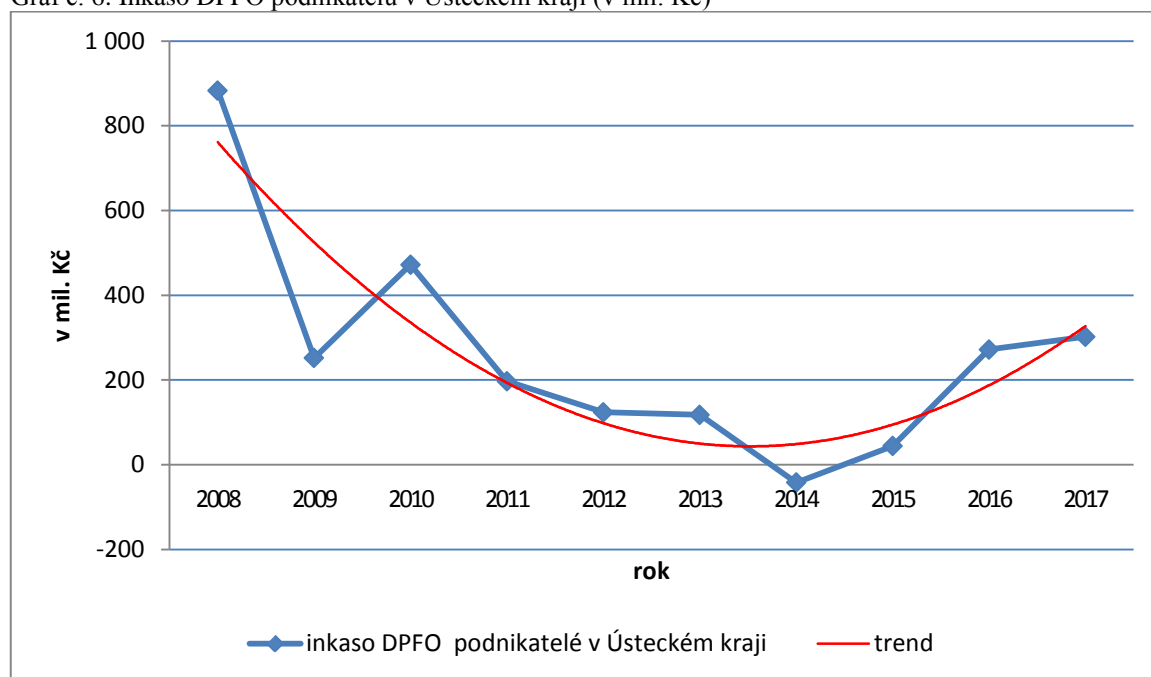
Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Vývoj inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji kopíruje vývoj inkasa této daně v ČR. Nejvyšší hodnota inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji byla vykázána v roce 2008, kdy inkaso této daně činilo 883 mil. Kč. V roce 2014 bylo inkaso DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji nejnižší a dosáhlo záporné hodnoty -42 mil. Kč. To znamená, že vratky z účtu DPFO podnikatelů byly vyšší než platby. V porovnání s předchozím rokem kleslo inkaso DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji nejvíce v roce 2009, a to o 631 mil. Kč. To představovalo pokles o 71,46 % a tempo růstu pouze 0,2854. Druhé nejvyšší snížení inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji bylo zaznamenáno v roce 2011, kdy inkaso této daně kleslo o 275 mil. Kč, tj. o 58,26 %. Inkaso této daně klesalo ještě v roce 2012, 2013 a 2014. Nejvyšší tempo růstu ve výši 6,1818 bylo zaznamenáno v roce 2016. Inkaso DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji v tomto roce vzrostlo o 228 mil. Kč, tedy o 518,18 % oproti roku 2015. V roce 2016 Česká daňová správa na základě mezinárodní výměny informací získala údaje týkající se příjmů rezidentů České republiky – lodníků zaměstnaných na palubách lodí v Nizozemí. Dle smlouvy o zamezení dvojího zdanění mají být tyto příjmy zdaněny v České republice. Dle zjištěných skutečností ke zdanění příjmů ze závislé činnosti lodníků docházelo v rozporu se smlouvou chybně v Nizozemí. Finanční správa proto v roce 2016 a 2017 vyzývala tyto lodníky k podání daňových přiznání k dani z příjmů fyzických osob za roky 2013, 2014 a 2015. Nejvíce podaných daňových přiznání bylo zaznamenáno na Finančním úřadu pro Ústecký kraj, konkrétně na Územním pracovišti v Děčíně, kde bylo z tohoto důvodu podáno téměř 700 daňových přiznání.

Celkem byla vyměřena daňová povinnost ve výši více než 48 mil. Kč. Tato skutečnost se příznivě odrazila v inkasu DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji v roce 2016 a 2017. Na základě prostého aritmetického průměru činilo inkaso DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji ve sledovaném období 262 mil. Kč ročně. Medián činil 224,5 mil. Kč. Průměrné tempo růstu sledovaného období bylo 0,8876. Podle 1. absolutní difference inkaso DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji průměrně klesalo každý rok o 65 mil. Kč. Vývoj inkasa této daně nebyl ovlivněn zřízením Specializovaného finančního úřadu, protože správa této daně nespadá do jeho působnosti.

Vývoj inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji v období let 2008 – 2017 včetně trendové funkce je znázorněn v grafu č. 6.

Graf č. 6: Inkaso DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji (v mil. Kč)

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Podle hodnoty indexu determinace a indexu korelace byla jako nejvhodnější pro odhad vývoje inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji v roce 2018 zvolena kvadratická trendová funkce. Pro kvadratickou funkci byl vypočítán index determinace $I^2 = 0,7858$ a index korelace $I = 0,8865$. To znamená, že zvolená funkce vystihuje ze 78,58 % skutečný vývoj inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji. Zákonitosti vývoje tohoto ukazatele popisuje kvadratická trendová funkce z 88,65 %. Střední absolutní procentuální chyba M.A.P.E., pro kvadratický trend činila 16,98 %. Hodnota střední absolutní procentuální

chyby M.A.P.E. překročila 10 %, ale vzhledem k hodnotě indexu determinace (0,7858) byla kvadratická funkce zvolena jako nejvhodnější. Výpočet indexu determinace, indexu korelace a střední absolutní procentuální chyby M.A.P.E. je uveden v příloze č. 13, výpočet trendové funkce v příloze č. 12.

Trendová funkce má tvar:

$$y'_t = 1\,044,6833 - 306,9022 \cdot t + 23,5189 \cdot t^2$$

Na základě uvedené trendové funkce byl odhadnut vývoj inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji v roce 2018. Dle bodového odhadu bude inkaso DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji v tomto roce činit 515,546 mil. Kč. Z toho vyplývá, že inkaso DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji v roce 2018 dle odhadu dále poroste. Tento přírůstek by měl činit 70,71 %. Pro přesnější odhad výše inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji v roce 2018 byl vypočten intervalový odhad. Dle tohoto odhadu se inkaso DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji bude v roce 2018 pohybovat v intervalu (223,4379; 801,6541) mil. Kč. Přípustná chyba předpovědi pro tento ukazatel činí 292,1081 mil. Kč. Bodový odhad předpokládá pro rok 2018 růst inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji. Dle intervalového odhadu může inkaso DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji v roce 2018 klesat i růst.

5.4.3 Porovnání vývoje v České republice a v Ústeckém kraji

Vývoj inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji byl porovnán s vývojem inkasa DPFO podnikatelů v ČR. Údaje o tomto vývoji jsou uvedeny v tabulce č. 15.

Tabulka č. 15: Podíl inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji na inkasu DPFO podnikatelů v ČR v letech 2008 – 2017 (v %)

Rok	Inkaso DPFO podnikatelů v ČR v mil. Kč	Tempo růstu	Inkaso DPFO podnikatelů v ÚLK v mil. Kč	Tempo růstu	Podíl inkasa DPFO podnikatelů v ÚLK na inkasu DPFO podnikatelů v ČR v %
2008	17 749	-	883	-	4,97
2009	5 565	0,3135	252	0,2854	4,53
2010	7 987	1,4352	472	1,8730	5,91
2011	2 939	0,3680	197	0,4174	6,70
2012	3 261	1,1096	124	0,6294	3,80
2013	2 680	0,8218	118	0,9516	4,40
2014	1 128	0,4209	-42	-0,3559	-3,72
2015	2 498	2,2145	44	1,0476	1,76
2016	6 849	2,7418	272	6,1818	3,97
2017	7 617	1,1121	302	1,1103	3,96
Průměr	5 827	0,9216	262	0,8876	3,63

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Podíl inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji na inkasu DPFO podnikatelů v ČR činil v průměru 3,63 %. Nejnižší podíl inkasa této daně byl zaznamenán v roce 2014, kdy činil -3,72 %. V tomto roce dosáhlo inkaso DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji záporné hodnoty. Nejvyšší podíl inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji na inkasu DPFO podnikatelů v ČR byl zaznamenán v roce 2011, kdy činil 6,70 %. Medián podílu inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji na inkasu DPFO podnikatelů v ČR ve sledovaném období činil 4,19 %. Inkaso DPFO podnikatelů v České republice vykazovalo vyšší průměrné tempo růstu (0,9216) než inkaso DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji (0,8876). U inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji bylo zaznamenáno vyšší tempo růstu než u inkasa DPFO podnikatelů v České republice v roce 2010, 2011, 2013 a 2016.

V příloze č. 5 je uvedeno celkové inkaso DPFO podnikatelů v ČR za období let 2008 – 2017 členěné dle jednotlivých finančních úřadů. Nejvyšší hodnoty inkasa DPFO podnikatelů ve sledovaném období byly zjištěny na Finančním úřadu pro hlavní město Praha, a to 30 138 mil. Kč. Výše inkasa této daně na ostatních finančních úřadech dosáhla výrazně nižších hodnot. Inkaso DPFO podnikatelů se na ostatních finančních úřadech ve sledovaném období pohybovalo v rozmezí 649 mil. Kč (Finanční úřad pro Kraj Vysočina) až 4 763 mil. Kč (Finanční úřad pro Středočeský kraj). Inkaso DPFO podnikatelů na Finančním úřadu pro Ústecký kraj dosáhlo ve sledovaném období hodnoty 2 622 mil. Kč a jednalo se o pátou nejvyšší hodnotu inkasa mezi jednotlivými finančními úřady.

Specializovaný finanční úřad tuto daň nespravuje, proto je hodnota inkasa této daně 0 Kč. Inkaso DPFO podnikatelů v ČR za období let 2008 – 2017 činilo celkem 58 273 mil. Kč. Podíl Finančního úřadu pro Ústecký kraj ve sledovaném období na celkovém inkasu DPFO podnikatelů v ČR činil 4,4995 %.

Hodnota inkasa DPFO podnikatelů v České republice a v Ústeckém kraji byla přepočtena na 1 000 aktivních daňových subjektů. Přepočtené hodnoty jsou uvedené v tabulce č. 16.

Tabulka č. 16: Porovnání inkasa DPFO podnikatelů (v mil. Kč) v České republice a v Ústeckém kraji v letech 2008 - 2017

Rok	Inkaso DPFO podnikatelů v ČR v mil. Kč			Inkaso DPFO podnikatelé v ÚLK v mil. Kč			Komparace úrovně inkasa DPFO podnikatelů na 1 000 DS v ÚLK s ČR v %
	Inkaso	Počet DS	Inkaso na 1 000 DS	Inkaso	Počet DS	Inkaso na 1000 DS	
2008	17 749	3 062 215	5,80	883	330 633	2,67	46,08
2009	5 565	2 580 681	2,16	252	280 524	0,89	41,66
2010	7 987	2 646 960	3,02	472	287 975	1,64	54,32
2011	2 939	1 918 294	1,53	197	197 308	0,99	65,17
2012	3 261	1 952 749	1,67	124	193 510	0,64	38,37
2013	2 680	1 968 378	1,36	118	118 112	0,99	73,38
2014	1 128	2 152 136	0,52	-42	130 359	-0,32	-61,47
2015	2 498	2 147 274	1,16	44	127 101	0,35	29,76
2016	6 849	2 129 673	3,22	272	126 509	2,15	66,85
2017	7 617	2 106 785	3,61	302	123 986	2,44	67,37
Průměr	5 827	2 266 515	2,41	262	191 602	1,25	42,15

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Přepočtená hodnota inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji byla v průběhu sledovaného období nižší než přepočtená hodnota inkasa DPFO podnikatelů v České republice. Nejvíce se přepočtená hodnota inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji přiblížila přepočtené hodnotě inkasa této daně v České republice v roce 2013, kdy činila 73,38 % přepočtené hodnoty inkasa DPFO podnikatelů v České republice. Nejvíce se hodnota inkasa lišila v roce 2014, kdy v Ústeckém kraji inkaso této daně dosáhlo záporné hodnoty. Přepočtená hodnota inkasa DPFO podnikatelů v České republice činila průměrně 2,41 mil. Kč a přepočtená hodnota inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji činila

průměrně 1,25 mil. Kč. Hodnota inkasa DPFO podnikatelů v Ústeckém kraji činila průměrně 42,15 % hodnoty inkasa této daně v České republice.

5.4.4 Vývoj inkasa DPFO ze závislé činnosti v České republice

U daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (DPFO ZČ) je nutné rozlišovat poplatníka a plátce této daně. Poplatníkem DPFO ZČ jsou fyzické osoby, jejichž příjem – mzda, je podroben této dani. Plátcem daně jsou zaměstnavatelé, kteří ze mzdy zaměstnance srazí a odvedou zálohu na tuto daň. Zaměstnavatelé mají povinnost odvést zálohy na daň za všechny zaměstnance každý měsíc na účet finančního úřadu pod vlastním daňovým identifikačním číslem.

Vývoj inkasa DPFO ZČ v ČR spolu s vybranými elementárními charakteristikami časových řad v období let 2008 – 2018 je uveden v tabulce č. 17.

Tabulka č. 17: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DPFO ZČ (v mil. Kč) v ČR v letech 2008 - 2018

Rok	Inkaso DPFO ZČ v mil. Kč	1. absolutní diference	Tempo růstu	Přírůstek v %
2008	115 180	-	-	-
2009	111 042	-4 138	0,9641	-3,59
2010	111 842	800	1,0072	0,72
2011	119 373	7 531	1,0673	6,73
2012	119 787	414	1,0035	0,35
2013	126 134	6 347	1,0530	5,30
2014	130 867	4 733	1,0375	3,75
2015	136 125	5 258	1,0402	4,02
2016	149 392	13 267	1,0975	9,75
2017	169 241	19 849	1,1329	13,29
2018	193 676	24 435	1,1444	14,44
Průměr	134 787	7 850	1,0533	5,33

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Inkaso DPFO ZČ v ČR ve sledovaném období převážně rostlo. Výjimkou byl pouze rok 2009, kdy došlo ke snížení inkasa této daně o 4 138 mil. Kč oproti roku 2008. To představuje snížení o 3,59 % a zároveň nejnižší hodnotu inkasa ve sledovaném období. Nejvyššího inkasa u této daně bylo dosaženo v posledním roce sledovaného období, a to 193 676 mil. Kč. V roce 2018 byl zaznamenán rovněž nejvyšší přírůstek inkasa této daně, který činil 24 435 mil. Kč a nejvyšší tempo růstu 1,1444. Průměrně vzrostlo inkaso DPFO

ZČ v ČR ve sledovaném období každý rok o 7 850 mil. Kč, což představuje přírůstek 5,33 % a tempo růstu 1,0533. Medián inkasa DPFO ZČ v ČR činil 126 134 mil. Kč.

Inkaso DPFO ZČ v ČR v roce 2008 bylo ovlivněno především zavedením jednotné sazby daně ve výši 15 %, která se začala počítat ze superhrubé mzdy.

Příčinou poklesu inkasa DPFO ZČ v roce 2009 byla především hospodářská krize, která se nepříznivě projevila v počtu zaměstnanců. Zároveň se zvyšovala částka vyplacená na daňových bonusech na vyživované dítě.

V roce 2010 došlo ke zvýšení částky daňového zvýhodnění na vyživované dítě z částky 10 680 Kč na částku 11 604 Kč. Negativní dopad na inkaso DPFO ZČ byl vyrovnán růstem objemu vyplacených mezd.

Inkaso DPFO ZČ v roce 2011 opět mírně vzrostlo. Důvodem růstu inkasa této daně bylo zvýšení počtu zaměstnaných osob a s tím spojený vyšší úhrn vyplacených mezd. V roce 2011 došlo přechodně ke snížení slevy na dani na poplatníka vlivem zavedení povodňové stokoruny.

Příčinou mírného přírůstku inkasa DPFO ZČ v roce 2012 byl především zvyšující se počet osob, které měli kromě příjmů ze závislé činnosti ještě další příjmy. Z tohoto důvodu měli povinnost podávat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob a tak roční vypořádání záloh odvedených na účet č. 713 vypořádávali v podaném daňovém přiznání. Případné přeplatky na této dani byly potom vráceny z účtu č. 721.

V roce 2013 pozitivně působilo na zvýšení inkasa DPFO ZČ zavedení solidárního zvýšení daně a zrušení možnosti uplatnit slevu na dani na poplatníka u starobních důchodců. V roce 2013 rovněž rostl počet zaměstnanců a počet odpracovaných hodin. To znamenalo zároveň i růst vyplacených mezd a vyšší odvody DPFO ZČ.

V roce 2014 dále rostl objem vyplacených mezd. To spolu se solidárním zvýšením daně pozitivně ovlivnilo růst inkasa DPFO ZČ v tomto roce.

Vlivem ekonomického růstu docházelo v roce 2015 k růstu zaměstnanosti a tím i k růstu vyplacených mezd. To vše přispělo k růstu inkasa DPFO ZČ v tomto roce. Negativně se na inkasu DPFO ZČ projevila změna v nároku na daňové zvýhodnění na vyživované děti. Nově byla částka daňového zvýhodnění odstupňována podle počtu vyživovaných dětí. Na první dítě činilo daňové zvýhodnění 13 404 Kč ročně, na druhé dítě 15 804 Kč ročně a na třetí a další dítě 17 004 Kč ročně. V roce 2015 byla zavedena nová sleva na dani za

umístění dítěte do předškolního zařízení, která činila 8 500 Kč. Pracujícím starobním důchodcům byla v roce 2015 vrácena možnost odečíst slevu na dani na poplatníka.

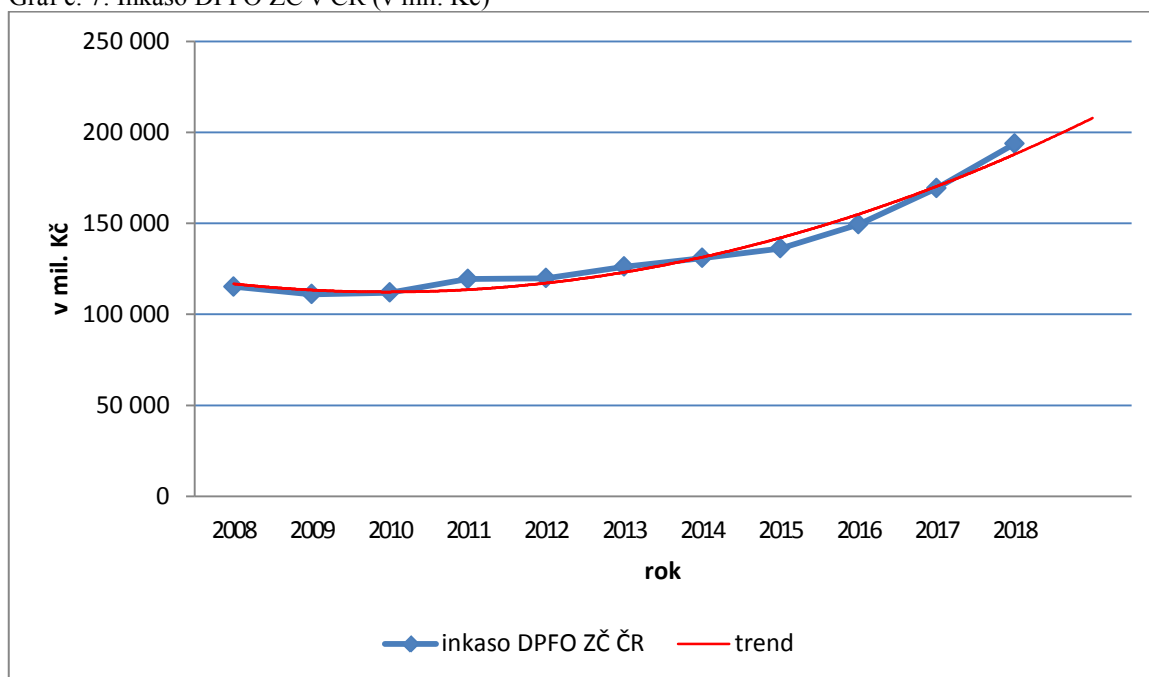
Zaměstnanost rostla i v roce 2016. Vlivem chybějících pracovních sil docházelo k nárůstu mezd. Míra zaměstnanosti dosáhla v roce 2016 vysoké úrovně a spolu se solidárním zvýšením daně se pozitivně odrazila na inkasu DPFO ZČ. V roce 2016 došlo ke zvýšení daňového zvýhodnění na druhé, třetí a další vyživované dítě a slevy za umístění dítěte do předškolního zařízení. Tyto legislativní změny ovlivnily inkaso DPFO ZČ v negativním smyslu.

Zaměstnanost rostla i v roce 2017 a zároveň docházelo i k růstu mezd a tím i k vyššímu inkasu DPFO ZČ. Sleva na dani na druhé, třetí a další dítě byla pro rok 2017 opět zvýšena. Tato zvýšená sleva na dani byla zaměstnancům odečítána až od července 2017. Nárok za leden – červen 2017 mohli zaměstnanci uplatnit v rámci ročního zúčtování, které bylo provedeno až v roce 2018. Proto se tato změna promítla výrazně i do výše inkasa DPFO ZČ v tomto roce.

Inkaso DPFO ZČ dosáhlo v roce 2018 vyšší hodnoty než inkaso DPPO. To znamená, že inkaso této daně v roce 2018 představovalo po DPH druhý nejvyšší daňový výnos. Tato skutečnost odrážela rovněž dobrou platební morálku plátců DPFO ZČ.

Rostoucí trend ve vývoji inkasa DPFO ZČ v České republice je patrný z grafu č. 7. V tomto grafu je rovněž zobrazena trendová funkce s předpokládaným vývojem inkasa této daně v roce 2019.

Graf č. 7: Inkaso DPFO ZČ v ČR (v mil. Kč)

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Jako nejvhodnější byla pro odhad vývoje inkasa DPFO ZČ v ČR v roce 2019 zvolena kvadratická trendová funkce. Pro kvadratickou funkci byl vypočítán index determinace $I^2 = 0,9770$ a index korelace $I = 0,9885$. To znamená, že zvolená funkce vystihuje z 97,70 % skutečný vývoj inkasa DPFO ZČ v ČR. Střední absolutní procentuální chyba M.A.P.E., pro kvadratický trend činila 2,39 %. Hodnota střední absolutní procentuální chyby M.A.P.E. nepřekročila 10 %, proto je možné zvolenou funkci považovat za spolehlivou. Výpočet indexu determinace, indexu korelace a střední absolutní procentuální chyby M.A.P.E. je uveden v příloze č. 15, výpočet trendové funkce v příloze č. 14.

Trendová funkce má tvar:

$$y'_t = 122\,501,4848 - 6\,915,5053 \cdot t + 1\,169,1026 \cdot t^2$$

Na základě uvedené trendové funkce byl odhadnut vývoj inkasa DPFO ZČ v ČR v roce 2019. Dle bodového odhadu bude inkaso této daně v roce 2019 činit 207 866,1956 mil. Kč. To znamená, že inkaso DPFO ZČ v ČR v roce 2019 dle odhadu dále poroste. Tento přírůstek by měl činit 7,33 %. Přesnější odhad inkasa DPFO ZČ v ČR v roce 2019 znázorňuje intervalový odhad. Inkaso DPFO ZČ v ČR se v roce 2019 bude pohybovat v intervalu (198 334,3994; 217 397,9918) mil. Kč. Přípustná chyba předpovědi pro tento

ukazatel činí 9 531,7961 mil. Kč. Bodový i intervalový odhad předpokládá pro rok 2019 růst inkasa DPFO ZČ v ČR.

V tabulce č. 18 je porovnán vývoj inkasa DPFO ZČ v ČR s vývojem inkasa všech daní v ČR.

Tabulka č. 18: Podíl inkasa DPFO ZČ v ČR na inkasu všech daní v ČR v letech 2008 – 2018 (v %)

Rok	Inkaso všech daní v ČR v mil. Kč	Inkaso DPFO ZČ v ČR v mil. Kč	Podíl inkasa DPFO ZČ v ČR na inkasu všech daní v ČR v %
2008	606 645	115 180	18,99
2009	522 801	111 042	21,24
2010	548 466	111 842	20,39
2011	561 183	119 373	21,27
2012	583 567	119 787	20,53
2013	610 597	126 134	20,66
2014	638 982	130 867	20,48
2015	670 167	136 125	20,31
2016	732 197	149 392	20,40
2017	795 572	169 241	21,27
2018	853 634	193 676	22,69
Průměr	647 619	134 787	20,75

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Podíl inkasa DPFO ZČ na inkasu všech daní v ČR činil v průměru 20,75 %, to znamená, že se jedná po DPH a DPPO o daň s třetím nejvyšším inkasem. Z tabulky č. 18 je zřejmé, že podíl inkasa této daně na inkasu všech daní v ČR byl v průběhu sledovaného období vyrovnaný, v jednotlivých letech nebyly zaznamenány velké rozdíly. Nejnižší podíl inkasa této daně byl zaznamenán v roce 2008, kdy činil 18,99 %, nejvyšší podíl v roce 2018 činil 22,69 %. Medián činil 20,66 %.

5.4.5 Vývoj inkasa DPFO ze závislé činnosti v Ústeckém kraji

Vývoj inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji v období let 2008 – 2017 je uveden v tabulce č. 19. Vývoj inkasa této daně v Ústeckém kraji byl analyzován pomocí elementárních charakteristik časových řad – 1. absolutní difference, přírůstku a tempa růstu.

**Tabulka č. 19: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DPFO ZČ
(v mil. Kč) v Ústeckém kraji v letech 2008 - 2017**

Rok	Inkaso DPFO ZČ v mil. Kč	1. absolutní diference	Tempo růstu	Přírůstek v %
2008	6 709	-	-	-
2009	6 259	-450	0,9329	-6,71
2010	6 869	610	1,0975	9,75
2011	6 822	-49	0,9929	-0,71
2012	5 639	-1 182	0,8267	-17,33
2013	5 609	-30	0,9947	-0,53
2014	5 569	-40	0,9929	-0,71
2015	5 576	7	1,0013	0,13
2016	6 079	503	1,0902	9,02
2017	6 823	744	1,1224	12,24
Průměr	6 195	12,7	1,0019	0,19

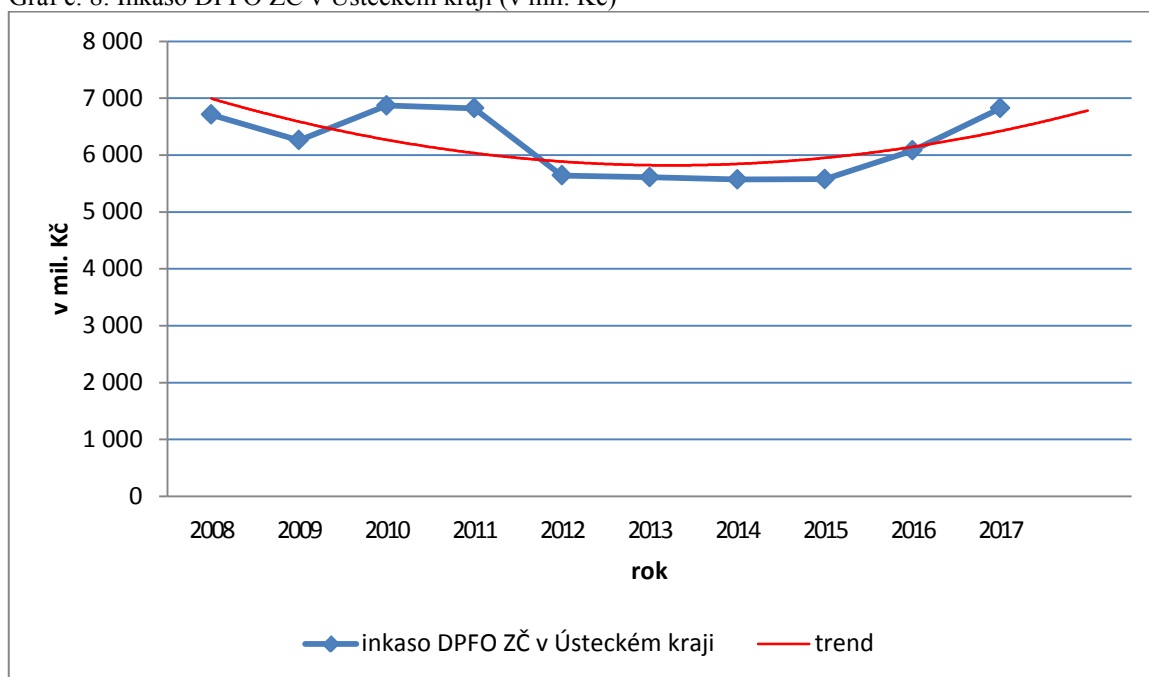
Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Nejvyšší hodnoty inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji bylo dosaženo v roce 2010, kdy inkaso této daně činilo 6 869 mil. Kč. Nejnižší hodnota inkasa této daně byla zaznamenána v roce 2014, a to 5 569 mil. Kč. Průměrně činilo inkaso DPFO ZČ v Ústeckém kraji ve sledovaném období 6 195 mil. Kč. Medián inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji činil 6 079 mil. Kč. Nejvyšší přírůstek byl zaznamenán v roce 2017, kdy inkaso této daně vzrostlo o 12,24 %, to znamená o 744 mil. Kč oproti roku 2016. To představovalo tempo růstu 1,1224. K nejvyššímu snížení inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji došlo v roce 2012. V tomto roce se inkaso snížilo o 1 182 mil. Kč, to představovalo snížení o 17,33 % oproti roku 2011. Tempo růstu v tomto roce bylo 0,8267. Inkaso DPFO ZČ v Ústeckém kraji ve sledovaném období průměrně vzrostlo každý rok o 12,7 mil. Kč. To představovalo průměrný přírůstek 0,19 % ročně a průměrné tempo růstu 1,0019.

Vývoj inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji v období let 2008 – 2017 je znázorněn v grafu č. 8. V tomto grafu je zobrazena rovněž spojnice trendu s předpokládaným vývojem tohoto ukazatele v roce 2018.

Graf č. 8: Inkaso DPFO ZČ v Ústeckém kraji (v mil. Kč)

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Jako nejvhodnější byla pro odhad vývoje inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji v roce 2018 zvolena kvadratická trendová funkce. Pro kvadratickou funkci byl vypočítán index determinace $I^2 = 0,4383$ a index korelace $I = 0,6620$. To znamená, že zvolená funkce vystihuje ze 43,83 % skutečný vývoj inkasa DPFO ZČ v ČR. Zákonitosti vývoje tohoto ukazatele popisuje kvadratická trendová funkce z 66,2 %. Vzhledem k tomu, že střední absolutní procentuální chyba M.A.P.E., pro kvadratický trend činila 5,66 % lze zvolenou funkci považovat za spolehlivou. Výpočet indexu determinace, indexu korelace a střední absolutní procentuální chyby M.A.P.E. je uveden v příloze č. 17, výpočet trendové funkce v příloze č. 16.

Trendová funkce má tvar:

$$y'_t = 7\,483,1667 - 532,647 \cdot t + 42,6439 \cdot t^2$$

Na základě uvedené trendové funkce byl odhadnut vývoj inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji v roce 2018. Bodový odhad předpokládá v roce 2018 inkaso této daně ve výši 6 783,9616 mil. Kč. To znamená, že inkaso DPFO ZČ v Ústeckém kraji v roce 2018 dle bodového odhadu mírně klesne. Tento pokles by měl činit 0,58 %. Přesnější odhad inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji v roce 2018 znázorňuje intervalový odhad. Dle tohoto odhadu se inkaso DPFO ZČ v Ústeckém kraji v roce 2018 bude pohybovat v intervalu

(5 748,0736; 7 819,8496) mil. Kč. Přípustná chyba předpovědi pro tento ukazatel činí 1 035,888 mil. Kč. Dle intervalového odhadu může inkaso DPFO ZČ v Ústeckém kraji v roce 2018 klesat i růst.

5.4.6 Porovnání vývoje v České republice a v Ústeckém kraji

Podíl inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji na inkasu DPFO ZČ v ČR je uveden v tabulce č. 20.

Tabulka č. 20: Podíl inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji na inkasu DPFO ZČ v ČR v letech 2008 – 2017 (v %)

Rok	Inkaso DPFO ZČ v ČR v mil. Kč	Tempo růstu	Inkaso DPFO ZČ v ÚLK v mil. Kč	Tempo růstu	Podíl inkasa DPFO ZČ v ÚLK na inkasu DPFO ZČ v ČR v %
2008	115 180	-	6 709	-	5,82
2009	111 042	0,9641	6 259	0,9329	5,64
2010	111 842	1,0072	6 869	1,0975	6,14
2011	119 373	1,0673	6 822	0,9929	5,71
2012	119 787	1,0035	5 639	0,8267	4,71
2013	126 134	1,0530	5 609	0,9947	4,45
2014	130 867	1,0375	5 569	0,9929	4,26
2015	136 125	1,0402	5 576	1,0013	4,10
2016	149 392	1,0975	6 079	1,0902	4,07
2017	169 241	1,1329	6 823	1,1224	4,03
Průměr	128 898	1,0533	6 195	1,0019	4,89

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Podíl inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji na inkasu DPFO ZČ v ČR činil průměrně 4,89 %. Nejvíce se inkaso DPFO ZČ v Ústeckém kraji podílelo na inkasu DPFO ZČ v ČR na začátku sledovaného období, to znamená v letech 2008 – 2011. Podíl inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji na inkasu DPFO ZČ v ČR v těchto letech činil průměrně 5,83 %. Nejvíce se inkaso DPFO ZČ v Ústeckém kraji podílelo na inkasu DPFO ZČ v ČR v roce 2010, kdy tento podíl činil 6,14 %. V období let 2012 – 2017 vlivem přestěhování velkých daňových subjektů na Specializovaný finanční úřad, klesl podíl inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji na inkasu DPFO ZČ v ČR na průměrně 4,27 %. Nejmenší podíl byl zaznamenán v roce 2017, a to 4,03 %. Medián podílu inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji na inkasu DPFO ZČ v ČR činil 4,58 %. Průměrné tempo růstu inkasa této daně bylo vyšší v České republice než v Ústeckém kraji. Rozdíl v průměrném tempu růstu byl nižší než u ostatních analyzovaných druhů daní. Inkaso DPFO ZČ v České republice vykazovalo průměrné tempo růstu 1,0533 a inkaso DPFO ZČ v Ústeckém kraji 1,0019. V Ústeckém kraji bylo

zaznamenáno vyšší tempo růstu inkasa této daně oproti České republice pouze v roce 2010. V ostatních letech sledovaného období bylo tempo růstu inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji nižší.

Celkové inkaso DPFO ZČ v období let 2008 – 2017 členěné dle jednotlivých finančních úřadů je uvedeno v příloze č. 6. I u inkasa této daně je zřejmé specifické postavení Finančního úřadu pro hlavní město Praha a Specializovaného finančního úřadu. Inkaso DPFO ZČ na Finančním úřadu pro hlavní město Praha ve sledovaném období dosáhlo hodnoty 382 023 mil. Kč a výrazně přesáhlo výši inkasa této daně na ostatních finančních úřadech. Druhá nejvyšší hodnota inkasa DPFO ZČ byla zaznamenána na Specializovaném finančním úřadu, a to 183 532 mil. Kč. Tato nižší hodnota inkasa DPFO ZČ oproti hodnotě inkasa DPFO ZČ na Finančním úřadu pro hlavní město Praha je dána skutečností, že Specializovaný finanční úřad vznikl až v roce 2012. Z ostatních finančních úřadů bylo inkaso DPFO ZČ ve sledovaném období s hodnotou 112 870 mil. Kč nejvyšší na Finančním úřadu pro Jihomoravský kraj. Nejnižší hodnota inkasa DPFO ZČ ve sledovaném období byla zaznamenána na Finančním úřadu pro Karlovarský kraj. Finanční úřad pro Ústecký kraj byl s hodnotou inkasa této daně ve výši 61 954 mil. Kč na šestém místě. Inkaso DPFO ZČ v ČR za období let 2008 – 2017 činilo celkem 1 288 893 mil. Kč. Podíl Finančního úřadu pro Ústecký kraj ve sledovaném období na celkovém inkasu DPFO ZČ činil 4,8068 %.

Pro porovnání inkasa DPFO ZČ v České republice a v Ústeckém kraji, byly hodnoty inkasa přepočteny na 1 000 aktivních daňových subjektů. Přepočtené hodnoty inkasa DPFO ZČ v České republice a v Ústeckém kraji na 1 000 aktivních daňových subjektů jsou uvedeny v tabulce č. 21.

Tabulka č. 21: Porovnání inkasa DPFO ZČ (v mil. Kč) v České republice a v Ústeckém kraji v letech 2008 - 2017

Rok	Inkaso DPFO ZČ v ČR v mil. Kč			Inkaso DPFO ZČ v ÚLK v mil. Kč			Komparace úrovně inkasa DPFO ZČ na 1 000 DS v ÚLK s ČR v %
	Inkaso	Počet DS	Inkaso na 1 000 DS	Inkaso	Počet DS	Inkaso na 1000 DS	
2008	115 180	478 740	240,59	6 709	49 724	134,92	56,08
2009	111 042	487 974	227,56	6 259	50 051	125,05	54,95
2010	111 842	493 247	226,75	6 869	49 986	137,44	60,61
2011	119 373	500 397	238,56	6 822	49 753	137,09	57,47
2012	119 787	511 313	240,59	5 639	49 655	113,56	47,20
2013	126 134	524 946	240,28	5 609	32 090	174,79	72,74
2014	130 867	533 321	245,38	5 569	31 932	174,40	71,07
2015	136 125	540 273	251,96	5 576	31 985	174,33	69,19
2016	149 392	549 706	271,77	6 079	32 616	186,38	68,58
2017	169 241	558 516	303,02	6 823	32 779	208,15	68,69
Průměr	128 898	517 843	248,64	6 195	41 057	156,61	62,66

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Z přepočtených hodnot inkasa DPFO ZČ v České republice a v Ústeckém kraji je zřejmé, že v České republice byly hodnoty inkasa této daně ve sledovaném období vyšší než v Ústeckém kraji. Nejvíce se hodnota inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji přiblížila hodnotě inkasa této daně v České republice v roce 2013. V roce 2013 činila hodnota inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji 72,74 % hodnoty inkasa DPFO ZČ v České republice. Největší rozdíl byl zjištěn v roce 2012, kdy hodnota inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji činila pouze 47,20 % hodnoty inkasa v České republice. Inkaso DPFO ZČ přepočtené na 1 000 aktivních daňových subjektů činilo ve sledovaném období v České republice průměrně 248,64 mil. Kč a v Ústeckém kraji průměrně 156,61 mil. Kč. Přepočtená hodnota inkasa DPFO ZČ v Ústeckém kraji dosahovala průměrně 62,66 % přepočtené hodnoty inkasa v České republice.

5.5 Daň silniční

Významný rozdíl oproti předchozím daním představuje u silniční daně skutečnost, že výnos z této daně není příjmem některého z veřejných rozpočtů, ale plyne do mimorozpočtového Státního fondu dopravní infrastruktury. Jedná se o daň přímou a majetkovou. Daň silniční je u správce daně evidována na druhu příjmu 74 a hradí se na číslo účtu s předčíslem 748.

5.5.1 Vývoj inkasa silniční daně v České republice

Vývoj inkasa silniční daně (DSL) v ČR v letech 2008 – 2018 je znázorněn v tabulce č. 22. Vývoj tohoto ukazatele byl analyzován prostřednictvím vybraných elementárních charakteristik časových řad.

Tabulka č. 22: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DSL (v mil. Kč) v ČR v letech 2008 - 2018

Rok	Inkaso DSL v mil. Kč	1. absolutní diference	Tempo růstu	Přírůstek v %
2008	6 002	-	-	-
2009	4 795	-1 207	0,7989	-20,11
2010	5 100	305	1,0636	6,36
2011	5 187	87	1,0171	1,71
2012	5 206	19	1,0037	0,37
2013	5 273	67	1,0129	1,29
2014	5 539	266	1,0504	5,04
2015	5 814	275	1,0496	4,96
2016	5 970	156	1,0268	2,68
2017	6 191	221	1,0370	3,70
2018	6 276	85	1,0137	1,37
Průměr	5 578	27,4	1,0045	0,45

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Ve sledovaném období dosáhlo inkaso DSL v ČR nejnižší hodnoty v roce 2009, kdy činilo pouze 4 795 mil. Kč. V tomto roce kleslo inkaso DSL v ČR o 1 207 mil. Kč oproti roku 2008. To představovalo pokles o 20,11 %. Tempo růstu činilo 0,7989. V ostatních letech sledovaného období inkaso DSL v ČR stále rostlo. Nejvyšší přírůstek inkasa DSL v ČR byl zaznamenán v roce 2010 a činil 6,36 %, což představovalo zvýšení o 305 mil. Kč oproti roku 2009. Nejvyšší hodnoty dosáhlo inkaso DSL v ČR v posledním roce sledovaného období, kdy činilo 6 276 mil. Kč. V průměru vzrostlo inkaso DSL v ČR každý rok o 27,4 mil. Kč a průměrný přírůstek činil ročně 0,45 %, to představovalo průměrné tempo růstu 1,0045.

Vývoj inkasa DSL v roce 2008 byl ovlivněn především pořizováním nových dopravních prostředků podnikajícími subjekty. Nová vozidla byla v porovnání s předchozími výkonnější a podléhala vyšší sazbě DSL. Další skutečností, která ovlivnila výši inkasa DSL, byl zvyšující se počet poplatníků DSL.

Na inkasu DSL v roce 2009 se, jako u ostatních daní, projevila špatná ekonomická situace v ČR, která byla důsledkem celosvětové hospodářské krize. V důsledku nepříznivé ekonomické situace docházelo k omezování podnikatelské činnosti.

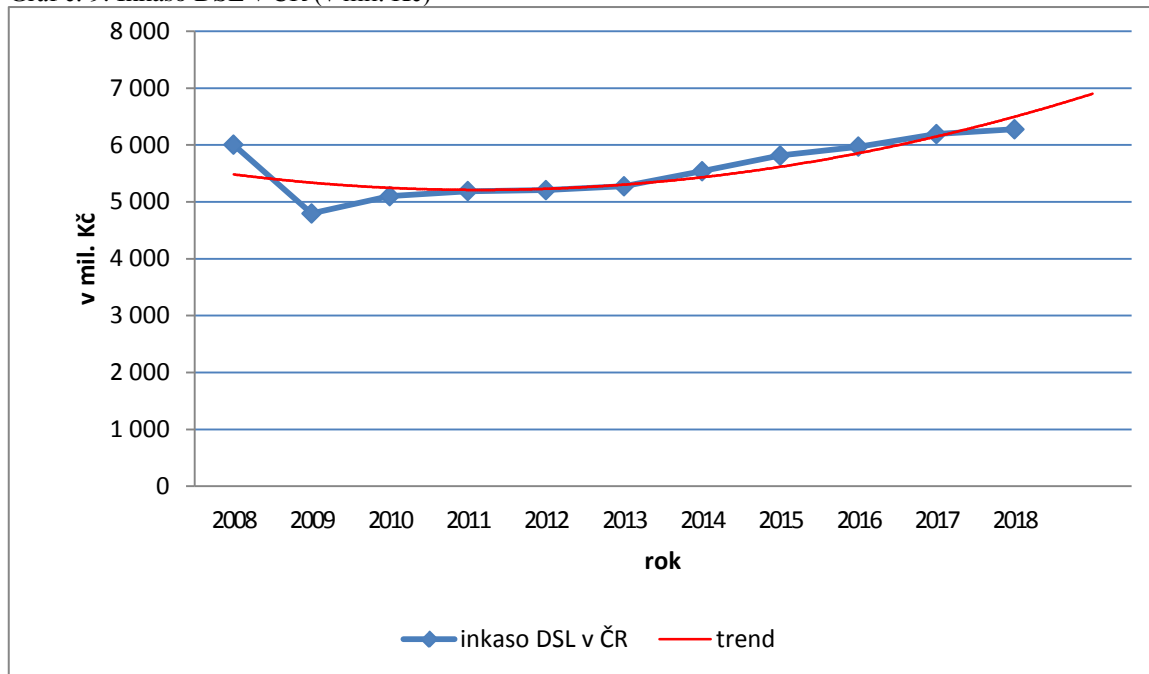
V roce 2010 měly pozitivní vliv na výši inkasa DSL legislativní změny. U vozidel registrovaných do 31. 12. 1989 došlo ke zvýšení sazby daně o 25 %. Další změna se týkala vozidel určených k přepravě nákladů. Zde došlo ke snížení největší povolené hmotnosti, kdy jsou tato vozidla vždy předmětem silniční daně, z 12 tun na 3,5 tuny.

Inkaso DSL v roce 2011 a 2012 rostlo pouze mírně. Příčinou malého růstu byly dopady celosvětové hospodářské krize, která zasáhla i podnikatele v autodopravě. Podnikání v tomto oboru činnosti stagnovalo.

V letech 2013 – 2018 nedošlo k žádným legislativním změnám, které by ovlivnily výši inkasa DSL. Inkaso DSL každý rok mírně rostlo, a to především vlivem zlepšení kontrolní a analytické činnosti finanční správy. Pozitivně se projevilo využívání údajů z Centrálního registru silničních vozidel.

Vývoj inkasa DSL v ČR v letech 2008 – 2018 je znázorněn v grafu č. 9.

Graf č. 9: Inkaso DSL v ČR (v mil. Kč)

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Pro odhad vývoje inkasa DSL v ČR v roce 2019 byla zvolena kvadratická trendová funkce, u které byl vypočítán index determinace $I^2 = 0,7172$ a index korelace $I = 0,8468$. Dle hodnoty indexu determinace zvolená funkce vystihuje skutečný vývoj inkasa DSL v ČR ze 71,72 %. Zákonitosti vývoje tohoto ukazatele popisuje kvadratická trendová funkce z 84,68 %. Střední absolutní procentuální chyba M.A.P.E., pro kvadratický trend činila 3,25 %. Hodnota střední absolutní procentuální chyby M.A.P.E. nepřekročila 10 %, proto je možné zvolenou funkci považovat za spolehlivou. Výpočet indexu determinace, indexu korelace a střední absolutní procentuální chyby M.A.P.E. je uveden v příloze č. 19, výpočet trendové funkce v příloze č. 18.

Trendová funkce má tvar:

$$y'_t = 5\,683,7030 - 228,3476 \cdot t + 27,4767 \cdot t^2$$

Dle bodového odhadu bude inkaso DSL v ČR v roce 2019 činit 6 900,1766 mil. Kč. To znamená, že inkaso DSL v ČR v roce 2019 dle odhadu dále poroste a přírůstek bude činit 9,95 %. Pro odhad vývoje inkasa DSL v ČR v roce 2019 byl vypočítán intervalový odhad. Dle tohoto odhadu se inkaso DSL v ČR v roce 2019 bude pohybovat v intervalu (6 265,8851; 7 534,4681) mil. Kč.

Přípustná chyba předpovědi pro tento ukazatel činí 634,2915 mil. Kč. Bodový odhad předpokládá pro rok 2019 růst inkasa DSL v ČR. Dle spodní hranice intervalového odhadu by inkaso DSL v ČR v roce 2019 mohlo mírně klesnout.

Inkaso DSL v ČR bylo porovnáno s inkasem všech daní v ČR. Podíl inkasa DSL v ČR na všech daních v ČR ve sledovaném období je uveden v tabulce č. 23.

Tabulka č. 23: Podíl inkasa DSL v ČR na inkasu všech daní v ČR v letech 2008 – 2018 (v %)

Rok	Inkaso všech daní v ČR v mil. Kč	Inkaso DSL v ČR v mil. Kč	Podíl inkasa DSL v ČR na inkasu všech daní v ČR v %
2008	606 645	6 002	0,99
2009	522 801	4 795	0,92
2010	548 466	5 100	0,93
2011	561 183	5 187	0,92
2012	583 567	5 206	0,89
2013	610 597	5 273	0,86
2014	638 982	5 539	0,87
2015	670 167	5 814	0,87
2016	732 197	5 970	0,82
2017	795 572	6 191	0,78
2018	853 634	6 276	0,74
Průměr	647 619	5 578	0,87

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Z údajů vedených v tabulce č. 23 je zřejmé, že inkaso DSL v ČR se na inkasu všech daní v ČR podílelo pouze v malé míře. Podíl inkasa DSL v ČR na inkasu všech daní v ČR činil v průměru 0,87 %. Nejvíce se inkaso DSL v ČR podílelo na inkasu všech daní v ČR v roce 2008, a to 0,99 %, nejméně v roce 2018, a to 0,74 %. Medián činil 0,82 %. Z uvedeného je zřejmé, že podíl inkasa této daně na inkasu všech daní v ČR byl v průběhu sledovaného období vyrovnaný, v jednotlivých letech nebyly zaznamenány velké rozdíly.

5.5.2 Vývoj inkasa silniční daně v Ústeckém kraji

Vývoj inkasa silniční daně byl hodnocen rovněž v Ústeckém kraji. Údaje o vývoji inkasa DSL v Ústeckém kraji včetně elementárních charakteristik časových řad jsou uvedeny v tabulce č. 24.

Tabulka č. 24: Elementární charakteristiky vývoje inkasa DSL (v mil. Kč) v Ústeckém kraji v letech 2008 - 2017

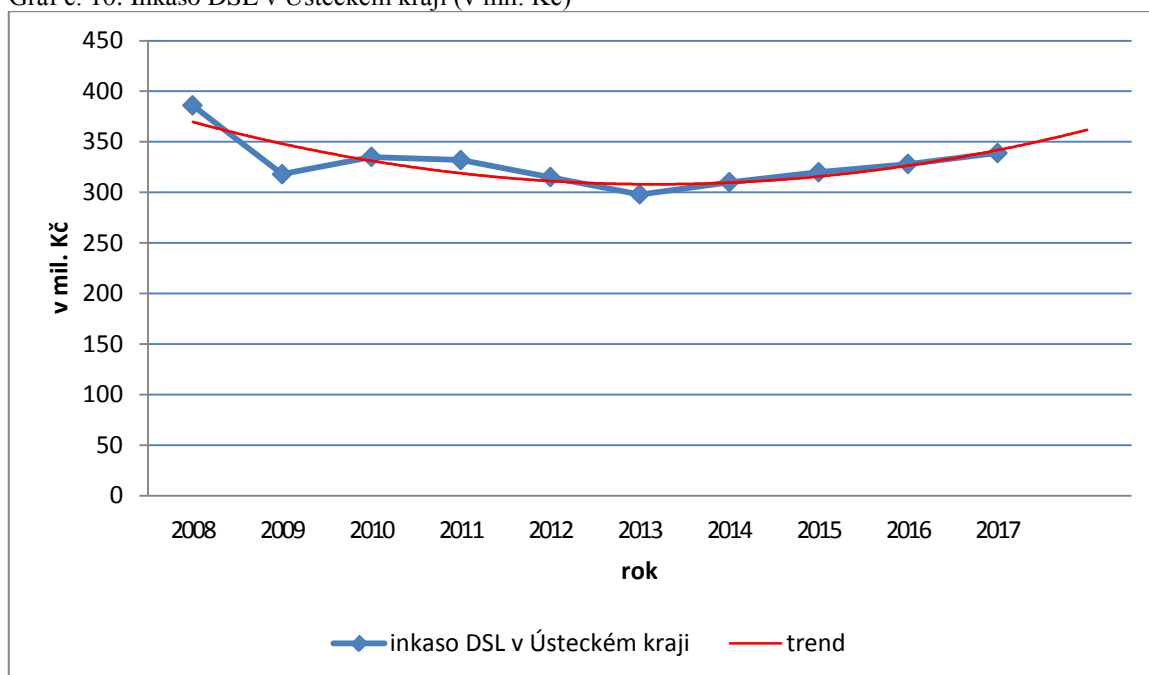
Rok	Inkaso DSL v mil. Kč	1. absolutní diference	Tempo růstu	Přírůstek v %
2008	386	-	-	-
2009	318	-68	0,8238	-17,62
2010	335	17	1,0535	5,35
2011	332	-3	0,9910	-0,90
2012	315	-17	0,9488	-5,12
2013	298	-17	0,9460	-5,40
2014	310	12	1,0403	4,03
2015	320	10	1,0323	3,23
2016	328	8	1,0250	2,50
2017	339	11	1,0335	3,35
Průměr	328	-5	0,9857	-1,43

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Inkaso DSL v Ústeckém kraji činilo ve sledovaném období průměrně 328 mil. Kč. Nejvyšší hodnota inkasa DSL v Ústeckém kraji byla zaznamenána v roce 2008, kdy inkaso této daně činilo 386 mil. Kč. Nejnižší hodnota inkasa DSL v Ústeckém kraji byla zaznamenána v roce 2013, kdy hodnota inkasa této daně činila pouze 298 mil. Kč. V tomto roce kleslo inkaso DSL v Ústeckém kraji o 17 mil. Kč oproti roku 2012. To představovalo pokles o 5,4 % a tempo růstu činilo 0,9460. V roce 2009 bylo zaznamenáno nejvyšší snížení inkasa této daně oproti předcházejícímu roku, kdy inkaso kleslo o 68 mil. Kč oproti roku 2008. To znamenalo, že došlo ke snížení inkasa této daně o 17,62 % a tempo růstu činilo pouze 0,8238. Nejvyšší přírůstek inkasa DSL byl zaznamenán v roce 2010 a činil 5,35 %, což představovalo zvýšení o 17 mil. Kč oproti roku 2009 a tempo růstu 1,0535. V průměru klesalo inkaso DSL každý rok o 5 mil. Kč, to znamená, že průměrně klesalo ročně o 1,43 %. Průměrné tempo růstu ve sledovaném období činilo 0,9857. Na inkasu DSL v Ústeckém kraji se rovněž projevilo stěhování velkých daňových subjektů na Specializovaný finanční úřad v roce 2012, i když v menší míře než u ostatních daní.

Údaje o vývoji inkasa DSL v Ústeckém kraji ve sledovaném období jsou zachyceny v grafu č. 10, kde je zobrazena rovněž trendová funkce a naznačen vývoj tohoto ukazatele v roce 2018.

Graf č. 10: Inkaso DSL v Ústeckém kraji (v mil. Kč)

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Jako nejvhodnější byla pro odhad vývoje inkasa DSL v Ústeckém kraji v roce 2018 zvolena kvadratická trendová funkce. Pro kvadratickou funkci byl vypočítán index determinace $I^2 = 0,7051$ a index korelace $I = 0,8397$. Dle hodnoty indexu determinace zvolená funkce vystihuje skutečný vývoj inkasa DSL v Ústeckém kraji ze 70,51 %. Zákonitosti vývoje tohoto ukazatele popisuje kvadratická trendová funkce z 83,97 %. Střední absolutní procentuální chyba M.A.P.E., pro kvadratický trend činila 2,61 %. Hodnota střední absolutní procentuální chyby M.A.P.E. nepřekročila 10 %, proto je možné zvolenou funkci považovat za spolehlivou. Výpočet indexu determinace, indexu korelace a střední absolutní procentuální chyby M.A.P.E. je uveden v příloze č. 21, výpočet trendové funkce v příloze č. 20.

Trendová funkce má tvar:

$$y'_t = 395,8833 - 28,472 \cdot t + 2,3068 \cdot t^2$$

Inkaso DSL v Ústeckém kraji v roce 2018 bude dle bodového odhadu činit 361,8141 mil. Kč. To znamená, že inkaso DSL v Ústeckém kraji v roce 2018 dle odhadu dále poroste a přírůstek bude činit 6,73 %. Pro odhad vývoje inkasa DSL v Ústeckém kraji v roce 2018 byl vypočítán intervalový odhad. Inkaso DSL v Ústeckém kraji se dle tohoto odhadu bude v roce 2018 pohybovat v intervalu $\langle 330,5912; 393,037 \rangle$ mil. Kč. Přípustná

chyba předpovědi pro tento ukazatel činí 31,2229 mil. Kč. Dle spodní hranice intervalového odhadu by inkaso DSL v Ústeckém kraji v roce 2018 mohlo mírně klesnout.

5.5.3 Porovnání vývoje v České republice a v Ústeckém kraji

Pro porovnání dynamiky vývoje inkasa DSL v České republice a v Ústeckém kraji bylo použito tempo růstu.

Tabulka č. 25: Podíl inkasa DSL v Ústeckém kraji na inkasu DSL v ČR v letech 2008 – 2017 (v %)

Rok	Inkaso DSL v ČR v mil. Kč	Tempo růstu	Inkaso DSL v ÚLK v mil. Kč	Tempo růstu	Podíl inkasa DSL v ÚLK na inkasu DSL v ČR v %
2008	6 002	-	386	-	6,43
2009	4 795	79,89	318	82,38	6,63
2010	5 100	106,36	335	105,35	6,57
2011	5 187	101,71	332	99,10	6,40
2012	5 206	100,37	315	94,88	6,05
2013	5 273	101,29	298	94,60	5,65
2014	5 539	105,04	310	104,03	5,60
2015	5 814	104,96	320	103,23	5,50
2016	5 970	102,68	328	102,50	5,49
2017	6 191	103,70	339	103,35	5,48
Průměr	5 508	1,0045	328	0,9857	5,98

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Z tabulky č. 25, kde je uveden podíl inkasa DSL v Ústeckém kraji na inkasu DSL v ČR je zřejmé, že tento podíl se v průběhu sledovaného období výrazně neměnil a průměrně činil 5,98 %. Nejvíce se inkaso DSL v Ústeckém kraji podílelo na inkasu DSL v ČR v roce 2009 s hodnotou 6,63 %, nejméně v roce 2017, s hodnotou 5,48 %. Medián činil 5,85 %. I zde je zřejmý vliv stěhování velkých daňových subjektů na Specializovaný finanční úřad v roce 2012, i když je menší než u ostatních sledovaných daní. Průměrné tempo růstu inkasa DSL bylo vyšší v České republice, kde činilo 1,0045. V Ústeckém kraji bylo průměrné tempo růstu 0,9857. To znamená, že inkaso DSL v Ústeckém kraji ve sledovaném období více klesalo, než rostlo.

Porovnání inkasa DSL v období let 2008 – 2017 dle jednotlivých finančních úřadů je uvedeno v příloze č. 7. Inkaso DSL bylo nejvyšší na Finančním úřadu pro hlavní město Praha. Na druhém místě byl Finanční úřad pro Středočeský kraj. Finanční úřad pro Ústecký kraj byl s hodnotou inkasa DSL ve výši 3 281 mil. Kč na šestém místě. Hodnota

inkasa DSL u Specializovaného finančního úřadu činila pouze 2 700 mil. Kč, což představovalo jedenácté místo mezi jednotlivými finančními úřady. Inkaso DSL v ČR za období let 2008 – 2017 činilo celkem 55 077 mil. Kč. Podíl Finančního úřadu pro Ústecký kraj ve sledovaném období na celkovém inkasu DSL činil 5,9571 %.

V tabulce č. 26 jsou uvedeny hodnoty inkasa DSL v České republice a v Ústeckém kraji přepočtené na 1 000 aktivních daňových subjektů.

Tabulka č. 26: Porovnání inkasa DSL (v mil. Kč) v České republice a v Ústeckém kraji v letech 2008 - 2017

Rok	Inkaso DSL v ČR v mil. Kč			Inkaso DSL v ÚLK v mil. Kč			Komparace úrovně inkasa DSL na 1 000 DS v ÚLK s ČR v %
	Inkaso	Počet DS	Inkaso na 1 000 DS	Inkaso	Počet DS	Inkaso na 1000 DS	
2008	6 002	820 997	7,31	386	80 349	4,80	65,71
2009	4 795	828 008	5,79	318	80 394	3,96	68,30
2010	5 100	828 378	6,16	335	79 748	4,20	68,23
2011	5 187	819 079	6,33	332	77 535	4,28	67,62
2012	5 206	815 234	7,31	315	76 308	4,13	56,47
2013	5 273	818 050	6,45	298	46 617	6,39	99,17
2014	5 539	820 147	6,75	310	46 150	6,71	99,46
2015	5 814	819 694	7,09	320	45 551	7,03	99,04
2016	5 970	819 295	7,28	328	44 984	7,29	100,06
2017	6 191	817 446	7,57	339	44 578	7,60	100,41
Průměr	5 508	820 633	6,81	328	62 221	5,64	82,45

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Z přepočtených hodnot inkasa DSL je zřejmé, že inkaso DSL v Ústeckém kraji v roce 2016 a 2017 dosáhlo vyšší hodnoty než v České republice. Tato skutečnost byla zaznamenána pouze u této daně. U ostatních analyzovaných druhů daní byla přepočtená hodnota inkasa v České republice v každém období vyšší než v Ústeckém kraji. Nejméně se přepočtená hodnota inkasa DSL v Ústeckém kraji přiblížila přepočtené hodnotě inkasa v České republice v roce 2012. V tomto roce činila 56,47 % hodnoty inkasa v České republice. Průměrně dosahovala přepočtená hodnota inkasa DSL v Ústeckém kraji 82,45 % přepočtené hodnoty inkasa této daně v České republice.

6 Výsledky a doporučení

Inkaso daně z přidané hodnoty v ČR se podílelo na inkasu všech daní v ČR v průměru 48,26 %. Tento podíl byl nejvyšší ze všech analyzovaných daní. To znamená, že DPH je daní, jejíž výnos se nejvíce podílí na příjmech veřejných rozpočtů. Inkaso DPH ve sledovaném období rostlo vlivem zvyšování sazeb daně, ke kterému došlo v roce 2010, 2012 a 2013. Při rozhodování o zvyšování sazeb daně je nutné brát ohled i na to, že se vlivem této změny může snížit spotřeba domácností a tempo růstu inkasa bude nižší. Tato skutečnost se u inkasa DPH projevila v roce 2012, kdy došlo ke zvýšení snížené sazby daně z 10 % na 14 %. Vlivem snížení spotřeby domácností bylo v tomto roce zaznamenáno nejnižší tempo růstu 1,0104 a inkaso DPH se zvýšilo pouze o 2 864 mil. Kč. V inkasu DPH se pozitivně odrazilo rovněž přijatá opatření pro zamezení daňovým únikům, kterými bylo zavedení institutu nespolehlivého plátce, ručení příjemce zdanitelného plnění za daň neuhrazenou dodavatelem a především zavedení kontrolního hlášení. Zavedení režimu přenesení daňové povinnosti, který byl v průběhu sledovaného období postupně rozšiřován na další komodity, přispělo k eliminaci daňových úniků z titulu nezaplacení daňové povinnosti dodavatelem. Přínosné z hlediska inkasa DPH bylo rovněž zavedení elektronické evidence tržeb. Vzhledem k tomu, že DPH přináší do veřejných rozpočtů největší procento z daňových příjmů, měl by se stát i nadále soustředit na boj proti daňovým únikům. Především kontrolní hlášení umožňuje správcům daně získávat data, která lze využít pro odhalování řetězových podvodů na DPH, kdy dochází k tomu, že si plátcí daně neoprávněně nárokují vyplácení nadměrných odpočtů. Důraz by měl být kladem rovněž na prověřování skutečností již při žádosti daňových subjektů o registraci plátce DPH. Plátcem DPH by se měl stát pouze daňový subjekt, který skutečně provozuje reálnou ekonomickou činnost.

Inkaso daně z příjmů právnických osob v ČR se podílelo na inkasu všech daní v ČR na základě prostého aritmetického průměru 20,94 % a je druhou daní, která nejvíce přispívá do veřejných rozpočtů. Na inkasu DPPO se negativně projevily především legislativní změny, na základě kterých docházelo postupně ke snižování sazby daně z 24 % až na 19 % a dále nepříznivá ekonomická situace v prvních letech sledovaného období. Od roku 2012 se v inkasu DPPO začalo příznivě projevovat oživení ekonomiky. Nástrojem v boji proti daňovým únikům je i na dani z příjmů právnických osob zavedení elektronické evidence

tržeb. Povinnost evidovat tržby byla zavedena v roce 2016 a vztahuje se na podnikatele podnikající ve vybraných oborech a přijímající platby v hotovosti. Zavedení EET bylo rozděleno do několika fází a mělo především zabránit krácení tržeb a tím přispět k lepšímu výběru daní a k narovnání podnikatelského prostředí. K efektivnějšímu výběru DPPO přispěje spuštění další fáze EET v roce 2020. Pozitivně se projevuje mezinárodní spolupráce mezi daňovými správami, prostřednictvím které Česká daňová správa získává informace o tom, zda u českých daňových subjektů dochází k řádnému zdanění příjmů a majetku. Mezinárodní spolupráce má rovněž preventivní účinek, protože pozitivně působí na dobrovolné plnění daňových povinností daňovými subjekty. Největší nedostatky v oblasti DPPO se týkají zatajených příjmů, investičních pobídek, odčitatelných položek na výzkum a vývoj a transferových cen. Především nadnárodní skupiny používají transferové ceny jako prostředek k daňovým únikům. V oblasti DPPO je proto i do budoucna nutné se zaměřit na kontrolu řádného plnění daňových povinností ze strany daňových subjektů.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob podnikatelů se ve sledovaném období podílelo na inkasu všech daní v ČR v průměru 0,94 %. DPFO podnikatelů je tak po silniční dani, druhou daní s nejnižším podílem na inkasu všech daní v ČR. Na příjmech veřejných rozpočtů se inkaso DPFO podnikatelů podílí nejméně, protože výnos silniční daň neplyne do veřejných rozpočtů, ale do Státního fondu dopravní infrastruktury. V inkasu DPFO podnikatelů v ČR docházelo v průběhu sledovaného období k velkým výkyvům. Pozitivně se v inkasu DPFO podnikatelů promítl ekonomický vývoj v ČR, zavedení solidárního zvýšení daně a stejně jako u daně z přidané hodnoty a daně z příjmů právnických osob, elektronická evidence tržeb a kontrolní hlášení. Dá se předpokládat, že spuštění další fáze EET v roce 2020 bude mít příznivý vliv i na inkaso této daně. Výše inkasa DPFO podnikatelů byla negativně ovlivněna zaměstnanci, kteří z důvodu souběhu více pracovních poměrů nebo souběhu závislé činnosti a podnikání nebo pronájmu, podávali daňové přiznání. V podaných daňových přiznáních k DPFO tito zaměstnanci často vykazovali přeplatky z titulu zaplacených záloh ze závislé činnosti a nárokovali si jejich vrácení. Tyto přeplatky byly vráceny z účtu DPFO podnikatelů, ale zálohy na DPFO byly odváděny na účet DPFO ZČ. Negativně působilo na vývoj inkasa DPFO podnikatelů rovněž zvyšování částek daňového zvýhodnění na vyživované děti. Doporučením v oblasti DPFO podnikatelů je zaměřit se na kontrolu oprávněnosti uplatňovaných slev na dani, především slev na manžela/manželku a daňového zvýhodnění na vyživované děti. Počet

poplatníků DPFO podnikatelů byl nejvyšší ze všech analyzovaných daní. Vzhledem k tomu by se stát měl snažit vytvářet podmínky, které by umožňovaly rozvoj malého a středního podnikání. DPFO podnikatelů je i přes velký počet poplatníků po silniční dani druhou daní s nejnižším inkasem. Podíl inkasa DPFO podnikatelů ve sledovaném období na inkasu všech daní v ČR činil průměrně pouze 3,63 %. Důvodem nízkého inkasa je velký počet daňových subjektů, kteří vykazují nulovou daňovou povinnost nebo ztrátu. To znamená, že se nepodílejí na příjmech státního rozpočtu. Daň z příjmů fyzických osob je velmi složitě konstruovaná daň. Do budoucna je nutné zabývat se myšlenkou jak změnit konstrukci této daně ve smyslu jejího zjednodušení. To by znamenalo zjednodušení pro daňové subjekty, ale rovněž pro správce daně, který by mohl snadněji kontrolovat plnění daňových povinností ze strany daňových subjektů. To vše by v konečném důsledku mohlo vést i ke zvýšení inkasa této daně.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti se ve sledovaném období podílelo na inkasu všech daní v ČR v průměru 20,75 %. DPFO ZČ je tak třetí daní, která se nejvíce podílí na příjmech veřejných rozpočtů. Vliv na výši inkasa DPFO ZČ má především počet zaměstnanců a objem vyplacených mezd, z kterých je odváděna daň. V současné době vykazují obyvatelé České republiky vysokou úroveň ekonomické aktivity a u zaměstnavatelů stále přetrvává vysoká poptávka po nových zaměstnancích. Zároveň roste průměrná mzda. Do budoucna je potřeba dále vytvářet příznivé podmínky na trhu práce, které budou vést k vyšší zaměstnanosti a k vyššímu objemu vyplacených mezd, z kterých budou sráženy zálohy na daň. Problémem u této daně jsou neevidované a nezdaněné mzdy, které někteří zaměstnavatelé vyplácejí vedle přiznaných mezd. Takto neoficiálně vyplácené mzdy nejsou zdaněny a není z nich odváděno ani sociální a zdravotní pojištění. Dalším problémem jsou daňové bonusy na vyživované děti, které někteří zaměstnavatelé předkládají zaměstnancům jako výhodu, kterou jim poskytují oni. Na základě toho vyplácejí zaměstnancům nižší mzdu. Zaměstnavatelé záměrně přiznávají vyplácení nižších mezd a tím pádem mohou uplatňovat nárok na daňový bonus na vyživované děti. Je otázkou, zda u daňových bonusů nepřevažují negativní vlivy jako je zneužívání daňových bonusů zaměstnavateli, administrativní náročnost a nižší inkaso nad přínosem, kterým měla být podpora rodin s dětmi. Dalším doporučením v této oblasti je vytvářet opatření k eliminaci neevidovaných a nezdaněných mezd.

Podíl inkasa silniční daně v České republice na inkasu všech daní v České republice ve sledovaném období byl nejnižší ze všech analyzovaných druhů daní. Podíl inkasa DSL v ČR na inkasu všech daní v ČR činil ve sledovaném období na základě prostého aritmetického průměru 0,87 %. Absolutně činilo inkaso DSL v ČR na základě prostého aritmetického průměru každý rok 5 578 mil. Kč. Vliv na výši inkasa DSL ve sledovaném období měla stejně jako u ostatních daní, hospodářská krize. Pozitivně se do inkasa DSL promítly legislativní změny, a to především zvýšení sazby daně o 25 % u vozidel registrovaných do 31. 12. 1989 a snížení nejvyšší povolené hmotnosti, kdy jsou vozidla předmětem silniční daně vždy, z 12 tun na 3,5 tuny. Finanční správa se u silniční daně zaměřila na celorepublikové kontrolní akce, které se týkaly právě zdaňování vozidel s nejvyšší povolenou hmotností nad 3,5 tuny. Tato kontrolní akce probíhala opakovaně a pozitivně se promítla v inkasu silniční daně. Proto je žádoucí i v budoucnu tyto kontrolní akce provádět.

V období od roku 2008 do roku 2017 byl vývoj inkasa vybraných druhů daní analyzován rovněž v Ústeckém kraji. Kromě daně z příjmů fyzických osob podnikatelů byl vývoj ostatních sledovaných druhů daní v Ústeckém kraji výrazně ovlivněn především zřízením Specializovaného finančního úřadu v roce 2012. Pod správu tohoto zcela nového finančního úřadu byly přesunuty daňové subjekty, které jsou specifické svou velikostí a rozsahem svých činností. Proto je nutné správě jejich daňových povinností věnovat mimořádnou pozornost, a to s ohledem na výši a složitost jejich daňových povinností. V průběhu roku 2012 docházelo postupně k přesunu velkých daňových subjektů z Finančního úřadu pro Ústecký kraj pod správu Specializovaného finančního úřadu a inkaso jednotlivých daní se od této chvíle započítávalo do hodnot inkasa Specializovaného finančního úřadu. Vlivem této změny v roce 2012 a 2013 inkaso DPH, DPPO, DPFO ZČ a DSL v Ústeckém kraji výrazně kleslo. Vývoj daně z příjmů fyzických osob podnikatelů v Ústeckém kraji nebyl ve sledovaném období ovlivněn zřízením Specializovaného finančního úřadu, protože tato daň nespadá do jeho působnosti.

Pro srovnání vývoje inkasa u vybraných druhů daní v České republice a v Ústeckém kraji bylo inkaso jednotlivých druhů daní přepočteno na 1 000 aktivních daňových subjektů. Na základě provedené analýzy bylo zjištěno, že přepočtené hodnoty inkasa jednotlivých druhů daní v Ústeckém kraji jsou výrazně nižší než hodnoty inkasa předmětných druhů daní v České republice. Jednou z příčin této situace byla vysoká

nezaměstnanost, protože Ústecký kraj je třetím krajem s nejvyšší nezaměstnaností v České republice.

7 Závěr

Diplomová práce se zabývala analýzou dlouhodobého vývoje inkasa u vybraných druhů daní v České republice v období let 2008 – 2018 a v Ústeckém kraji v období let 2008 – 2017. Vývoj inkasa byl hodnocen u daně přidané hodnoty, daně z příjmů právnických osob, daně z příjmů fyzických osob podnikatelů, daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a silniční daně. Následně byla provedena predikce dalšího vývoje inkasa vybraných druhů daní v roce 2019 v České republice a v roce 2018 v Ústeckém kraji a naznačeny perspektivy dalšího vývoje.

Na základě provedené analýzy lze konstatovat, že ve sledovaném období let 2008 až 2018 inkaso daně z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a silniční daně v České republice v průměru každý rok rostlo. Vývoj inkasa DPH, DPFO ZČ a DSL v ČR byl ve sledovaném období vyrovnaný, nedocházelo k velkým výkyvům. U daně z příjmů právnických osob a daně z příjmů fyzických osob podnikatelů v České republice byl na základě prostého aritmetického průměru ve sledovaném období zjištěn absolutní úbytek inkasa, ale relativně i inkaso těchto daní mírně rostlo. Kritický byl ve vývoji inkasa rok 2009, kdy bylo zaznamenáno u všech analyzovaných druhů daní snížení inkasa oproti roku 2008. V tomto roce se na inkasu daní negativně projevila nepříznivá ekonomická situace v ČR, která byla způsobená celosvětovou hospodářskou krizí.

Význam daňových příjmů z DPH je zřejmý rovněž z podílu inkasa DPH na celkovém inkasu všech daní v ČR, který ve sledovaném období činil průměrně 48,26 % a byl výrazně vyšší než u ostatních daní. Proto je této dani věnována trvale velká pozornost. To dokazují i opatření, která byla v průběhu sledovaného období přijata za účelem zamezení daňovým únikům. Mezi tato opatření patří především zavedení přenesení daňové povinnosti, institut nespolehlivého plátce, zavedení kontrolního hlášení a elektronické evidence tržeb. Predikce vývoje inkasa DPH v České republice pro rok 2019 předpovídá mírný pokles.

Druhou daní, s nejvyšší hodnotou inkasa je daň z příjmů právnických osob. Na základě trendové funkce byl odhadnut vývoj inkasa DPPO v ČR pro rok 2019. Dle prognózy bude inkaso DPPO v ČR v roce 2019 dále růst.

Významně se na příjmech veřejných rozpočtů z analyzovaných druhů daní podílelo ještě inkaso daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Predikce vývoje předpokládá

pro rok 2019 další růst inkasa DPFO ZČ. Vzhledem k nízké nezaměstnanosti a stále rostoucím mzdám se dá předpokládat, že je tato prognóza reálná.

Nejméně se ze všech analyzovaných druhů daní na příjmech veřejných rozpočtů podílelo inkaso DPFO podnikatelů. Dle provedeného odhadu bude inkaso DPFO podnikatelů v roce 2019 mírně růst. V inkasu DPFO podnikatelů se projevuje vliv vrácených přeplatků daňovým subjektům, kteří kromě příjmů z podnikatelské činnosti vykazují rovněž příjmy ze závislé činnosti. Těmto daňovým subjektům jsou v případě, že z podnikatelské činnosti vykazují malý základ daně nebo ztrátu, vráceny přeplatky ze záloh ze závislé činnosti. Tyto zálohy jsou hrazeny na účet DPFO ZČ a tak dochází k situaci, že přeplatky daně jsou vráceny z jiného účtu, než na který byly odváděny zálohy na daň. Tato skutečnost se potom projevuje v inkasu DPFO podnikatelů, které se tím snižuje a v inkasu DPFO ZČ, které je naopak vlivem této skutečnosti vyšší.

Nejnižší podíl na inkasu všech daní v ČR byl zjištěn u inkasa silniční daně. Dle prognózy bude inkaso DSL v roce 2019 dále růst.

Vývoj inkasa vybraných druhů daní byl v období let 2008 až 2017 analyzován rovněž v Ústeckém kraji. Dynamika vývoje inkasa sledovaných druhů daní v České republice a v Ústeckém kraji byla porovnána prostřednictvím tempa růstu. Na základě provedené analýzy lze konstatovat, že inkaso vybraných druhů daní v ČR ve sledovaném období vykazovalo vyšší tempo růstu než inkaso předmětných daní v Ústeckém kraji. Tuto skutečnost lze vysvětlit tím, že v inkasu vybraných daní v ČR jsou promítnuty hodnoty inkasa Specializovaného finančního úřadu a Finančního úřadu pro hlavní město Praha, které jsou několikanásobně vyšší než hodnoty inkasa na ostatních finančních úřadech.

V České republice je v současné době zřízeno 15 finančních úřadů, které se zabývají výběrem daní. Na základě provedené analýzy bylo zjištěno, že Finanční úřad pro Ústecký kraj se v inkasu vybraných druhů daní pohybuje na pátém (inkaso DPFO podnikatelů) a šestém místě (inkaso ostatních zkoumaných druhů daní).

Vývoj inkasa vybraných druhů daní v Ústeckém kraji byl významně ovlivněn především zřízením Specializovaného finančního úřadu v roce 2012. Vlivem přesunu velkých daňových subjektů pod správu tohoto úřadu byl zaznamenán v roce 2012 a 2013 výrazný pokles inkasa především u DPH a DPPO. Především vlivem tohoto poklesu inkaso těchto daní ve sledovaném období v průměru klesalo. Inkaso DPFO ZČ a DSL se v těchto letech rovněž snížilo. Inkaso DPFO ZČ i přesto ve sledovaném období v průměru rostlo.

Příčinu lze hledat ve zvyšujícím se počtu zaměstnaných osob a v růstu vyplácených mezd. Vývoj inkasa daně z příjmů fyzických osob podnikatelů v Ústeckém kraji nebyl ve sledovaném období ovlivněn zřízením Specializovaného finančního úřadu, protože tato daň nespadá do jeho působnosti.

Prognóza vývoje inkasa pro rok 2018 předpokládá, že inkaso DPH, DPPO, DPFO podnikatelů a DSL v Ústeckém kraji bude růst. Inkaso DPFO ZČ v Ústeckém kraji v roce 2018 bude dle prognózy mírně klesat.

Pro porovnání vývoje vybraných druhů daní v České republice a v Ústeckém kraji bylo inkaso přepočteno na 1 000 aktivních daňových subjektů. Na základě přepočtených údajů lze konstatovat, že inkaso všech vybraných druhů daní dosahovalo v České republice vyšších hodnot než v Ústeckém kraji. Tento výsledek lze opět vysvětlit především výrazně vyššími hodnotami inkasa daňových subjektů registrovaných na Specializovaném finančním úřadu a na Finančním úřadu pro hlavní město Praha.

Z provedené analýzy je zřejmá vysoká citlivost sledovaných druhů daní na ekonomické a legislativní změny. Lze konstatovat, že inkaso všech analyzovaných druhů daní v České republice i v Ústeckém kraji v posledním roce sledovaného období rostlo. To odpovídá příznivému hospodářskému vývoji a dlouhodobé snaze o efektivnější výběr daní podporované nově zaváděnými opatřeními, které k lepšímu výběru daní přispívají. Organizace daňové správy v České republice je stále velmi složitá a komplikovaná. Proto je nutné se dále snažit snižovat administrativní zátěž a zefektivňovat její činnosti. Z důvodu snížení administrativní zátěže poplatníků DPFO podnikatelů je od roku 2021 počítáno se zavedením možnosti vstoupit do paušálního režimu. Vstup do režimu paušální daně by měl být dobrovolný a mohli by do něj vstoupit poplatníci, kteří nejsou plátcí DPH, jejich příjmy ze samostatné činnosti nepřevyšují 1 mil. Kč, nemají příjmy ze závislé činnosti, účastní se jako osoby samostatně výdělečně činné důchodového pojištění a jsou plátcí zdravotního pojištění. Poplatníci by v tomto režimu hradili paušální daň v určité výši, ve které by bylo zahrnuto důchodové a zdravotní pojištění ve výši pojistného z minimálního vyměřovacího základu. Poplatník paušální daně by nepodal daňové přiznání k DPFO ani přehledy k důchodovému a zdravotnímu pojištění. Paušální daň by hradil jednou platbou správci daně. Finanční správa potom bude za tohoto poplatníka posílat platby na důchodové a zdravotní pojištění. Ze strany finanční správy by docházelo

ke kontrole dodržení podmínek režimu paušální daně, vybírání plateb, vymáhání a úročení nedoplatků a posílání plateb zdravotním pojišťovnám a správě sociálního zabezpečení.

Velmi složité jsou rovněž právní předpisy, které správu daní upravují. Zákon o daních z příjmů a zákon o silniční dani jsou účinné již od roku 1993 a od té doby byly mnohokrát novelizovány. Zákon o dani z přidané hodnoty bylo nutné nově vytvořit v roce 2004 v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie, ale od té doby je rovněž minimálně jednou ročně novelizován. Od roku 2011 je účinný zcela nový procesní zákon, který nahradil původní zákon o správě a daní poplatků. Důvodem pro vznik daňového řádu bylo právě velké množství novel původního zákona o správě daní a poplatků. Paradoxem je, že ještě před svou účinností (od 1. 1. 2011) byl i daňový řád novelizován. V současné době je připravena další velká novela daňového řádu. Novela je zaměřena především na podporu elektronizace, zjednodušení kontrolních postupů, revizi sankčního systému a vrácení daňového odpočtu. Výrazným způsobem mění lhůty pro podávání daňového přiznání, lhůty pro vrácení přeplatku a snižuje procenta repo sazby pro výpočet úroků. V této oblasti se snaha o zjednodušení celého systému správy daní dlouhodobě nedaří. To vše vede ke spoustě nejasností ve výkladu jednotlivých ustanovení daňových předpisů a tím pádem k vyšší náročnosti jak pro daňové subjekty, tak pro správce daně.

8 Seznam použitých zdrojů

- [1] BEŇOVÁ, K.: Daně a daňová soustava. Ostrava: Vysoká škola podnikání, 2007. ISBN 978-80-86764-75-7.
- [2] FALADA, D., STARÝ, M.: Dějiny daní a poplatků. Praha: Havlíček BrainTeam, 2009. ISBN 987-80-87109-15-1.
- [3] HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A.: Veřejné finance. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. ISBN 978-80-7357-497-0.
- [4] HENDL, J.: Přehled statistických metod zpracování dat. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-123-9.
- [5] HINDLS, R., HRONOVÁ, S., SEGER, J., FISCHER, J.: Statistika pro ekonomy. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-43-6.
- [6] KÁBA, B., SVATOŠOVÁ, L.: Statistické metody II. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2008. ISBN 978-80-213-1736-9.
- [7] KÁBA, B., SVATOŠOVÁ, L.: Statistické metody I. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2008. ISBN 978-80-213-1672-0.
- [8] KOPŘIVA, M., NOVOTNÝ, J.: Manuál k daňovému řádu. Ostrava: Sagit, 2011. ISBN 978-80-7208-837-9.
- [9] KUBÁTOVÁ, K.: Daňová teorie a politika. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-841-3.
- [10] KUKALOVÁ, G., PFEIFEROVÁ, D.: Místní finance v ČR. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2018. ISBN 978-80-213-2850-1.

[11] MRKÝVKA, P., JÁNOŠÍKOVÁ, P.: Finanční a daňové právo. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2016. ISBN 978-80-7380-639-2.

[12] NERUDOVI, D.: Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-386-7.

[13] PAPOUŠKOVÁ, Z.: Daně a jejich správa. Olomouc: Univerzita Palackého, 2013. ISBN 978-80-244-3902-0.

[14] PELC, V., PELECH, P.: Daně z příjmů s komentářem: Olomouc: ANAG, 2015. ISBN 978-80-7263-943-4.

[15] PITNER, L., BENDA, V.: Daň z přidané hodnoty s komentářem: Olomouc: ANAG, 2016. ISBN 978-80-7554-005-8.

[16] ŠIROKÝ, J.: Daňové teorie s praktickou aplikací. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-005-8.

[17] ŠIROKÝ, J.: Daně v Evropské unii. Praha: Linde, 2012. ISBN 978-80-7201-881-9.

[18] VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ, L.: Daňový systém ČR 2016. Praha: 1. VOX a.s., 2016. ISBN 978-80-87480-44-1.

Zákony:

[19] Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

[20] Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

[21] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

[22] Zákon č. 16/1992 Sb. o dani silniční

Internetové zdroje:

[23] Finanční správa ČR [online]. Dostupné z WWW: <<https://www.financnisprava.cz>>

[24] Celní správa ČR [online]. Dostupné z WWW <<https://www.celnisprava.cz/cz/onas/kompetence/Stranky/default.aspx>>

[25] Český statistický úřad [online]. Dostupné z WWW: <<https://www.czso.cz>>

[26] Ministerstvo financí ČR [online]. Dostupné z WWW: <<https://www.mfcr.cz>>

9 Přílohy

Seznam příloh

Příloha č. 1: Inkaso všech druhů daní v ČR (v mil. Kč) v letech 2008 - 2013

Příloha č. 2: Inkaso všech druhů daní v ČR (v mil. Kč) v letech 2014 - 2018

Příloha č. 3: Inkaso DPH v období 2008-2017 členěné dle jednotlivých finančních úřadů ČR v mil. Kč

Příloha č. 4: Inkaso DPPO v období 2008-2017 členěné dle jednotlivých finančních úřadů ČR v mil. Kč

Příloha č. 5: Inkaso DPFO podnikatelů v období 2008-2017 členěné dle jednotlivých finančních úřadů ČR v mil. Kč

Příloha č. 6: Inkaso DPFO ZČ v období 2008-2017 členěné dle jednotlivých finančních úřadů ČR v mil. Kč

Příloha č. 7: Inkaso DSL v období 2008-2017 členěné dle jednotlivých finančních úřadů ČR v mil. Kč

Příloha č. 8: Výpočet trendové funkce pro inkaso DPH v ČR

Příloha č. 9: Výpočet indexu determinace I^2 , indexu korelace I a M.A.P.E. pro inkaso DPH v ČR

Příloha č. 10: Výpočet trendové funkce pro inkaso DPPO v ČR

Příloha č. 11: Výpočet indexu determinace I^2 , indexu korelace I a M.A.P.E. pro inkaso DPPO v ČR

Příloha č. 12: Výpočet trendové funkce pro inkaso DPFO podnikatelů v ÚLK

Příloha č. 13: Výpočet indexu determinace I^2 , indexu korelace I a M.A.P.E. pro inkaso DPFO podnikatelů v ÚLK

Příloha č. 14: Výpočet trendové funkce pro inkaso DPFO ZČ v ČR

Příloha č. 15: Výpočet indexu determinace I^2 , indexu korelace I a M.A.P.E. pro inkaso DPFO ZČ v ČR

Příloha č. 16: Výpočet trendové funkce pro inkaso DPFO ZČ v ÚLK

Příloha č. 17: Výpočet indexu determinace I^2 , indexu korelace I a M.A.P.E. pro inkaso DPFO ZČ v ÚLK

Příloha č. 18: Výpočet trendové funkce pro inkaso DSL v ČR

Příloha č. 19: Výpočet indexu determinace I^2 , indexu korelace I a M.A.P.E. pro inkaso DSL v ČR

Příloha č. 20: Výpočet trendové funkce pro inkaso DSL v ÚLK

Příloha č. 21: Výpočet indexu determinace I^2 , indexu korelace I a M.A.P.E. pro inkaso DSL v ÚLK

Příloha č. 1: Inkaso všech druhů daní v ČR (v mil. Kč) v letech 2008 - 2013

Druh příjmu	2008	2009	2010	2011	2012	2013
DPH	254 939	253 464	269 582	275 188	278 052	308 300
DPPO	173 590	110 543	114 746	109 312	120 461	113 052
DPFO-podnikající	17 749	5 565	7 987	2 939	3 261	2 680
DPFO-závislá činnost	115 180	111 042	111 842	119 373	119 787	126 134
Daň z příjmů vybíraná srážkou	19 299	19 189	19 298	19 848	20 781	20 488
Daň z nemovitých věcí	5 195	6 361	8 747	8 568	9 541	9 847
Daň z nabytí nemovitých věcí						
Daň dědická	115	88	87	78	71	76
Daň darovací	345	162	138	4 279	3 368	108
Daň z převodu nemovitostí	9 950	7 809	7 453	7 362	7 660	8 894
Daň silniční	6 002	4 795	5 100	5 187	5 206	5 273
Odvod z elektřiny ze slunečního záření				5 939	6 403	5 817
Odvod z loterií					5 936	8 058
Daň z hazardu						
Ostatní	4 281	3 784	3 487	3 110	3 039	1 869
Celkem	606 645	522 801	548 466	561 183	583 567	610 597

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Příloha č. 2: Inkaso všech druhů daní v ČR (v mil. Kč) v letech 2014 - 2018

Druh příjmu	2014	2015	2016	2017	2018
DPH	322 662	331 604	349 460	381 435	413 013
DPPO	123 179	138 140	156 401	161 803	166 131
DPFO-podnikající	1 128	2 498	6 849	7 617	7 841
DPFO-závislá činnost	130 867	136 125	149 392	169 241	193 676
Daň z příjmů vybíraná srážkou	24 029	25 099	24 462	24 814	26 255
Daň z nemovitých věcí	9 910	10 313	10 582	10 758	10 829
Daň z nabytí nemovitých věcí	5 600	10 982	12 697	12 478	13 573
Daň dědická	59	31	10	5	3
Daň darovací	74	-4 434	-351	-23	2
Daň z převodu nemovitostí	3 686	210	176	120	58
Daň silniční	5 539	5 814	5 970	6 191	6 276
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	2 042	1 932	1 929	2 047	2 194
Odvod z loterií	7 922	8 100	10 452	3 202	5
Daň z hazardu				8 936	9 776
Ostatní	2 287	3 753	4 172	6 948	4 004
Celkem	638 982	670 167	732 197	795 572	853 634

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Příloha č. 3: Inkaso DPH v období 2008-2017 členěné dle jednotlivých finančních úřadů ČR v mil. Kč

SFÚ	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký
785 586	1 133 052	204 721	70 602	50 437	20 586	122 265
Liberecký	Královehradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Moravskoslezský
32 993	59 507	43 592	60 791	213 651	44 641	126 866
Zlínský						
67 691						

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Příloha č. 4: Inkaso DPPO v období 2008-2017 členěné dle jednotlivých finančních úřadů ČR v mil. Kč

SFÚ	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký
437 839	435 028	81 339	30 339	36 117	12 104	43 243
Liberecký	Královehradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Moravskoslezský
21 393	26 217	26 555	23 211	80 952	29 553	71 016
Zlínský						
39 015						

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Příloha č. 5: Inkaso DPFO podnikatelů v období 2008-2017 členěné dle jednotlivých finančních úřadů ČR v mil. Kč

SFÚ	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký
0	30 138	4 763	1 890	4 284	961	2 622
Liberecký	Královehradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Moravskoslezský
1 383	2 415	870	649	3 250	2 275	2 033
Zlínský						
1 599						

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Příloha č. 6: Inkaso DPFO ZČ v období 2008-2017 členěné dle jednotlivých finančních úřadů ČR v mil. Kč

SFÚ	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký
183 532	382 023	95 760	46 929	52 402	18 563	61 954
Liberecký	Královehradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Moravskoslezský
30 131	42 357	39 352	32 940	112 870	15 589	100 127
Zlínský						
40 235						

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Příloha č. 7: Inkaso DSL v období 2008-2017 členěné dle jednotlivých finančních úřadů ČR v mil. Kč

SFÚ	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký
2 700	8 591	6 853	3 575	3 030	1 203	3 281
Liberecký	Královehradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Moravskoslezský
1 742	2 883	2 562	2 415	5 820	2 869	4 705
Zlínský						
2 885						

Zdroj: <http://www.financnisprava.cz>, vlastní zpracování

Příloha č. 8: Výpočet trendové funkce pro inkaso DPH v ČR

Rok	t	y_t	t^2	$y_t \cdot t$
2008	1	254939	1	254939
2009	2	253464	4	506928
2010	3	269582	9	808746
2011	4	275188	16	1100752
2012	5	278052	25	1390260
2013	6	308300	36	1849800
2014	7	322662	49	2258634
2015	8	331604	64	2652832
2016	9	349460	81	3145140
2017	10	381435	100	3814350
2018	11	413013	121	4543143
Σ	x	3437699	506	22325524

$$B_0 = 219\,827,3636$$

$$B_1 = 15\,448,4546$$

$$\text{Trendová funkce: } T_t = 219\,827,3636 + 15\,448,4546 \cdot t$$

Příloha č. 9: Výpočet indexu determinace I^2 , indexu korelace I a M.A.P.E. pro inkaso DPH v ČR

Rok	t	y_t	y'_t	$(y_t - y'_t)^2$	$(y_t - \bar{y})^2$	$\left \frac{y_t - y'_t}{y_t} \right $
2008	1	254939	235275,8182	386640718,4999	3315351709,9174	0,077
2009	2	253464	250724,2728	7506105,1304	3487385653,0992	0,011
2010	3	269582	266172,7274	11623139,6611	1843507902,5537	0,013
2011	4	275188	281621,1820	41385830,6451	1393535687,2810	0,023
2012	5	278052	297069,6366	361670501,8497	1187911422,5537	0,068
2013	6	308300	312518,0912	17792293,3715	17792290,9174	0,014
2014	7	322662	327966,5458	28138206,1443	102898891,6446	0,016
2015	8	331604	343415,0004	139499730,4488	364271925,8264	0,036
2016	9	349460	358863,4550	88424965,9370	1364704647,2810	0,027
2017	10	381435	374311,9096	50738416,8466	4749540358,6446	0,019
2018	11	413013	389760,3642	540685071,6474	10099226753,1901	0,056
Σ	x	3437699	3437699,0032	1674104980,1818	27926127242,9091	0,3600

$$\text{Index determinace: } I^2 = 0,9401$$

Střední absolutní procentuální chyba M.A.P.E.: 3,2725 %.

Příloha č. 10: Výpočet trendové funkce pro inkaso DPPO v ČR

Rok	t	y_t	t^2	$y_t \cdot t$	t^4	$y_t \cdot t^2$
2008	1	173590	1	173590	1	173590
2009	2	110543	4	221086	16	442172
2010	3	114746	9	344238	81	1032714
2011	4	109312	16	437248	256	1748992
2012	5	120461	25	602305	625	3011525
2013	6	113052	36	678312	1296	4069872
2014	7	123179	49	862253	2401	6035771
2015	8	138140	64	1105120	4096	8840960
2016	9	156401	81	1407609	6561	12668481
2017	10	161803	100	1618030	10000	16180300
2018	11	166131	121	1827441	14641	20101851
Σ	x	1487358	506	9277232	39974	74306228

$$B_0 = 165\,978,0242$$

$$B_1 = -19\,877,5860$$

$$B_2 = 1\,923,9534$$

$$\text{Trendová funkce: } T_t = 165\,978,0242 - 19\,877,5860 \cdot t + 1\,923,9534 \cdot t^2$$

Příloha č. 11: Výpočet indexu determinace I^2 , indexu korelace I a M.A.P.E. pro inkaso DPPO v ČR

Rok	t	t^2	y_t	y'_t	$(y_t - y'_t)^2$	$(y_t - \bar{y})^2$	$\left \frac{y_t - y'_t}{y_t} \right $
2008	1	1	173590	147997,1119	654995921,2991	1472689466,3141	0,147
2009	2	4	110543	133900,9175	545592309,9368	608676183,6777	0,211
2010	3	9	114746	123650,9865	79298784,5652	418953909,9504	0,078
2011	4	16	109312	117247,3189	62969286,0447	670932441,9504	0,073
2012	5	25	120461	114689,9147	33305425,5399	217661738,5868	0,048
2013	6	36	113052	115978,7739	8566005,4617	491170361,9504	0,026
2014	7	49	123179	121113,8965	4264652,4657	144849977,8595	0,017
2015	8	64	138140	130095,2825	64717479,6548	8559348,1322	0,058
2016	9	81	156401	142922,9319	181658319,7082	448873560,4050	0,086
2017	10	100	161803	159596,8447	4867121,2077	706955583,6777	0,014
2018	11	121	166131	180117,0209	195608780,6152	955838404,0413	0,084
Σ	x	506	1487358	1487310,9999	1835844086,4991	6145160976,5455	0,8417

$$\text{Index determinace: } I^2 = 0,7013$$

$$\text{Střední absolutní procentuální chyba M.A.P.E.: } 7,65 \%$$

Příloha č. 12: Výpočet trendové funkce pro inkaso
DPFO podnikatelů v ÚLK

Rok	t	y_t	t^2	$y_t \cdot t$	t^4	$y_t \cdot t^2$
2008	1	883	1	883	1	883
2009	2	252	4	504	16	1008
2010	3	472	9	1416	81	4248
2011	4	197	16	788	256	3152
2012	5	124	25	620	625	3100
2013	6	118	36	708	1296	4248
2014	7	-42	49	-294	2401	-2058
2015	8	44	64	352	4096	2816
2016	9	272	81	2448	6561	22032
2017	10	302	100	3020	10000	30200
Σ	x	2622	385	10445	25333	69629

$$B_0 = 1\,044,6833$$

$$B_1 = -306,9022$$

$$B_2 = 23,5189$$

$$\text{Trendová funkce: } T_t = 1\,044,6833 - 306,9022 \cdot t + 23,5189 \cdot t^2$$

Příloha č. 13: Výpočet indexu determinace I^2 , indexu korelace I a M.A.P.E.
pro inkaso DPFO podnikatelů v ÚLK

Rok	t	t^2	y_t	y'_t	$(y_t - y'_t)^2$	$(y_t - \bar{y})^2$	$\left \frac{y_t - y'_t}{y_t} \right $
2008	1	1	883	761,3000	14810,8900	385392,64	0,138
2009	2	4	252	524,9545	74504,1591	104,04	1,083
2010	3	9	472	335,6468	18592,1952	44016,04	0,289
2011	4	16	197	193,3769	13,1269	4251,04	0,018
2012	5	25	124	98,1448	668,4914	19099,24	0,209
2013	6	36	118	49,9505	4630,7345	20793,64	0,577
2014	7	49	-42	48,7940	8243,5504	92537,64	-2,162
2015	8	64	44	94,6753	2567,9860	47611,24	1,152
2016	9	81	272	187,5944	7124,3053	96,04	0,310
2017	10	100	302	327,5513	652,8689	1584,04	0,085
Σ	x	385	2622	2621,9885	131808,3076	615485,60	1,6983

$$\text{Index determinace: } I^2 = 0,7858$$

Střední absolutní procentuální chyba M.A.P.E.: 16,98 %

Příloha č. 14: Výpočet trendové funkce pro inkaso DPFO ZČ v ČR

Rok	t	y_t	t^2	$y_t \cdot t$	t^4	$y_t \cdot t^2$
2008	1	115180	1	115180	1	115180
2009	2	111042	4	222084	16	444168
2010	3	111842	9	335526	81	1006578
2011	4	119373	16	477492	256	1909968
2012	5	119787	25	598935	625	2994675
2013	6	126134	36	756804	1296	4540824
2014	7	130867	49	916069	2401	6412483
2015	8	136125	64	1089000	4096	8712000
2016	9	149392	81	1344528	6561	12100752
2017	10	169241	100	1692410	10000	16924100
2018	11	193676	121	2130436	14641	23434796
Σ	x	1482659	506	9678464	39974	78595524

$$B_0 = 122\,501,4848$$

$$B_1 = -6\,915,5053$$

$$B_2 = 1\,169,1026$$

$$\text{Trendová funkce: } T_t = 122\,501,4848 - 6\,915,5053 \cdot t + 1\,169,1026 \cdot t^2$$

Příloha č. 15: Výpočet indexu determinace I^2 , indexu korelace I a M.A.P.E. pro inkaso DPFO ZČ v ČR

Rok	t	t^2	y_t	y'_t	$(y_t - y'_t)^2$	$(y_t - \bar{y})^2$	$\left \frac{y_t - y'_t}{y_t} \right $
2008	1	1	115180	116755,0839	2480889,2920	384441578,8512	0,014
2009	2	4	111042	113346,8882	5312509,6145	563833659,5785	0,021
2010	3	9	111842	112276,8977	189136,0095	526481368,6694	0,004
2011	4	16	119373	113545,1124	33964273,8782	237597001,1240	0,049
2012	5	25	119787	117151,5323	6945689,9977	225005454,5785	0,022
2013	6	36	126134	123096,1574	9228487,6624	74877555,5785	0,024
2014	7	49	130867	131378,9877	262131,4050	15367825,4876	0,004
2015	8	64	136125	142000,0232	34515897,6005	1789757,4876	0,043
2016	9	81	149392	154959,2639	30994427,3322	213300714,1240	0,037
2017	10	100	169241	170256,7098	1031666,3978	1187065587,3058	0,006
2018	11	121	193676	187892,3609	33450481,2390	3467892906,8512	0,030
Σ	x	506	1482659	1482659,0174	158375590,4290	6897653409,6364	0,2534

$$\text{Index determinace: } I^2 = 0,9770$$

$$\text{Střední absolutní procentuální chyba M.A.P.E.: } 2,39 \%$$

Příloha č. 16: Výpočet trendové funkce pro inkaso
DPFO ZČ v ÚLK

Rok	t	y_t	t^2	$y_t \cdot t$	t^4	$y_t \cdot t^2$
2008	1	6709	1	6709	1	6709
2009	2	6259	4	12518	16	25036
2010	3	6869	9	20607	81	61821
2011	4	6822	16	27288	256	109152
2012	5	5639	25	28195	625	140975
2013	6	5609	36	33654	1296	201924
2014	7	5569	49	38983	2401	272881
2015	8	5576	64	44608	4096	356864
2016	9	6079	81	54711	6561	492399
2017	10	6823	100	68230	10000	682300
Σ	x	61954	385	335503	25333	2350061

$$B_0 = 7\,483,1667$$

$$B_1 = -532,647$$

$$B_2 = 42,6439$$

$$\text{Trendová funkce: } T_t = 7\,483,1667 - 532,647 \cdot t + 42,6439 \cdot t^2$$

Příloha č. 17: Výpočet indexu determinace I^2 , indexu korelace I a M.A.P.E.
pro inkaso DPFO ZČ v ÚLK

Rok	t	t^2	y_t	y'_t	$(y_t - y'_t)^2$	$(y_t - \bar{y})^2$	$\left \frac{y_t - y'_t}{y_t} \right $
2008	1	1	6709	6993,3091	80831,6643	263784,96	0,042
2009	2	4	6259	6588,5212	108584,2212	4044,96	0,053
2010	3	9	6869	6269,0363	359956,4413	453736,96	0,087
2011	4	16	6822	6034,8544	619598,1956	392627,56	0,115
2012	5	25	5639	5885,9755	60996,8976	309580,96	0,044
2013	6	36	5609	5822,3996	45539,3893	343864,96	0,038
2014	7	49	5569	5844,1267	75694,7011	392376,96	0,049
2015	8	64	5576	5951,1568	140742,6246	383656,36	0,067
2016	9	81	6079	6143,4899	4158,9472	13548,96	0,011
2017	10	100	6823	6421,1260	161502,7119	393881,76	0,059
Σ	x	385	61954	61953,9955	1657605,7941	2951104,40	0,5658

$$\text{Index determinace: } I^2 = 0,4383$$

Střední absolutní procentuální chyba M.A.P.E.: 5,66 %

Příloha č. 18: Výpočet trendové funkce pro inkaso DSL v ČR

Rok	t	y_t	t^2	$y_t \cdot t$	t^4	$y_t \cdot t^2$
2008	1	6002	1	6002	1	6002
2009	2	4795	4	9590	16	19180
2010	3	5100	9	15300	81	45900
2011	4	5187	16	20748	256	82992
2012	5	5206	25	26030	625	130150
2013	6	5273	36	31638	1296	189828
2014	7	5539	49	38773	2401	271411
2015	8	5814	64	46512	4096	372096
2016	9	5970	81	53730	6561	483570
2017	10	6191	100	61910	10000	619100
2018	11	6276	121	69036	14641	759396
Σ	x	61353	506	379269	39974	2979625

$$B_0 = 5\,683,7030$$

$$B_1 = -228,3476$$

$$B_2 = 27,4767$$

$$\text{Trendová funkce: } T_t = 5\,683,7030 - 228,3476 \cdot t + 27,4767 \cdot t^2$$

Příloha č. 19: Výpočet indexu determinace I^2 a indexu korelace I pro inkaso DSL v ČR

Rok	t	t^2	y_t	y'_t	$(y_t - y'_t)^2$	$(y_t - \bar{y})^2$	$\left \frac{y_t - y'_t}{y_t} \right $
2008	1	1	6002	5482,8321	269535,3084	180161,6612	0,086
2009	2	4	4795	5336,9146	293671,4337	612377,3884	0,113
2010	3	9	5100	5245,9505	21301,5485	228049,6612	0,029
2011	4	16	5187	5209,9398	526,2344	152525,7521	0,004
2012	5	25	5206	5228,8825	523,6088	138046,0248	0,004
2013	6	36	5273	5302,7786	886,7650	92747,9339	0,006
2014	7	49	5539	5431,6281	11528,7249	1485,7521	0,019
2015	8	64	5814	5615,4310	39429,6478	55910,7521	0,034
2016	9	81	5970	5854,1873	13412,5815	154020,5702	0,019
2017	10	100	6191	6147,8970	1857,8686	376326,4793	0,007
2018	11	121	6276	6496,5601	48646,7577	487838,7521	0,035
Σ	x	506	61353	61353,0016	701320,4793	2479490,7273	0,3576

$$\text{Index determinace: } I^2 = 0,7172$$

$$\text{Střední absolutní procentuální chyba M.A.P.E.: } 3,25 \%$$

Příloha č. 20: Výpočet trendové funkce pro inkaso DSL v ÚLK

Rok	t	y_t	t^2	$y_t \cdot t$	t^4	$y_t \cdot t^2$
2008	1	386	1	386	1	386
2009	2	318	4	636	16	1272
2010	3	335	9	1005	81	3015
2011	4	332	16	1328	256	5312
2012	5	315	25	1575	625	7875
2013	6	298	36	1788	1296	10728
2014	7	310	49	2170	2401	15190
2015	8	320	64	2560	4096	20480
2016	9	328	81	2952	6561	26568
2017	10	339	100	3390	10000	33900
Σ	x	3281	385	17790	25333	124726

$$B_0 = 395,8833$$

$$B_1 = -28,472$$

$$B_2 = 2,3068$$

$$\text{Trendová funkce: } T_t = 395,8833 - 28,472 \cdot t + 2,3068 \cdot t^2$$

Příloha č. 21: Výpočet indexu determinace I^2 , indexu korelace I a M.A.P.E. pro inkaso DSL v ÚLK

Rok	t	t^2	y_t	y'_t	$(y_t - y'_t)^2$	$(y_t - \bar{y})^2$	$\left \frac{y_t - y'_t}{y_t} \right $
2008	1	1	386	369,7181	265,1003	3352,41	0,042
2009	2	4	318	348,1665	910,0177	102,01	0,095
2010	3	9	335	331,2285	14,2242	47,61	0,011
2011	4	16	332	318,9041	171,5026	15,21	0,039
2012	5	25	315	311,1933	14,4910	171,61	0,012
2013	6	36	298	308,0961	101,9312	906,01	0,034
2014	7	49	310	309,6125	0,1502	327,61	0,001
2015	8	64	320	315,7425	18,1263	65,61	0,013
2016	9	81	328	326,4861	2,2919	0,01	0,005
2017	10	100	339	341,8433	8,0844	118,81	0,008
Σ	x	385	3281	3280,9910	1505,9197	5106,9	0,2613

$$\text{Index determinace: } I^2 = 0,7051$$

$$\text{Střední absolutní procentuální chyba M.A.P.E.: } 2,61 \%$$